

Değerli Genç Birikim Okurları

Kiyamet in alametlerinden midir bilinmez ama hem içeride hem de dışarıda çok yoğun bir gündem yaşıyoruz. Ülkeler arası dengeler, uzun vadeli menfaatlerin temini ve devamı için ülkelerin yaptığı gizli ittifaklar ve planlar, bütün bunlar yapılırken de özellikle İslâm'ı ve Müslümanları yok etme projeleri... Bugün İslam coğrafyasında yaşadığımız bütün savaşlar, katliamlar, sürgünler, hicretler bunun en büyük göstergesi değil mi?

Öte yandan oynanan en büyük oyunlardan birisi de içimizden birtakım kimseleri ve grupları da ayartarak kendi menfaatlerine hizmet eden bir noktaya çekmek. Bu kişi ve grupların buldukları noktalar elbette farkında olsunlar ya da olmasınlar efendilerine hizmet edecek konumlar olmakta. Peki efendilerinin onlara verdikleri roller neler olabiliyor? Bu roller; bazen efendilerini, yaptıkları bütün katliam ve vahşetlere rağmen insanlık havarisi gibi gösteren çarpık bir İslam anlayışı, bazen de buldukları bölgelerde -ki bu bölgeler İslam coğrafyası- sözüm ona İslam adına sanki onlara verilmiş bir yetki dahilinde Müslümanlara önce "kâfir" damgası basıp ardından onları katletme... Bunun örneklerini hepimiz biliyoruz. Batı adına bu ülkede darbe yapmaya çalışan, belirli bir döneme kadar "cemaat" olarak adlandırılan bir grup ve başında "hocaefendi" diye yutturulmaya çalışılan züppe, şaklaban ve her türlü olumsuz sıfatı hakeden bir kişi. Diğer yandan birden ortaya çıkan, Batının ve ABD'nin hatta İsrail'in yönlendirmesiyle hareket ettiği artık malum olan, bulunduğu bölgedeki herkesi ya kendisine katılmaya zorlayan, kabul etmeyenleri ise katleden bir zihniyet/örgüt olan DAES/İŞİD.

İslâm kelimesinin türediği 'esleme' fiili şu manalara gelir: 1- Barışa girmek, barış yap-

mak, 2- Boyun eğmek, itaat etmek, kabul etmek, 3- İslâm'ı din olarak seçmek, İslâm'a girmek, 4- Allah'a teslim olmak, Allah'a bağlanmak, 5- İhlâslı ve samimi olmak, 6- Selem alışverişi yapmak, parayı peşin verip veresiye mal almak. Bütün bu karşılıkların içinde insan öldürmek hele hele kendisini İslâm'a nisbet etmiş birisini öldürmek asla yoktur. Dinimiz İslam bize tam olarak indirilmiş ve bu dinin peygamberi Hz. Muhammed (s.a.v.) de bu dinin nasıl yaşanacağını bize bizatihi yaşayarak örnekliğini bize göstermiştir. Resulullah (s.a.v.) belirli bir döneme kadar içerisindeki münafıkların dahi öldürülmesini kabul etmemiş ve bunu da "Muhammed kendi adamlarını öldürtüyor" izlenimini vermemek adına olduğunu izah etmiştir. Suçsuz bir insanı öldürmek bütün insanlığı öldürmek gibidir. Eğer insanlar Müslüman değilse en güzel şekilde tebliğ edersek, onların kalplerini ısındırırsak İslâm'a girerler. Onları ölümle tehdit ederek bu işi yaparsak olsa olsa dilleriyle Müslüman olduklarını söylerler ama kalpleri bunu tasdik etmez yani onları Müslüman değil münafık yapmış oluruz. Dinimiz İslâm'ın böyle bir tebliğ yöntemi yoktur.

Müslümanlar olarak aklımızı başımıza alalım. Müslümanlar birbirlerine karşı hoşgörülü, İslam düşmanlarına karşı şiddetli olmaları gerekir. Coğrafyamızda tekrar İslam kardeşliğini tesis etmemiz gerekir. Bunun için de elbette çok çalışmak gerekir. Ancak bunu yapabilir, başarabilirsek dünyaya da bir huzur geleceğini düşünmemiz gerekir.

Rabbimiz bu yolda İslâm'ın ve Müslümanların yâr ve yardımcısı olsun.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle Allah'a emanet olun.

genc BİRİKİM

Yıl: 19 **Sayı:** 214

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali KAÇAR

Genel Yayın Yön.
Ali KAÇAR

Yazışma Adresi
Peyami Safa Mah.
356. Cad. No:25/A
Mamak - ANKARA

Yayın Türü
Yerel, Süreli

Yönetim Yeri

Peyami Safa Mah.
356. Cad. No:25/A
Mamak - ANKARA
Tel : (0312) 229 67 18
Fax: (0312) 229 67 19

Dizgi & Tasarım
Genç Birikim

Baskı

Besabes Matbaacılık /ANKARA
Tel: 0312 395 09 34
www.besabes.com.tr

Baskı Tarihi:
20.04.2017

Değerli Okuyucularımız/Yazarlarımız,

Yazılarınızı Times New Roman karakteriyle 12 punto büyüklüğünde yazılmış olarak, sayfanın sağ, sol, üst ve alt boşlukları 2,5 cm, satır aralığı: tek ve iki yana yaslanmış olarak göndermenizi; yazılarınızın en az 2 en çok 4 sayfa olmasını, yazınız 4 sayfadan fazla ise 2 veya daha fazla olarak bölümlenmiş şekilde göndermenizi rica ederiz.

web : <http://www.gençbirikim.net>
e-mail : gençbirikimdergisi@gmail.com

Abone Şartları:

Yurtiçi abonelik için 1 yıllık abonelik ücreti olan 50 TL'yi Yurt dışı abonelik için 1 yıllık abonelik ücreti olan 75 TL'yi ADNAN BOZAN - IBAN NO:TR60 0020 3000 0075 4150 0000 02 no'lu hesaba veya Ramazan DEMİRHAN 6157119 no'lu posta çeki hesabına yatırmanız ve Posta Çeki alındı belgesinin fotokopisini ve adresinizi İlkiz Sokak No: 22/B Sıhhiye /ANKARA adresine göndermeniz yeterlidir.

Bu sayımızda...

- 3 **Açlıkla ve Terörle Pençelesen Ülke; Yemen**
Ali KAÇAR
- 11 **Mekrûh Vakti Olmayan İbâdet: Zikir - III**
Muhammed İMAMOĞLU
- 18 **Taviz Verme!**
İdris KERİMOĞLU
- 22 **Taviz, Tavizi Doğurur; Tavizsiz Olmalı Mü'minler!**
Fatih PALA
- 26 **O Geldiğinde Sen Gitmiş Olacaksın**
M. Cihat BATMAZ - Ahmet MALCI
- 29 **İslamî Hareket/Cemaat ve İslamî Hareket/Cemaat Liderinin Özellikleri - II**
Ahmed YASİN
- 37 **İlmin Önemi - IV**
Ömer KÖŞÜ
- 44 **Şeytanın Taktikleri-IV**
Hakverdi DOĞRU
- 50 **İlme Dair**
Halil ALANOĞLU
- 53 **Emperyalist Güçlerin Manipülasyon Teknikleri**
Mustafa GÜLDAĞI
- 55 **Bu Ne YEMEN Bir Çelişkidir!..**
Mehmet ADIGÜZEL
- 56 **Yazıyor Yazıyor Bir Avuç İnsanın Dünyaya Karşı Nasıl Durduğunu Yazıyor!..**
Savaş KİMYA
- 60 **İmtihan**
Hüseyin DURMAZ
- 61 **İslâm Dini Oyun Hamuru Değildir!**
Taha Oğuzhan KILAVUZ
- 62 **Sözünde Durmak Ne Kadar da Önemli**
Rüveyde Bera PALA
- 63 **Ey Kardeşim**
Abdulkadir İSLAM

Açlıkla ve Terörle Pençeleşen Ülke; Yemen

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

İslam coğrafyası, uzun yıllardan beri işgal, istila ve saldırılarla adeta bir yangın yerine dönüştürülmüştür. Gün geçmiyor ki, çoluk çocuk, yaşlı ve kadın ayrımı yapılmaksızın bir katliam gerçekleştirilmemiş olsun. İşgal, istila, tecavüz ve katliamlar sanki bu coğrafyanın kaderi olmuştur. Elbette ki, bunda, sadece küresel emperyal güçler sorumlu değildir. En az bu gözü

dönmüş küresel güçler kadar bu coğrafyada yaşayan halkların da kabahati ve sorumluluğu bulunmaktadır. Malik b. Nebi'nin de çok güzel bir şekilde ifade ettiği gibi, 'sömürülmeye müsait olma' hali olduğu müddetçe bu sömürü, işgal ve istila da devam edecektir. Üstelik sadece bu coğrafyanın yeraltı ve yer üstü kaynakları sömürülmekle kalmamış, insanları köle olarak, çocukların organları ise 'beyaz adam'ın ihtiyaçları çerçevesinde batılı emperyal ülkelere pazarlanmıştır. Batılı ülkelerin ekonomik zenginliği, refahı ve hatta bugünkü gelişmişliği, bu

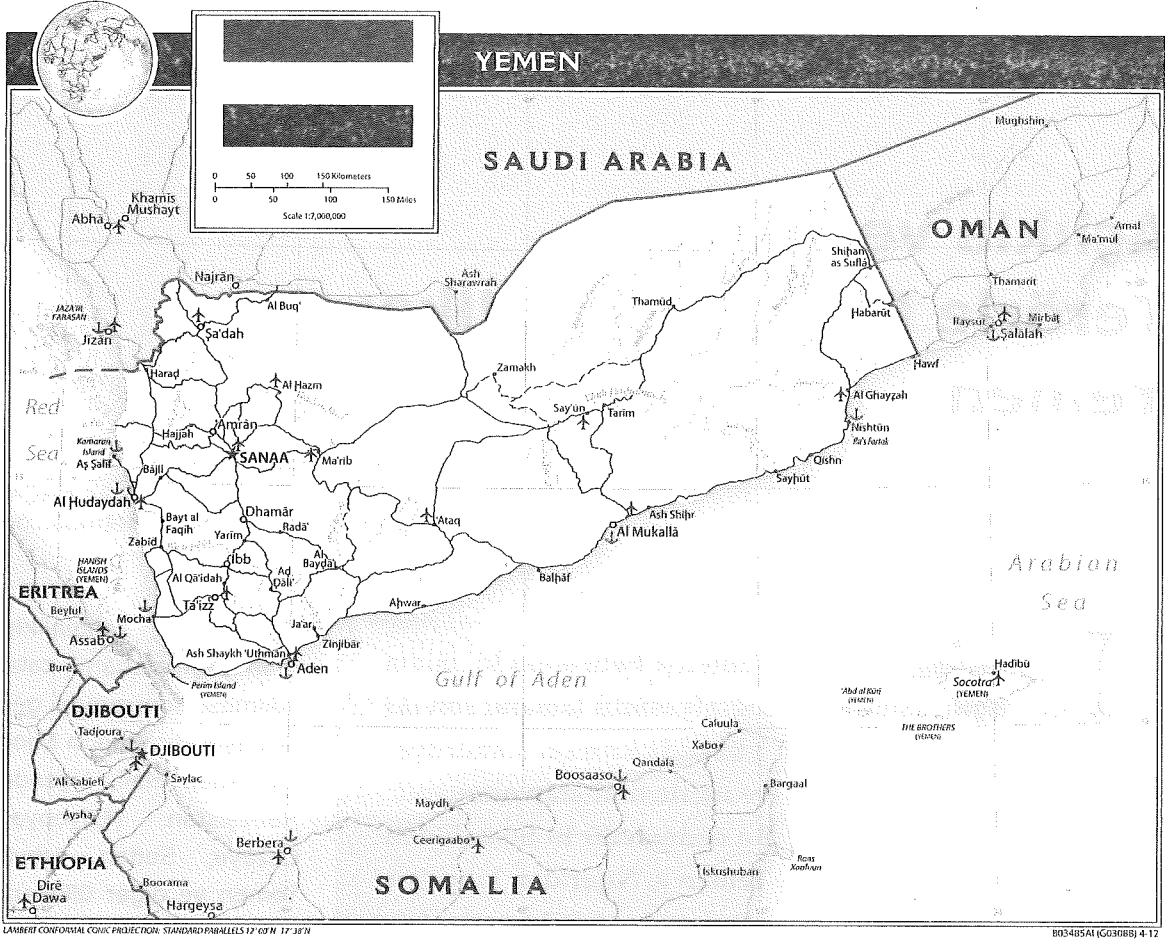
Üzülerek belirtelim ki, İslam coğrafyasının tamamı son iki yüzyılda küresel sömürüye ve işgale muhatap olmuştur. Bu nedenledir ki Somali'den Yemen'e, Nijer'den Libya'ya kadar olan bütün yerlerde işgal, istila ve katliam vardır; açlık, yoksulluk ve fakirlikten insanlar ölmektedir. Açlık, yoksulluk ve iç savaşla pençeleşen ülkelerden birisi de Yemen'dir.

coğrafyanın zenginliklerinin yağmalanarak talan edilmesi sonucunda gerçekleşmiştir. Bugün Nijerya, Nijer, Mali, Uganda, Habeşistan (Etiyopya), Cezayir, Sudan, Libya, Yemen ve diğer ülkelerin halkları fakirlik ve yoksulluktan ölümlerle pençeleşiyorsa, bunun nedeni, 'beyaz adam'ın bu ülkelerin zenginliklerini yağmalayarak Batıya kaçırmalarıdır.

Üzülerek belirtelim ki, İslam coğrafyasının

tamamı son iki yüzyılda küresel sömürüye ve işgale muhatap olmuştur. Bu nedenledir ki Somali'den Yemen'e, Nijer'den Libya'ya kadar olan bütün yerlerde işgal, istila ve katliam vardır; açlık, yoksulluk ve fakirlikten insanlar ölmektedir. Açlık, yoksulluk ve iç savaşla pençeleşen ülkelerden birisi de Yemen'dir. Bir zamanlar türkülerimizde¹ hiç dilimizde düşürme-

1. Havada bulut yok bu ne dumandır
Mahlede ölüm yok bu ne figandır
Şu yemen elleri ne de yamandır
Ah o yemendir gülü çemendir

diğimiz Yemen, bugün emperyal ülkelerin kendi menfaatleri için kıskırttığı iç savaş dolayısıyla açlıktan ve yoksulluktan kıvrınmaktadır. Oysa Yemen, bir zamanlar Arabia Felix (Mutlu Arabistan) olarak adlandırılan, Arapların ilk vatani, Arap dil ve kültürünün başlangıç noktası, vahalarıyla ünlü, verimli Yemen idi... Kadim kitaplarda "Yemenü'l meymun", "Arabiyetü'sa'ide", "L'Arabie heureuse" ve "Arabia felix" gibi ifadelerle anlatılan Yemen, Arapça'da da köken itibariyle sağ, uğurlu ve mutluluk anlamlarına gelmektedir. Yemen için bu sıfatların kullanılmasının temel nedeni, eski çağlardan beri bu toprakların, Arap Yarımadası'nın en huzurlu ve en müreffeh toprakları olmasıdır. Tarihi ve coğrafi açıdan, ülkenin her anlamda "eşik ülke" olduğu görülür. Eskinin "Mutlu Arabistan"ı, şimdilerde ise çeşitli siyasi çekişmelere ve bir iç

savaşa sahne olan Yemen² bugün iç kargaşalıktan ve çatışmalardan coğrafyanın en fakir ve en mutsuz ülkesi konumuna gelmiştir.

Yemen, yüzde 75'inin kırsal alanda yaşadığı nüfusu ile Arap toplumları içerisinde aşiret bağlarının en güçlü olduğu ülkelerden birisidir. 23 milyondan fazla, çok genç ve eğitimsiz bir nüfusa sahip olan Yemen'de, kişi başı yıllık ortalama gelir 2300 dolar miktarında ve okuma yazma oranı yüzde 50 civarındadır. Ülkenin yüzde 60'ından fazlasını teşkil eden Sünnilerin yanı sıra, Yemen'in önemli bir kısmı Sünniliğe en yakın Şii mezhebi olarak kabul edilen Zeydilik mezhebine mensuptur. Mezhep, ismini Hz. Hüseyin'in torunlarından Zeyd bin Ali'den almaktadır. Yemen nüfusunun yaklaşık yüzde 30-35'ini oluşturan Zeydiler kuzeyde bulunur-

Giden gelmiyor acep nedendir.

Türkünün diğer kısmın için bkz; https://tr.wikipedia.org/wiki/Yemen_T%C3%BCrk%C3%BCs%C3%BC

2 <http://docplayer.biz.tr/14263992-Analiz-no-2015-7-mayis-2015-cemalettin-taskan-husiler-ve-zeydilik-analiz.html>

ken, Sünniler ise daha çok güneyde yaşamaktadır. Ancak Yemen, kabile sisteminin oldukça güçlü olduğu Arap ülkelerinin başında gelmektedir. İlk bakışta ülkede yaşanan krizlerin dini ve etnik kimlik siyaseti ile ilgili olduğu görülse de temelde aşiretlerin güç mücadelesinin dini amaçları araçsallaştırılması söz konusudur. Ülkede aşiretler oldukça geniş haklara sahiptir ve bazı yerlerde kontrolün aşiretlerin elinde olduğu bilinmektedir. Merkezi yönetimin zaten zayıf olduğu ülkede aşiretlerin birçoğu silahlıdır. Zira Yemen'deki aşiret sistemi ve bu aşiretlerin ciddi anlamda silaha sahip olmaları, geçmişten günümüze ülkedeki protestoları daha da tehlikeli hale getirmiştir.³

YEMEN'DE ZEYDİ İMAMLAR DÖNEMİ

İngilizlerin Yemen'deki işgali 1839'da Aden'i işgali ile başlar ve kısa bir süre içerisinde Yemen'in tamamı işgal edilmiştir. Bu ise, 1905'de Yemen'in Kuzey ve Güney Yemen olmak üzere ikiye bölünmesine neden olmuştur. Kuzey Osmanlıların egemenliğinde Güney ise İngilizlerin işgaline geçmiştir. Osmanlıların egemenliği 1918'e kadar, İngilizlerin işgali ise 1967 yılına kadar devam etmiştir.

I. Dünya Savaşı sırasında İngiltere'ye karşı Osmanlı ile birlikte hareket eden ve 1891'den beri ülkede Zeydi mezhebine⁴ dayalı bir hanedanlık kurmuş olan İmam Yahya önderliğindeki Yemen, Osmanlı'nın 1918 Ekim'inde bölgeden çekilmesi üzerine bağımsızlığını ilan etmiştir. İmam Yahya, 1948'de bir suikastla öldürülünceye kadar iktidarda kalmış ve iktidarını Zeydi mezhebine dayandırmıştır. Yemen'e egemen olan İmam Yahya sonuna kadar Osmanlı Devleti'ne bağlı kalmıştır.⁵

3 <http://docplayer.biz.tr/14263992-Analiz-no-2015-7-mayis-2015-cemalettin-tasken-husiler-ve-zeydilik-analiz.html>

4 Zeydiyye, Zeyd bin Ali bin el-Hüseyin bin Ali bin Ebi Talib'e uyanlar ve imametini Ali-Fatıma soyundan gelen, alim, salih, cesur, zahid gibi vasıfları haiz ve bizzat kılıca sarılıp kendi adına davette bulunarak imametini ilan edip mücadele meydana çıkan kişilerin hakkı olduğuna inanan kimselerden oluşan topluluk olarak tanımlanmaktadır. Daha geniş bilgi için bkz; Prof. Dr. M. Ebu Zehra, Mezhepler Tarihi, Yeni Şafak, İstanbul s.50 vd.

5 Prof. Dr. Fahir Armaoğlu, Filistin Meselesi ve Arap-İsrail

İmam Yahya Ağustos 1948'de öldürüldükten sonra yerine oğlu Seyfülislam Ahmed geçer. İmam Ahmed, Suud'un yardımı ile babasının ölümünden hemen sonra ve daha sonraki yıllarda (1955 ve 1959'da) çıkan ayaklanmaları bastırmıştır. İmam Ahmed'in Yemen'de kurduğu yönetim tam anlamıyla bir monarşik diktatörlüğe dönüşmüştür. İmam Ahmed kendi eceliyle 18 Eylül 1962'de ölünce yerine 38 yaşındaki oğlu İmam Muhammed el-Bedr geçmiştir. El-Bedr'in hükümdarlığı çok kısa -8 gün- sürer ve 26 Eylül 1962'de Albay Sallal liderliğinde yapılan bir askeri darbeyle Yemen'de İmamlık rejimi de sona erdirilmiştir.⁶

Darbe sonucu imamlık rejimi ve monarşik yönetim sona ermiş, ancak Cumhuriyetçiler ve İmamcılar arasındaki iktidar mücadelesi devam etmiştir. Bu mücadelede Mısır (Nasır dönemi) cumhuriyetçileri, Suudi Arabistan ise İmamet yanlılarını desteklemiştir. Uzun yıllar devam eden bu mücadele sonucunda 1970'li yıllarda ülke, Kuzey ve Güney Yemen olarak ikiye ayrılmıştır. Kuzey'de darbe ile devrilen İmam Bedr Suudilerin desteği ve Zeydiliğin gücüyle egemenlik sağlamış, Güney'de ise SSCB (Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliği) ve Mısır desteğiyle Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti⁷, tamamen Mısır'ı kopyalar biçimde kurulmuştur. Mısır'ın 1973'teki Arap - İsrail Savaşı'nda (ikinci kez) İsrail'e yenilerek yönünü ABD'ye çevirmesiyle Güney, SSCB'nin etkisinde kalmış ama parti içindeki iktidar kavgası devam etmiştir.⁸

Yemen'deki (Kuzey ve Güney) çatışmalar devam ederken, iki Yemen'in birleşmesi noktasında da çabalar devam etmekteydi. Bu yöndeki ilk girişim, 1972'de iki Yemen arasında patlak veren savaşı durdurmak amacıyla düzenlenen Kahire Konferansı ile gerçekleşmiştir. Ama her

Savaşları (1948-1988) T. İş Bankası Yayınları 2. Bsk. 1991, Ankara s.175 vd.

6 Armaoğlu, age. s.176

7 30 Kasım 1967'd Güney Yemen'de Güney Yemen Halk Cumhuriyeti'nin kurulduğu, 22 Haziran 1969'da da Milli Kurtuluş Cephesi'nin aşırı solcuları yeni bir darbe ile Marksist bir rejim kurmuşlardır. 30 Kasım 1970'de de devletin adı Güney Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti olarak değiştirilmiştir.

8 <http://gezite.org/10-soruda-yemende-ne-oluyor/>

defasında kişisel ihtiraslar ülkenin çıkarlarının önüne geçtiği için birleşme bir türlü gerçekleşmemiştir. Ama 1986'dan sonra başlayan görüşmelerden olumlu sonuç alınmış ve 22 Mayıs 1990'da da iki Yemen'in birleştiği ilan edilmiştir. 1978'den itibaren Kuzeyin cumhurbaşkanlığını yapan Ali Abdullah Salih birleşmede etkin rol oynamıştır. İki sene içerisinde yapılması öngörülen seçimler ancak 27 Nisan 1993'de yapılabilmıştır.⁹

YEMEN'İN STRATEJİK ÖNEMİ

Yemen'in stratejik konumuna bakıldığında kuzeyden Suudi Arabistan ve doğudan Umman ile komşudur. Yemen'in güneyinde Aden Körfezi ve Arap Denizi ile batısında ise Kızıldeniz bulunmaktadır. Ayrıca dünya petrolünün yüzde sekizi 40 kilometre genişliğindeki Babul Mendeb Boğazı'ndan deniz yoluyla geçmektedir. Babul Mendeb Kızıldeniz'i Aden Körfezi'ne bağlar. Ayrıca boğaz Hint Okyanusu ile Güneydoğu Asya'yı Süveyş Kanalı yoluyla Akdeniz'e ve Avrupa'ya bağlayan dünyanın en önemli deniz ticaret yollarından biri olarak kabul edilmektedir. Boğaz, Afrika ile Arap Yarımadası'nı birbirinden ayırmakta, kuzeydoğu kıyısında Yemen, güneybatı kıyısında ise Cibuti yer almaktadır.

Yemen mütevazı bir petrol üreticisidir, günlük üretimi yalnızca 288 bin varil ve küçük bir kısmını ihraç ediyor. Balıkçılık çok gelişmiş ve kahve üretimi ile de meşhurdur. Aden'in Husiler için önemli olmasının en dikkat çekici nedenleri ise, şehrin; Kızıl Deniz'i Aden Denizi'ne bağlayan ve yılda yaklaşık 33 bin geminin geçiş yaptığı Bab-ül Mendeb Boğazı'nın kıyısında olması, ABD'nin kuklası olarak gördükleri Cumhurbaşkanı Hadi'nin siyasi çalışmalarına Aden'de devam etmesiydi. Tüm bu olaylarla birlikte artan şiddet sonucunda ABD ve İngiltere ülkedeki büyükelçiliklerini kapadı ve personelini geri çekti. Körfez ülkeleri ise temsilciliklerini güneydeki Aden'e taşıdı.¹⁰

HUSİLER, ZEYDİ Mİ?

Zeydîlik, Şîî mezhebinin üç kolundan birisidir. Şiiiler, Hz. Ali'den sonra gelen imamların sayısında ihtilafa düşmüşlerdir. Bunlardan on iki imamı benimseyenlere İmamiye (İsna aşeriye), yedi imamı benimseyenlere ise İsmailiye denilmektedir. Zeydiler ise dördüncü imamdan sonra (Ali, Hasan, Hüseyin ve Ali) imametini Zeyd'e geçtiğini iddia ederek, diğer Şii guruplardan farklılaşmışlardır. Onlara göre Şiiilikte ayırıcı bir unsur olan İmamlık, yani devlet başkanlığı Ali-Fatıma soyundan devam etmelidir. Esasında Zeydîlik de ilk defa Hz. Ali'nin bir müddet yaşadığı Kufe'de ortaya çıkmıştır. Ancak çıkışından uzun yıllar sonra Yemen'de yayılmıştır. 911 yılında İmam Hadî Yahya b. Hüseyin, Yemen taraflarına giderek, kabileler arasında Zeydîliği yaymıştır.¹¹

Husiler¹², Şiiiliğin inanç esasları itibarı ile Zeydiler'den farklı özelliklere sahiptirler. Yemen'de Zeydi anlayışa sahip 400'den fazla aşiret bulunmaktadır. Husiler ise, bu aşiretlerin en etkilisi ve İran desteği nedeniyle askeri-siyasi-ekonomik açıdan en güçlüsü olanıdır. Bu aşiret, İran Devrimi ile beraber İran tarafından 'Rafizi'leştirilen 12 İmam Şia'sına bağlı bir aşirettir. Husiler, İran'dan elde ettikleri destek ve sahip oldukları silahlı güçlerle, diğer Zeydi aşiretleri bastırmıştır. Birçok Zeydi aşiret ise, Husiler'i, İran'ın güdümüne girmek ve Zeydi akidesini terk etmekle suçlamaktadır. Bu anlamıyla Husi ismi bir dini kesimi değil bir aşireti temsil ederken; aynı zamanda, etkinliğiyle birlikte ülkedeki Şii yayılmacılığına da bir çatı görüntüsü vermekte ve yaşananların etnik ya da aşiret temelli bir çatışma olduğu yönünde yanlış bir izlenim oluşturmaktadır.¹³

Husi aşireti lideri Hüseyin Bedreddin el-Husi'nin, İran'ın Kum kentinde gördüğü ilahiyat eğitimi sonucu 12 İmamcı Şii Caferi mezhebi-

9 Ömer Turan, Medeniyetlerin Çatıştığı Nokta Ortadoğu, Yeni Şafak, tarihsiz. s.362

10 <http://www.ankarastrateji.org/haber/yemen-de-derinlesen-savas-1668/>

11 <http://ordaf.org/kurulus-asamasindan-cikamayan-ye-mende-savas/>

12 Husi, Husi ve Husi olarak da söylenmektedir.

13 <http://docplayer.biz.tr/14263992-Analiz-no-2015-7-mayis-2015-cemalettin-tasken-husiler-ve-zeydilik-analiz.html>

ni kabul etmesiyle birlikte Husi hareketi, ideolojik açıdan Yemen'deki Sünni ve Zeydi hareketlerden bağımsızlaşarak İran yönetimiyle paralel bir siyasal oluşuma dönüşmüştür. İran'da kurulan Din adamlarının egemen olduğu Velayet-i Fakih sistemine benzer bir İmamlar devleti talep eden Husiler, İran yönetimiyle koordineli olarak hareket eden Lübnan Hizbullah hareketine benzetilmektedir.¹⁴

Zeydilerle Husiler arasındaki belli başlı farklılıkları şöyle sıralamak mümkündür:

1- Zeydiler İmamın Gaybeti'ne inanmamakta, Husiler ise inanmaktadır.

2- Zeydiler takiyeyi kabul etmemekte, Husiler ise, kabul etmektedir.

3- Zeydiler sahabeyi ve Ehl-i Sünnet'i tekfir etmemekte, dolayısıyla ilk iki halife olan Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer'i kâfir olarak görmekte ve Hz. Muhammed'in hanımlarından Hz. Aişe'ye de düşmanlık beslememektedir. Husiler ise 12 İmam akidesine bağlı, Caferi ekol ile iç içe girmiş ve ilk üç halifeyi de yalancı ve kâfir olarak itham etmektedir. Husiler aslında – akide olarak – Carudiyeye¹⁵ ekolüne mensup bir firkadır.

4- Husiler'de imamiyet, (İmamet Meselesi) verasete dayalı iken Zeydilik'te ise imamlık biat

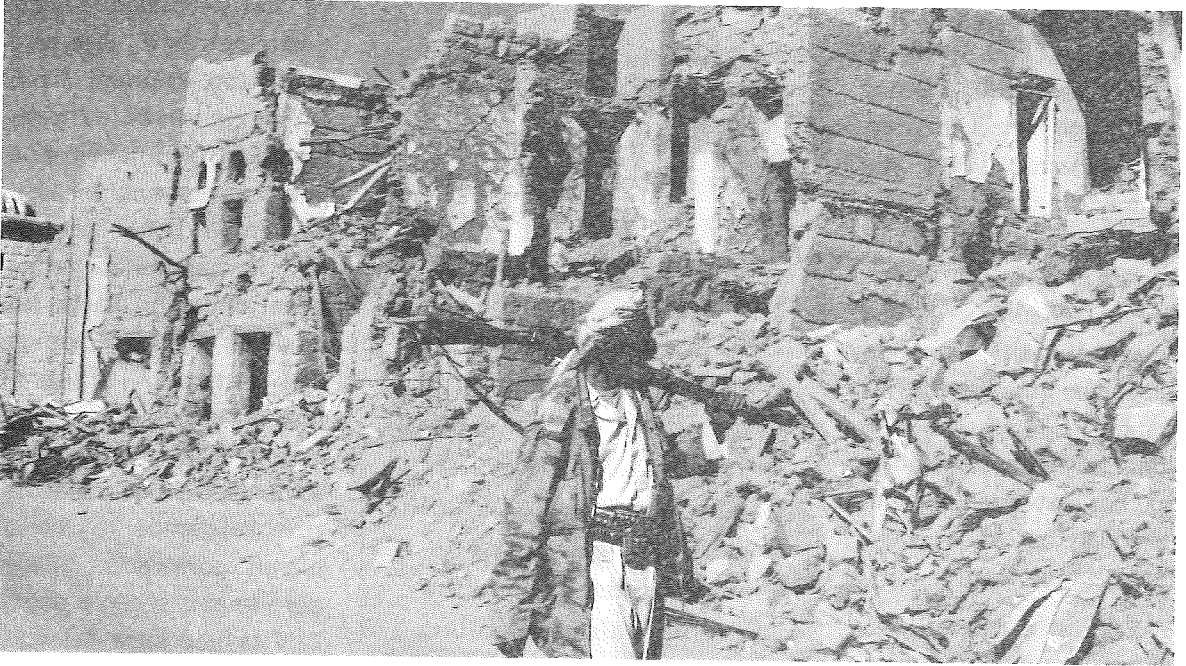
Şiilik, toplumun her zaman Allah tarafından tayin edilmiş bir imama ihtiyaç duyacağını söylemiş ve bu imamı da Hz. Peygamber'in varisi olarak görmüştür. Şiiliğe göre imam, seçimle değil, ilâhî tayinle başa gelmektedir. Dolayısıyla imam, tıpkı peygamber gibi masum olup, büyük ve küçük günahlardan korunmuştur. Kur'ân'ın hakkıyla anlaşılması da imamların izahıyla mümkündür. Dahası imamlara teşri yetkisi verilmiş, onların söz ve fiilleri bağlayıcılık açısından Hz. Peygamber'in söz ve fiilleriyle aynı derecede görülmüştür.

ve ilmi yetkinliğe dayanmaktadır. İsnâ aşeriyye Şia'sı, (on iki imam Şiası) İmâmiyye olarak da isimlendirilmiştir. İmamiyye'de imamet: herhangi bir kişinin din ve dünya işlerinde Hz. Peygamber'in yerine genel önderliği olarak tanımlanır. Şiilik, toplumun her zaman Allah tarafından tayin edilmiş bir imama ihtiyaç duyacağını söylemiş ve bu imamı da Hz. Peygamber'in varisi olarak görmüştür. Şiiliğe göre imam, seçimle değil, ilâhî tayinle başa gelmektedir. Dolayısıyla imam, tıpkı peygamber gibi masum olup, büyük ve küçük günahlardan korunmuştur. Kur'ân'ın hakkıyla anlaşılması da imamların izahıyla mümkündür. Dahası

imamlara teşri yetkisi verilmiş, onların söz ve fiilleri bağlayıcılık açısından Hz. Peygamber'in söz ve fiilleriyle aynı derecede görülmüştür. Zira onlar imamın da meleği görmeden «vahiy» alacağını ileri sürmüşlerdir. Dolayısıyla Şiiliğe dayandırılan bu inanış Husiler için de geçerliliğini korumuştur. Bu inanışa göre imamet, bir yönüyle nübüvvetin devamı mahiyetindedir. İmam ile Resul arasında tek bir fark vardır ki, o da imama Kitap verilmemesidir. Zeydiliğe göre Hz. Peygamber'in vasiyetle beyan ettiği imam, isim ve şahsiyetle değil, sıfatları zikredilerek tayin edilmiştir. Her ne kadar zikredilen sıfatlar, Hz. Ali'de olduğu kadar başka hiç kimsede bulunmadığı için, Hz. Peygamber'den sonra Hz. Ali'nin imam olduğu bir hakikat olsa da onun dışında bir başkasının imameti de caizdir. Zeydilerin aksine Husiler imam meselesinde İmam Humeyni'nin tezini savunmaktadırlar. Zira Şiiliğin, muteber saydıkları kitaplarda, imamların nebi ve resullerden daha üstün olduğuna dair

14 <http://www.turkiyehabermerkezi.com/gundem/yemeni-katleden-husiler-kimdir-h6251.html>

15 Ebu'l-Carud'a bağlı olan bu ekol mensupları, Hz. Ali'den sonra Hz. Hasan'ı, ondan sonra da Hz. Hüseyin'i imam olarak kabul etmektedir. Hz. Ali'nin imametine biat etmedikleri için sahabeleri küfürle itham etmektedirler. Daha geniş bilgi için bkz; Abdülkadir el-Bağdadi, Mezhepler arasındaki Farklar, T. Diyaret Vakfı Yayınları, 7. Bsk. Mart 2014 Ankara, s.26 vd.

ifadeler de bulunmaktadır. Hatta bazı kitaplarında, imamlarını Hz. Peygamberden üstün tuttuklarına dair rivayetlere bile yer verilmiştir. Örneğin Humeyni'nin söz konusu ifadeleri dikkate değer niteliktedir: "İmamların öyle bir makam ve derecesi vardır ki, oraya ne mukarreb bir melek ne de gönderilmiş bir peygamber ulaşabilir.¹⁶

HUSİ'LİĞİN ORTAYA ÇIKIŞI

Hareketin kurucusu Bedrettin el-Husi olduğu için hareket mensuplarına da Husiler denmiştir. Hüseyin Bedrettin el-Husi ise 1979 İran devriminden sonraki süreçte Tahran'a gitmiş ve bir müddet orada kalmıştır. Bu noktada Hüseyin Bedrettin el-Husi'nin biyografisinde onun İmam Humeyni'den etkilendiği ve İran modelinin Yemen'de uygulanabileceğini düşündüğü ifade edilmektedir. Hüseyin'in kardeşlerinden bir tanesi 1986 (1991, hatta 1992'de kurulduğu da söylenmektedir) yılında kurulan ve İran tarafından desteklenen "İmanlı Gençlik Birliği"ndeki eğitim seminerlerinde İran devrimini anlatmıştır. Babası Bedrettin, Zeydi mezhebi âlimlerinden birçoğunun muhalefetine rağmen Yemen'de uygulanacak modelin

Tahran'da ve Şiiliğin en önemli merkezlerinden birisi olan İran'ın Kum kentinde kuruluşunu gerçekleştirmiştir. Husilerin İran'a ziyaretleri ve İranlıların Yemen'e ziyaretleri "İmanlı Gençlik Birliği" ile ilişkili grupların gizli toplantılarını da kapsamıştır. Bedrettin Zeydi, İran'ın Kum kentinde mezhebini değiştirerek, İran'daki hâkim inanç olan İsna Aşariyye'ye (On İki İmam Şiası) tabi olmuştur. Kendisinden sonra oğlu Hüseyin, Husiler'e önderlik etmiştir. Hüseyin, babasıyla beraber İran'da bulunduktan sonra, Lübnan'da Hizbullah'ın siyasi ve dini eğitiminden geçmiş ve Yemen'e döndükten sonra 2004'te Yemen'deki mevcut siyasi sisteme karşı savaştığı dönemde Yemen ordusu tarafından öldürülmüştür. Hüseyin'in ölümü 2004'ten bu yana Husiler ile Yemen Hükümeti arasında çatışma temelli bir sürecin yaşanmasına neden olmuştur.¹⁷

ARAP BAHARI VE YEMEN

Ortadoğu'da Arap Baharı olarak adlandırılan halk ayaklanmaları 17 Aralık 2010'da Tunus'da başlamış ve bölge ülkelerinin tamamını etkilemiştir. Arap Baharı'nda en çok etkilenen ülkelerden birisi de Yemen olmuştur. Çünkü Yemen de uzun zamandan beri baskıcı bir diktatörlükle

16 <http://docplayer.biz.tr/14263992-Analiz-no-2015-7-mayis-2015-cemalettin-tasken-husiler-ve-zeydilik-analiz.html>

17 <http://docplayer.biz.tr/14263992-Analiz-no-2015-7-mayis-2015-cemalettin-tasken-husiler-ve-zeydilik-analiz.html>

yönetilen ve stratejik önemi haiz bir ülke idi. Nitekim Yemen'in, Arabistan Yarımadası'nın güneybatı ucunda Asya ile Afrika arasındaki bağlantıyı sağlayan "köprü ülke" konumunda olması, Cibuti ve Somali ile birlikte dünyanın en önemli ve kritik su yolu güzergâhlarından birisi sayılan Kızıldeniz'in en kilit noktasında bulunması önemini daha da arttırmıştır. Bu önemi nedeniyledir ki, Yemen'de halen devam eden iç savaşta bölgesel ve küresel güçlerin müdahalesi eksik olmamıştır. Bir yandan İran, Suud ve Körfez İşbirliği ülkeleri, diğer yandan ABD'nin başını çektiği küresel sömürgeci güçler Yemen'i yaşanılmaz hale getirmişlerdir.

Aslında Yemen'de 1962'den beri Zeydiler tarafından yeniden 'İmamlık' yönetimine dönülmesi için bir mücadele verilmektedir. Ayrıca İran Devrimi ile Yemen'in Zeydi aşiretleri içerisinde güçlü olan Husi (Husi, Husi olarak da adlanmaktadır) aşireti, İran yönetimi ile ilişkiye geçmiş ve 12 İmam Şia'sına bağlanmıştır. Bu, diğer aşiretleri ve hatta bütünüyle Yemen'i Şii'leştirmek için bir mücadele başlatmasına neden olmuştur. Oysa Yemen'in 1/3 Zeydi, geri kalanı ise Sünni'dir. Üstelik geriye kalan diğer Zeydi aşiretler de 12 İmam Şia'sından çok Sünni mezheplerine yakın bir anlayışa sahiptir.

Yemen'de, Ali Abdullah Salih yönetimine karşı ayaklanmalar Arap Baharı'ndan çok önceleri başlamıştı. Bu ayaklanmaları organize eden örgütler ise, İran'ın da yardımıyla kurulan Ensârullah (Allah'ın Yardımcılar) hareketi ile Eş-Şebâbü'l-Mü'min (İnançlı Gençler) örgütleridir. Eş-Şebâbü'l-Mü'min (İnançlı Gençler) İran'ın Kum kentinde ilahiyat eğitimi gören Hüseyin Bedreddin el-Husi tarafından Kuzey Yemen'de Sada'da, adından da anlaşılacağı üzere, bir

Hareketin kurucusu Bedrettin el-Husi olduğu için hareket mensuplarına da Husiler denmiştir. Hüseyin Bedrettin el-Husi ise 1979 İran devriminden sonraki süreçte Tahran'a gitmiş ve bir müddet orada kalmıştır. Bu noktada Hüseyin Bedrettin el-Husi'nin biyografisinde onun İmam Humeyni'den etkilendiği ve İran modelinin Yemen'de uygulanabileceğini düşündüğü ifade edilmektedir.

gençlik örgütü olarak gençleri Zeydi inançları çerçevesinde yetiştirmek üzere kurulmuştur. Kısa sürede popülerlik kazanarak 20 bin civarında öğrenciye ulaşmıştır. Husiler 2003'te Irak'ın ABD tarafından işgalinin ardından Amerikan karşıtı gösteriler düzenlemeye başlamış ve 2004'te hükümet kuvvetleriyle çarpışarak isyan başlatmıştır. Yemen tarih ve kültüründe önemli yeri olan ve 1962'de kaldırılan imametın yeniden kurulması hedefi onlara dini

bir motivasyon da sağlamaktaydı. Sloganları "Allahuekber, Amerika'ya ölüm, İsrail'e ölüm, İslam'ın zaferi".¹⁸ Husilerin/Husilerin siyasal talepleri ise; Saada bölgesinde daha fazla özerklik elde etmek, Zeydi okulların açılmasına izin verilmesi, bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi ve kendilerine yönelik ayrımcılığın giderilmesidir.¹⁹ Mümin Gençler olarak kurulan örgüt, Haziran 2004 tarihinde "Ensarullah" silahlı milis gücüne dönüşmüştür. Hükümet ile Husiler arasında başlayan çatışmalarda Husilerin lideri Hüseyin Bedrettin el-Husi'nin 10 Eylül 2004 tarihinde öldürülmesi gerginliği daha da arttırmıştır. Çatışmalar, Ensarullah lideri Hüseyin Bedrettin el-Husi'nin öldürülmesinden sonra yerine geçen küçük kardeşi Abdümelik el-Husi zamanında da devam etmiştir. Aralıklarla devam eden çatışmalar, Katar hükümetinin arabuluculuğuyla 16 Haziran 2007 tarihinde ateşkes ilan edilmişse de asli sorunlar çözülememiş ve Mart 2008 tarihinde çatışmalar tekrar başlamıştır. Silahlı çatışmaların başlamasından sonra, hükümet 22 Ağustos tarihinde tek taraflı olarak altı maddelik ateşkes şartlarını açıklamıştır. Bu şartlar; Husi güçlerinin Saada ve diğer kont-

18 <http://www.aljazeera.com.tr/gorus/zeydilik-husiler-ve-el-kaide-yemende-neler-oluyor>

19 <https://ankasam.org/yemende-ic-savas-ve-Husi-isyani/>

rol altında tuttıkları bölgelerden çekilmelerini, dağdaki militanların direnişten vazgeçmelerini, ellerindeki silahları ve ele geçirdiği mühimmatları teslim etmelerini, kaçırılan yabancıların akıbeti hakkında hükümetle işbirliği yapmalarını, kaçırdıkları kişileri teslim etmelerini ve yerel yönetimin iç işlerine hiçbir şekilde müdahale etmemelerini içermekteydi.²⁰ Yemen hükümetinin askeri operasyonların isyan bitirilinceye veya isyancılar önerilen altı maddelik ateşkes koşullarını kabul edinceye kadar süreceğini açıklamasına rağmen, Husiler silah bırakma talebini reddetmiştir.

Çatışmalar 2011 yılına kadar aralıklarla devam etmiştir. 2011 yılında Tunus, Mısır, Libya'da başlayan halk ayaklanmalarının benzeri Yemen'de meydana gelmeye başlamıştır. Nitekim 16 Ocak 2011'de yaklaşık 30 kişilik bir grubun Sana'a Üniversitesi'nde Devlet Başkanı Abdullah Salih'in görevi bırakması yönünde bir gösteri düzenlenmiştir. Olaylar artarak devam etmiş ve 11 Şubat 2011 tarihinde başkent Sana'da halk sokağa çıkarak reform talep etmiştir. Husiler de ülkedeki bu halk ayaklanmalarından yararlanmayı bilmişler ve gösterilere katılmışlardır. Gösteriler zaman zaman silahlı çatışmaya dönüşen şiddet eylemlerini de içermiştir. Çatışmalar haftalarca devam etmiş ve 3 Haziran'da Başkanlık Sarayına yapılan roket saldırısı sonucu Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih ağır bir şekilde yaralanmış, 5 Haziran'da ise tedavi için Riyad'a götürülmüştür. Riyad'da tedavi bitip 23 Eylül'de Sana'ya döndükten sonra Körfez İşbirliği Konseyi'nin (KİK) başlattığı Yemen Barış Planı anlaşmasını imzalayarak görevini 23 Kasım 2011'de dönemin Cumhurbaşkanı Yardımcısı Abdu Rabbu Mansur Hadi'ye devretmiştir. İmzalanan anlaşmaya göre Salih kendisine ve ailesine sağlanacak olan dokunulmazlık karşılığında yetkilerinden vazgeçmiştir. Ayrıca Salih'in anayasal koşullarda "Devlet Başkanı" statüsü de korunacak. Anlaşma ile Salih, 30 gün içinde tüm yetkilerini Hadi'ye bırakırken, 90 gün içinde de cumhurbaşkanlığı seçimlerine

gidilecek. Belirlenen 2 yıllık geçiş sürecinde kurulacak milli birlik hükümeti, anayasada gerekli değişiklikleri yapacak.

Gerçekleştirilen barış planı çerçevesinde 21 Şubat 2012'de yapılan seçimde tek aday olarak seçime giren Abdu Rabbu Mansur Hadi cumhurbaşkanı olarak seçilmiştir. Hadi'nin Devlet Başkanı seçilmesinden sonra da, Yemen'de istikrar sağlanamamıştır. 18 Ağustos 2014 tarihinde Husi lideri Abdulmelik el-Husi, Hadi yönetimini protesto etme çağrısında bulunarak ülkedeki krizi giderek tırmandırmıştır. Husi göstericileri başkent Sana'da hükümet binalarının bazılarına ele geçirmiştir. Husiler ilk önce Sana ile Saada arasındaki Amran vilayetini, ardından da 21 Eylül 2014 tarihinde başkent Sana'daki hükümet binalarını işgal etmiştir. 21 Eylül 2014'te taraflar arasında "Barış ve Ulusal Ortaklık Anlaşması" imzalanmıştır. Ama Yemen ordusu ve Husiler arasındaki çatışmalar bitmemiştir. Cumhurbaşkanı Hadi'nin özel kalem müdürü ve önemli bir isim olan Ahmed Avad Bin Mübarek 17 Ocak 2015'te Husiler tarafından kaçırmıştır. Çatışmalar daha da artmış ve 22 Ocak tarihinde cumhurbaşkanlığı sarayı ve başbakanlık konutu abluka altına alınmıştır. Cumhurbaşkanı ve Başbakan Halit Bahhah'ın hükümeti, eş zamanlı olarak istifa etmiştir. Ancak istifayı kabul etmesi gereken parlamento toplanamadığı için istifalar hiçbir zaman resmi nitelik kazanmamıştır. (devam edecek)

20 <https://ankasam.org/yemende-ic-savas-ve-Husi-isyani/>

Mekrûh Vakti Olmayan İbâdet: Zikir (III)

Muhammed İMAMOĞLU

Yazı dizimizin ilk iki bölümünde, Zikir kavramının sözlük ve istilâh anlamları üzerinde durmuş, Kur'an-ı Kerim'deki ve hadis-i şeriflerde kullanımlarını özetleyerek nakletmiştik. Ayrıca zikir kavramı ile bağlantılı bazı kavramları incelemiştik. Bu bölümde de Zikir kavramının kapsamı ve çeşitleri üzerinde duracağız. Tevfik Allah'tandır.

C) ZİKİR'İN KAPSAMI VE ÇEŞİTLERİ:

İnsanın yapmış olduğu zikri; zikri yapan varlıklar, zikreden organlar ve teklifi açıdan ele alınmasına göre çeşitli sınıflara ayırmak mümkündür¹:

a) Zikreden varlıklar açısından zikir iki kısımır:

1- Allah'ın Kulunu Zikretmesi: Yüce Allah, Bakara sûresinin 152. âyetinde "Beni zikredin ben de sizi zikredeyim" buyurmaktadır. Ebu Hureyre'den rivâyet edilen kudsî hadiste yüce Allah: "Ben kulumun bana olan zannı/inancı üzereyim. Beni zikrettiği zaman ben onunla

Enes b. Malik'ten gelen rivâyet ise şöyledir: Yüce Allah buyurdu ki: Ey Âdem oğlu! İçinden beni zikredersen ben de seni içimden zikrederim. Eğer sen beni bir topluluk içinde zikredersen ben de seni melek topluluğu içinde zikrederim.

beraberim. Eğer kulum beni içinden zikrederse ben de onu içimden zikrederim. Eğer o beni bir topluluk içinde zikrederse ben de onu, onun zikrettiği topluluktan daha hayırlı bir topluluk içinde zikrederim..."² buyurmuştur. Aynı konuda Enes b. Malik'ten gelen rivâyet ise şöyledir: Yüce Allah buyurdu ki: Ey Âdem oğlu! İçinden beni zikredersen ben de seni içimden zikrederim. Eğer sen beni bir topluluk içinde zikredersen ben de seni

melek topluluğu içinde zikrederim."³

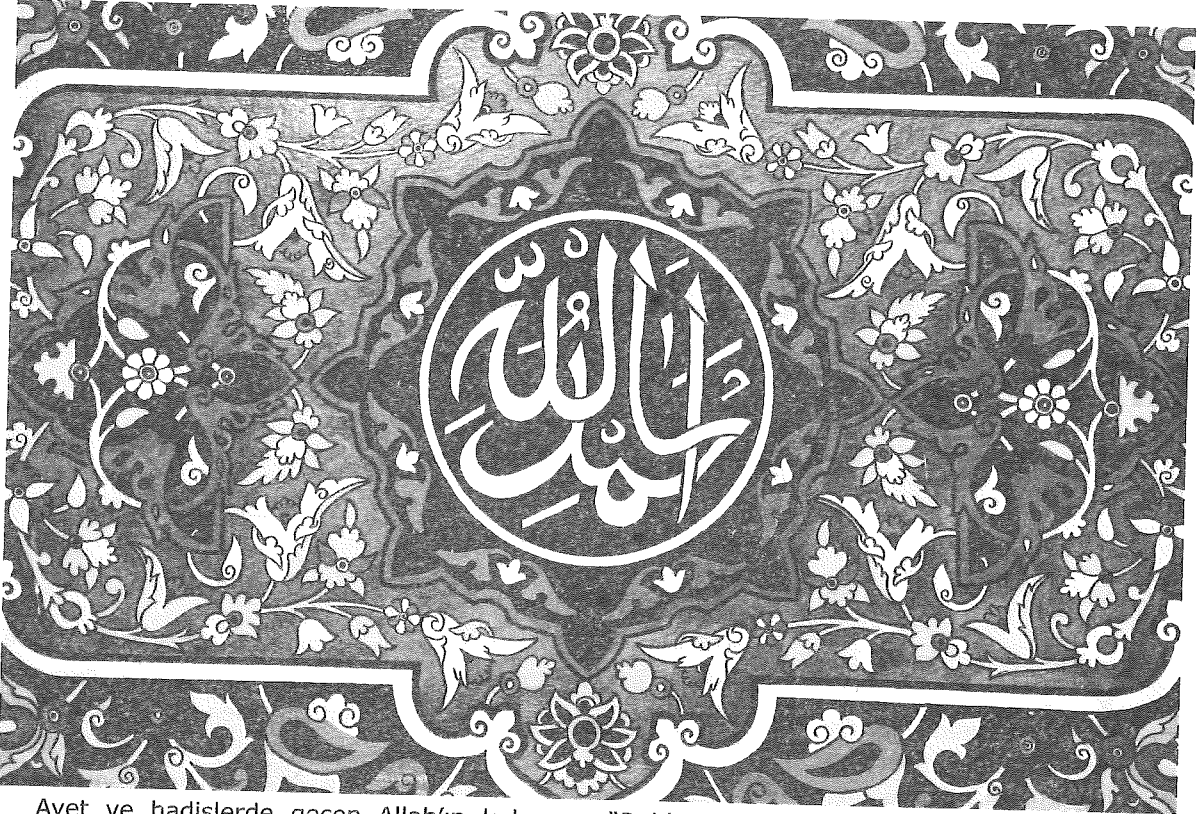
Ankebût sûresinin 45. âyetinde ise: "...Allah'ı zikretmek en büyüktür" buyurulmuştur. "Zikrullah"tan maksat nedir? "Zikrullah" ifadesi; insanın Allah'ı zikri veya Allah'ın insanı zikri anlamına gelebilir. Birinci anlamı alanlar bunu; namaz, namazdaki tekbir, tesbih, tahmîd ve Kur'an okuma ile yorumlamışlardır. İkinci anlamı alanlar bunu, Allah'ın kulunu rahmeti ve mağfiretiyle anması olarak yorumlamışlardır.⁴

2 Buhârî, Tevhid, 15; Müslim, Zikir, 48.

3 Celâleddîn es-Süyûtî, ed-Dürrü'l Mensûr fî Tefsiri'l-Me'sûr, c.1, s.361, Dâru'l-Fikir, Beyrut, 1983

4 Doç. Dr. İsmail Karagöz, Kur'an'da Zikir Kavramı ve Allah'ı Zikir, s. 172, DİB Yayınları, Ankara, 2012

1 Dr. Mehmet Sürmeli, Hayatı Zikir ile Anlamlandırmak, <http://www.mehmet surmeli.com/kavramlar/hayati-zikir-ile-anlamlandirmak>

Ayet ve hadislerde geçen Allah'ın kulunu zikrinden maksat nedir? Kur'an yorumcuları, bu hususu farklı şekillerde izah etmişlerdir. Allah'ın kulunu zikrinden maksat; İbn Abbas ve Said b. Cübeyr'e göre Allah'ın kulunu bağışlamasıdır; Süddî'ye göre, Allah'ın kuluna merhametidir. Müfessirler, Allah'ın kulunu zikrinden maksadın; ona mükâfat vermesi, onu övmesi, ondan razı olması, ona nimet ve sevap vermesi, ona yardım etmesi, hidayet etmesi, rahmetini ihsan etmesi, kurtuluşa erdirmesi, manevi yakınlık, kulluğa kabul, cennetle ödüllendirmesi olduğunu söylemişlerdir. ⁵Anlaşılan o ki Allah'ın kulunu zikretmesi, insanın iman ve sâlih amellerinin, ibadet ve itaatının, duâ, tövbe ve çalışmasının karşılığını vermesi, insanı dünya ve âhirette ödüllendirmesidir.

2- Kulun Allah'ı zikretmesi: İnsanın Allah'ı zikretmesi, Allah'ın kesin emridir. Kur'an'da Allah'ın zikredilmesi ile ilgili birçok âyet vardır. Şu âyetleri örnek olarak zikredebiliriz: "Rabbini ismini akşam ve sabah zikret..." (İnsân, 25), "Rabb'inin ismini çok zikret..." (Âl-i İmrân, 41),

"Rabbini içinden yalvararak, yüksek olmayan bir sesle sabah akşam zikret, gâfillerden olma" (Â'raf, 205), " Unuttuğun zaman Rabbini zikret" (Kehf, 24), "Allah'ı zikredin..." (Bakara, 198, 200, 203, 239), Ayakta, oturarak ve yanlarınız üzerinde (iken, her hâlükârda) Allah'ı zikredin..." (Nisâ, 103)

"Zikret" ve "zikredin" emirleri vücûb ifade eder. Yani insanların Allah'ı zikretmeleri farz bir görevdir. Bu görevi yerine getirmek "itaat" ve "sevap", terk etmek ise "isyan" ve "günah"tır

b) Zikri, icrâ eden organların durumuna göre de sınıflandırmak da mümkündür. Allah'ı zikir görevini, üç şekilde yerine getirmek mümkündür: Kalp ile, dil ile ve beden ile:

1- Kalple Zikir: Kalbin maddî/cismânî ve mecâzî olmak üzere iki anlamı vardır. Maddî/cismânî anlamda kalp; iki karaciğeri birbirinden ayıran, göğüs kafesi boşluğunda yer alan ve kan dolaşımını sağlayan organdır. Mecâzî anlamda kalp ise; inanç, duygu ve düşünce; sevgi, şefkat ve merhametin; düşünme, anlama ve kavramanın; korkma, sevinme ve üzülmenin; niyet, irade ve azmin kaynağıdır.

⁵İmam Kurtûbî, el-Câmiu li-Ahkâmi'l-Kur'an, c.2, s.398-399, Buruç Yayınları, İstanbul; İmam Taberî, Taberî Tefsiri, c.1, s.371-372, Hisar Yayınevi; Vehbe Zuhayli, et-Tefsirü'l-Münir, c.1, s.326-327, Risale Yayınları, İstanbul, 2014

Kur'an'da kalp kelimesi maddî anlamda kullanılmakla birlikte daha çok mecâzî anlamda kullanılmıştır. Kur'an'da; Allah'a yönelen, hidayete eren, Müslüman, muttakî, iman ve zikir ile mutmain olan, saygılı, Allah'tan korkan ve gerçekleri anlayan kalp; Gafîl, günahkâr, hastalıklı, kör, katı, kilitli, perdeli, mühürlü, paslı- kirli, dağınık, kayan, kin tutan, eğlenceye dalan ve gerçekleri anlamayan kalp vb iyi ve kötü vasıflarla nitelenen kalpten söz edilmiştir.

Mecâzî anlamdaki kalp ile ilgili şu âyetleri örnek olarak zikredebiliriz: "(Ey Rasûlüm! Sana karşı çıkanlar,) hiç yeryüzünde dolaşmadılar mı? (Dolaşsalar da) düşünecek kalpleri ve işitecek kulakları olsa. Gerçek şu ki (kafadaki) gözler kör olmaz fakat göğüslerdeki kalpler kör olur." (Hacc,46), "... Kalbini bizi zikretmekten alıkoyan, nefsinin arzusuna uyan ve işi hep aşırılık olan kimseye itaat etme." (Kehf, 28)

Birinci âyette kalbin düşünmesi, ikinci âyette kalbin zikirden alıkonulması söz konusu edilmiştir. Kalple zikirden cismânî olmayan kalbin zikri anlaşılmalıdır. Bu da Allah'ın varlığını, birliğini, niteliklerini, yüceliğini ve eşsizliğini kabul etmek; Allah'ı Kur'an'da anlatıldığı, tanıtıldığı ve bildirildiği şekilde tanımak, anlamak ve bilmektir. Dolayısıyla kalple Allah'ı zikredebilmek için; O'nun varlığına işaret eden delilleri düşünmek, O'nu tanımak ve O'na iman etmek gerekir. Kalple zikir, kalbin cilasıdır. Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem: " Her şeyin bir cilası vardır. Kalbin cilası da Allah'ı zikirdir" buyurmuştur.⁶

Asıl zikir; kalple yapılan zikirdir. Bu, kalbin yüce Yaraticı'ya karşı uyanık olmasıdır. Kalple zikrin çeşitlerini şöyle sıralayabiliriz:

a) Allah'a İman Etmek: Kur'an'da bir çok âyette "Allah'a iman edin" buyrulmaktadır.⁷ İmanın altı esasından birincisi Allah'a iman etmektir. Allah'a iman etmek; Allah'ın varlığını, birliğini, evveli ve sonu, eşi, çocuğu ve ortağı bulunmadığını, hiçbir yaratığa benzemediğini, hiçbir şeye muhtaç olmadığını, yaratan ve rızık veren olduğunu kabul etmek, âyet ve sahîh hadislerde Allah'ın zat, isim, sıfat ve filleriyle ilgili

bilgileri tasdik etmektir. Bir insan Allah'a iman etmeden O'nu zikredemez. Allah'ı zikredebilmek için sadece Allah'a değil iman esaslarının tamamına şeksiz, şüphesiz ve şartlarına uygun olarak iman etmek gerekir. Furkan sûresinin 18. âyetinde geçen zikri unutmaktan maksat, imanı, Kur'an'ı ve dinî görevleri terk etmektir.⁸ İman olmadan yapılan amel boşa gittiği gibi yapılan zikir de boşa gider. Allah'ı, Kur'an'da Allah'ın kendisini tanıttığı gibi kabul etmeyen veya O'na iman veya ibâdetinde ortak koşan veya Kur'an'ın ayetlerinden birini veya tamamını ya da bir emri veya bir yasağı yahut bir hükmü veya bir haramı kabul etmeyen, beğenmeyen ve küçümseyen kimse "Allah'ı zikredin" emrini yerine getirmiş olamaz.

İman anlamında zikir, en fazîletli ve en hayırlı ameldir. Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem, "Amellerinizin en hayırlısını, Allah katında en çok razı olunanı ve Rabbiniz katında derecenizi en çok yükselten, altın ve gümüş infak etmekten, düşmanla savaştan, onların boyunlarını vurmaktan daha hayırlı olan amelinizi size haber vereyim mi?" buyurmuş, ashab'ın, nedir bu yâ Rasûlullâh! demeleri üzerine "Allah'ı zikretmektir" cevabını vermiştir.⁹ Altın ve gümüş infak etmekten, düşmanla savaştan daha fazîletli olan Allah'ı zikir; dil ile yapılan zikir değil, kalple yapılan zikirdir yani imandır, tevhîd inancı üzere olmaktır. Allah'ı zikir, Allah'ın birliğini kabul etmektir:

b) Allah'ın Varlığına Delâlet Eden Kevnî ve Kitâbî Delilleri Düşünmek: Akıl ve düşünme yeteneğini iyi kullanan bir insan; Allah'ın varlığını, birliğini, rab, yaratıcı, rızık veren ve her şeye gücü yeten olduğunu anlar ve bilir. Her şey, Allah'ın varlığına delâlet etmektedir. Varlıkları, onlardaki eşsiz güzellikleri ve intizamı, açan çiçekleri, uçan kuşları, vızıldayan arıyı, parıldayan yıldızları, ışık ve ısı veren güneşi, yağmur ve toprağı, bitkileri, hayvanları, denizleri, karaları, gökleri, insanın yaratılışındaki mükemmelliği görmek, bütün bunları bir yaratanın olduğunu, bunların kendiliğinden var olamayacağını, kâinattaki ve âlemdeki her şeyin Allah'ın bir

6 Süyutî, ed-Dürü'l Mensûr, c.2, s. 362.

7 Mesela; Bakara, 179; Âraf, 158; Tevbe, 86; Hadîd, 7.

8 İmam Kurtûbî, el-Câmiu li-Ahkâmî'l-Kur'an, c.12, s.515-519; İmam Taberî, Taberî Tefsiri, c.6, s.175-176

9 İbn Mâce, Edeb, 53; İmam Mâlik, Muvattâ, Kur'an, 24.

eseri olduğunu düşünmek Allah'ı zikirdir. İnsanın söylediği bir sözün, yaptığı bir iş ve görevin, sergilediği bir davranışın Allah'ın rızasına uygun olup olmadığını düşünmesi ve ona göre hareket etmesi; bir kötülük, bir haram karşısında bunu Allah yasaklamıştır diyerek haram ve kötülükten vazgeçmesi; Allah'ın emir ve yasaklarını, helal ve haramlarını, hüküm ve tavsiyelerini, maruf ve münkeri, Kur'an ve Sünneti, faydalı şeyleri düşünmesi, anlaması ve öğrenmesi; Allah'ın, Rasûlü ve Kitâbı ile bildirdiği İslam gerçeğini, ilâhî murâkabe altında

olduğunu, dünyada yaptığı her iş ve davranışın, söylediği her sözün, sahip olduğu her nimetin hesabının sorulacağını, başıboş bırakılmadığını, boş yere yaratılmadığını, ibâdet ve itaat ile sorumlu olduğunu, düşünmesi, bilmesi ve kabul etmesi Allah'ı zikretmesi demektir.¹⁰

c) İnsanın Sahip Olduğu Maddî ve Manevî Bütün Nimetleri Veren Allah Olduğunu Bilmek: Yüce Allah, insana maddî ve manevî pek çok nimet vermiştir. İnsan, bu nimetler sayesinde varlığını sürdürebilmektedir. İnsanın bu nimetler karşısında görevi, bu nimetleri veren Allah olduğunu bilmek ve nimetlere şükretmektir. İnsan; Allah'ı zikrettiği zaman nimetlere şükretmiş olacağı gibi, nimetlere şükrettiği zaman da Allah'ı zikretmiş olur. Ebu Hureyre'den rivâyet edilen kudsî bir hadiste Rasûlullâh efendimiz, yüce Allah'ın şöyle buyurduğunu bildirmiştir: "Ey Âdem oğlu! Sen beni zikrettiğin zaman bana şükretmiş olursun. Beni unuttuğun zaman bana nankörlük etmiş olursun."¹¹

d) Allah'ı Zat, İsim, Sıfat ve Fiilleriyle

Sadece Allah'ı zihinde tutmak, düşünmek, inanmak, dil ile zikir cümlelerini söylemek, "Allah'ı zikredin" emrini yerine getirmek için yeterli değildir. "Allah'ı zikredin" emrini yerine getirebilmek için Kur'an ve sahih hadislerde emredilenleri yapmak, haram ve yasaklardan kaçınmak gerekir. Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem; "Allah'a itaat eden Allah'ı zikretmiş olur" buyurmuştur.

Tanımak: Kur'an baştan sona yüce Allah'ı tanıtmaktır. Bir insanın Allah'ı zikrediyor olabilmesi için her şeyden önce Allah'ı tanıması gerekir. İnsan, Allah'ın zâtını bilemez, künhüne vâkıf olamaz, buna gücü de yetmez. Bununla birlikte Allah'ı isim, sıfat ve fiilleriyle tanıyabilir. Allah'ın fiilleri, sıfatlarına, sıfatları isimlerine, isimleri de zâtına delâlet eder. "En güzel isimler Allah'ındır.." (Â'raf, 180) Hadislerde Allah'ın 99 isminin olduğu bildirilmiş ise de Kur'an'da Allah'ı tanıtan daha çok isim ve sıfat vardır. Bu isim ve sıfatlardan bir kısmı Allah'ın

ne olduğunu, bir kısmı da ne olmadığını belirtir: Şu âyetleri örnek olarak zikredebiliriz: "O Allah birdir, hiçbir şeye muhtaç değildir, çocuk sahibi (yani baba) olmamıştır, doğmamıştır, doğurmamıştır, Onun hiçbir dengi yoktur." (İhlâs, 1-4), "Allah, çocuk edinmemiştir. Onunla beraber ilâh yoktur." (Mü'minûn, 91), "Rabbinizin şânı yücedir. O eş de çocuk da edinmemiştir." (Cîn, 3)

2- Bedenle Zikir: Bedenle zikir, bedeninin her bir uzvunu emrolduğu görevleriyle meşgul etmek ve yasaklandığı şeylerden alıkoymaktır. Mesela, gözün görevi gerçekleri, Allah'ın varlığına delalet eden kevnî ve kitâbî âyetleri görmesi, kötü ve günah olan şeylere bakmaması; kulağın görevi, gerçekleri, Allah ve Rasûlünün sözlerini dinlemesi, yasak ve haram olan sözleri dinlememesi; el ve ayakların görevi, bu uzuvların ibadet ve itaatte kullanılması, isyan ve yasak olan şeylerden ve yerlerden uzak tutulması; dilin görevi, doğru ve hayırlı sözler söylemesi, yalan, gıybet, iftira ve benzeri haram ve kötü olan şeylerde kullanmaması; aklın görevi, gerçekleri idrâk etmesidir. İnsan, bütün uzuvlarını Allah ve Rasûlünün emir ve yasaklarına uygun olarak, faydalı işlerde kullanması; namaz, oruç, hac, zekat... vb ibâdetleri yapma-

¹⁰ İsmail Karagöz, Kur'an'da Zikir Kavramı ve Allah'ı Zikir, s. 43

¹¹ İmam Münzirî, et-Tergîb ve't-Terhîb, c.2, s.40, Beyrut, 1968

sı, meşru işlerde çalışması, üretmesi, insanlara faydalı olması, kısaca Allah ve Rasûlüne itaat etmesi, Allah'ı bedenle zikretmesi demektir. Ümmü'd-Derdâ (r.a.)¹², "Eğer namaz kılasan bu, Allah'ı zikirdir. Eğer oruç tutarsan bu da Allah'ı zikirdir. İşlediğin her hayırlı amel Allah'ı zikirdir. Her türlü şerden/kötülükten kaçınmak da Allah'ı zikirdir..." demiştir.¹³

Bir insanın, "Allah'ı zikredin" emrini yerine getirebilmesi için itaat etmesi gerekir. "İtaat"; Allah ve Rasûlünün emir ve yasaklarına uymaktır. Müfessirler, Bakara sûresi 152. âyetindeki "fezkürûnî =beni zikredin" emrinin "bana itaat edin" anlamında olduğunu söylemişlerdir.¹⁴ Said b. Cübeyru âyet ile ilgili olarak; "Âyet, itaatimle beni zikredin ki ben de sizi mağfire-

12 Asıl adı Hüceyme bint Huyey el-Vassâbiyye'dir. Sahâbeden Ebû'd-Derdâ'nın Ümmü'd-Derdâ künyesiyle bilinen iki hanımından küçük olanıdır ve Ümmü'd-Derdâ es-Suğrâ diye tanınmıştır. Hüceyme, Ümmü'd-Derdâ el-Kübrâ diye bilinen Hayre bint Ebû Hadred'in 30 (650) yılında vefatının ardından Ebû'd-Derdâ ile evlendi. Ancak kocası 32 (652) yılında vefat ettiğinden bu evlilik çok kısa sürdü. Ümmü'd-Derdâ 81 (701) yılında hacetti, aynı yıl veya ertesi yıl Dımaşk'ta vefat etti. Ümmü'd-Derdâ, kadın tâbiîn nesli içinde Hafsa bint Sîrîn ve Amre bint Abdurrahman'dan sonra en önemli âlim olupkıraat, fıkıh ve hadis bilgisiyle şöret kazanmıştır. Ümmü'd-Derdâ ibadete düşkünlüğüyle de bilinirdi. Kadınlar onun yanında toplanır, kendisiyle birlikte ibâdet ederlerdi. Tâbiînden Avn b. Abdullah, Ümmü'd-Derdâ'nın meclislerinde Allah'ı zikrettiklerini söylemiştir. Ümmü'd-Derdâ bu meclislerde vaaz eder, güzel ve hikmetli sözler söyler, bazen bunları levhalara yazarak talebelerine verir. Hayatı hak. bakınız: Diyânet İslâm Ansiklopedisi, c.42, s.316-317, İstanbul.

13 İmam Taberî, Taberî Tefsiri, c.6, s.379-380.

14 İmam Kurtûbî, el-Câmiu li-Ahkâmî'l-Kur'an, c. 2, s.398-399, Fahrüddin Er-Râzi, Tefsir-i Kebir Mefâtihi'l-Gayb, c.4, s.71-72, Akçağ Yayınları, Ankara.

Allah'ın, zikreden kuluna zikirle cevap vermesi konusunu izah için çeşitli açıklamalar yapılmıştır. Bunları şöyle özetleyebiliriz:

Beni, Bana itaatla zikredin; Ben de sizi rahmetimle zikredeyim.

Beni duâ ile zikredin; Ben de sizi, duânızı kabul ile zikredeyim.

Beni övgü ve itaatle zikredin; Ben de sizi övgü ve nimetle zikredeyim.

Beni dünyada zikredin; Ben de sizi âhirette zikredeyim.

Beni gizli yerlerde zikredin; Ben de sizi geniş yerlerde ve yalnızlıkta zikredeyim.

Beni ibâdetle zikredin; Ben de sizi yardımla zikredeyim.

Beni, Benim yolumda cihadla zikredin; Ben de sizi hidâyetimle zikredeyim.

Beni refâhınız, rahatınız zamanında zikredin; Ben de sizi belâ ve musîbete uğradığımız zaman zikredeyim.

Beni doğruluk ve samimiyetle zikredin; Ben de sizi kurtuluş ve size tahsis ettiğim şeyleri artırmakla zikredeyim.

Beni, önceden ilâhlığımı kabul ile zikredin; Ben de sizi sonunda rahmet ve kulluğa kabul ile zikredeyim.

Bakınız: Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, c. 1, s. 446, Azim Yayıncılık, İstanbul.

timle zikredeyim" demektir. Allah'ı zikir, Allah'a itaattir. Allah'a itaat etmeyen kimsenin tesbihi, tehlili ve Kur'an okuması çok olsa bile bu kimse, Allah'ı zikretmiş olmaz" demiştir.¹⁵

Sadece Allah'ı zihinde tutmak, düşünmek, inanmak, dil ile zikir cümlelerini söylemek, "Allah'ı zikredin" emrini yerine getirmek için yeterli değildir. "Allah'ı zikredin" emrini yerine getirebilmek için Kur'an ve sahih hadislerde emredilenleri yapmak, haram ve yasaklardan kaçınmak gerekir. Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem; "Allah'a itaat eden Allah'ı zikretmiş olur"¹⁶ buyurmuştur. İtaatin Allah'ı zikir olması ile ilgili olarak "namaz" ibadetini örnek olarak ele alabiliriz. Kur'an'da, cuma namazı ve beş vakit namaza "Allah'ı zikir" denilmiştir. "Namazları ve orta namazı koruyun. Gönülden bağlılık ve saygı ile Allah'ın huzurunda durun. Eğer bir tehlikeden korkarsanız yaya yahut binekli iken namazı kılın. Güvene kavuştuğunuz zaman bilmediğiniz şeyleri (peygamberin) size öğrettiği şekilde Allah'ı zikredin" (Bakara, 238-239) âyetinde ve benzerlerinde geçen Allah'ı zikir ile maksat beş vakit namazdır.¹⁷

Namaz kılan mümin, Allah'ı zikretmiş olur. Abdesti, ezanı, kameti, kıraati, tekbir, tehlil, tesbih, tahmîd ve duâlarıyla her türlü zikri içinde toplayan namaz, Allah'ı zikretmek için kılınır. Yüce Allah: "Muhakkak ben (evet) ben Allah'ım. Benden başka ilah yoktur. Yalnız bana ibâdet et ve beni zikretmek için namaz kıl" (Tâhâ,14) buyurmuştur. Abdullah ibn Mes'ud, Ali b. Ebî Talib, Abdullah İbn Abbas ve Katâde b. Diâme, âyette geçen Allah'ı zikir ile maksadın namaz kılmak olduğunu söylemişlerdir.¹⁸Namaz; kalp, dil ve beden ile yapılan her türlü zikri içermektedir. Namazda okunan sûre ve âyetler, duâlar, tesbih, tehlil, tahmîd ve tekbir Allah'ı zikirdir.¹⁹

Yaşamımızın her an zikir halinde olabilmesi için; Allah'ı andığımızda Allah'ında bizi andığını,

15 İmam Kurtûbî, el-Câmiu li-Ahkâmî'l-Kur'an, c.2, s.398-399

16 Süyutî, ed-Dürrü'l Mensûr , c.1, s. 361.

17 İmam Taberî, Taberî Tefsiri, c.2, s.65-71.; Fahrüddin Er-Râzi, Tefsir-i Kebir Mefâtihi'l-Gayb, c.5, s.291-293

18 Fahrüddin Er-Râzi, Tefsir-i Kebir, c.15, s.448-449; Vehbe Zuhayli, et-Tefsirü'l-Münir, c.8,s.421-423.

19 İsmail Karagöz, Kur'an'da Zikir Kavramı ve Allah'ı Zikir,s.52

Allah'ın andığı kimsenin de büyük bir kurtuluşla kurtulacağını, her dâim akılda canlı tutmakla gerçekleşecektir. Vahyin ve sünnetin ölçüsü içinde belirli virdlerimizin olması, kalbimizi sükûnete kavuşturacağı gibi yaşamın her zorluğuna karşı bizleri şeytana, zâlimlere, tâğütlara karşı azimli bir mücadele yeteneği kazandıracaktır. Allah'ı hakkı ile zikretmek, beraberinde Allah'ın dostlarını dost, Allaha, Rasûlüne, müminlere ve Kitabına düşman olanları düşman bilme noktasında anlam kazanmaktadır.

Bir kimse, gece gündüz Allah'ı zikrettiğini iddia etmiş olsa; fakat Allah'ın zikri olan Kur'an'a uygun bir hayatı yaşamında uygulamasa, ayrıca Allah'a itaatte inkârcı tutum sergileyenlere, zâlimlere, tâğütlara yaşam hakkı tanıyarak onlarla dostluk ve arkadaşlık kurup Allah'ın dinini hâkim kılma anlamında umursamaz davranırsa böyle bir kimse şeytanın dostu olmaktan kurtulamaz. Böyle bir kimse havada uça, suda yürüse yine de şeytanın dostu olmaktan kurtulamaz. Çünkü böylesini havada uçuran, denizde yürüten şeytandır, Rahman değil...

Allah'ı hayatımızın her alanına müdâhil kılmak, Allah için gözyaşı dökmek, mazlumların safında yer almak, zâlimlerden ve tâğütlardan berî olmak, Kur'an'a hakkı ile anlamak, O'nun üzerinde düşünmek, O'nu hayata geçirmek, müminlerle saf tutmak, ümmetin geleceği üzerine tevhidî bir hat oluşturmak, hayatı iman ve cihad olarak görmek, Rasûlullahı önder kabul etmek, Kur'an'ı yaşam biçimi haline dönüştürebilmek, mümin olarak Allaha göçebilmek zikrimizin aslı olmalıdır.²⁰

3- Dil İle Zikir: Dil ile zikir; Allah'ı güzel isimleriyle anmak, övmek, yüceltmek, noksan sıfatlardan tenzih etmek, O'nun varlığını, birliğini, eşi, ortağı ve benzeri olmadığını, gücünü, iradesini ve nimetlerini ifade eden cümleleri söylemek, duâ etmek, Kur'an okumak, öğrenmek ve öğretmek şeklinde yapılabilir. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi asil zikir; kalple yapılan zikirdir. Dil ile yapılan zikir kalple yapılan zikre delâlet eder. Dil, kalbin tercümânıdır.

Dil ile zikredilmesini ifade eden âyet ve hadisler vardır: "Allah'ı çok zikredin" (Enfal, 45; Ahzâb, 41) emri dil ile zikri öngördüğü gibi "Rabbini ismini zikret" (Müzzemmil, 8) emri de dil ile zikri ifade eder. Müminin kalbi, dilin zikrine karşı duyarlıdır. "Allah zikredilince kalbin ürpermesi" (Enfal, 2; Hâcc, 35) bu gerçeğin ifadesidir. Şu hadisler de dil ile zikir söz konusu edilmektedir: "Zikrin en efdalinin Lâ ilâhe illallah (diye yapılan zikir) olduğunu"²¹ bildiren Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem; "Ey Allah'ın Rasûlü! İslam'ın alâmetleri bana çok geldi, (hepsini yapamıyorum), bana bir görev bildir ki ona yapışayım" diyen birisine, "Dilini devamlı Allah'ın zikri ile meşgul et"²² buyurmuştur.

Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor: " Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem; 'Cennet bahçelerine uğradığınız zaman, nimetlerinden bolca yararlanın' buyurdu. Ben, "Ey Allah'ın Elçisi! Cennet bahçelerinden maksat nedir? diye sordum, 'Câmilerdir' buyurdu. 'Camilerin nimeti nedir?' Ey Allah'ın elçisi" dedim. "Subhânallâhi ve'l-hamdü lillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber (Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih ederim, her türlü övgü Allah'a mahsustur. Allah'tan başka ilâh yoktur ve Allah en büyüktür) cümlelerini söylemektir" buyurdu.²³

21 Tirmizî, Deavat, 9; İbn Mâce, Edeb, 55.

22 Tirmizî, Deavat, 4; İbn Mâce, Edeb, 2

23 Tirmizî, Deavat, 83.

20 Ahmet Turgut Ulucak, Yaşam Ölçümüzde Zikrin Anlamı ve Yansıması, Vuslat Dergisi, Mart, -2011

Bu hadisler, hem dil ile zikrin önemini hem de dil ile zikrin nasıl yapılacağını bildirmektedir: Bunlar; Subhânallah, Elhamdü lillah, ve Lâ İlâhe İllallah ve Allâhü Ekber şeklinde söylenen tesbih, tahmîd, tehlil ve tekbir cümleleridir. Bu cümleleri dil ile söylemek, ifade ettiği anlamları bilmek ve kabul etmek zikirdir. Müfessirler, "Allah'ı zikredin" emrini yorumlarken dil ile Allah'ı zikrin tesbih, tehlil, tahmîd ve tekbir ile yapılacağını beyân etmişlerdir.²⁴ Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem, insanın sahip olduğu en değerli varlıkların başında kişinin "şükreden bir kalbe ve zikreden bir dile sahip olmasını"²⁵ zikretmiştir. Bir mümin; tesbih, tehlil, tahmid ve tekbir cümlelerini söyleyerek zikredebileceği gibi hayırlı işlerine eûzü besmele ile başlayarak, gelecekte yapacağı her işi için inşâallah diyerek, duâ ederek, Kur'an okuyarak, tövbe istiğfar ile de zikredebilir.

Namaz içinde, namaz sonrasında, akşam, sabah ve yatarken, yola çıkarken, bir şey yiyip içtikten sonra ve muhtelif zamanlarda okunması tavsiye edilen mesnûn duâları her gün tekrarlamak da Allah'ı zikirdir. Bu duâları, duâ mecmuâlarında, hadis kitaplarının zikir ve duâ bölümlerinde bulmak mümkündür.²⁶

Yusuf Kerimoğlu hocamız, zikir kavramını açıklarken, zikrin İslâmî hükümleri bilmek ve ahkâmı edâ etmek olarak ifâde eder ve şöyle der: "Bir mükellef, sahih bir itikada sahip olmadığı ve ihlâsı esas almadığı müddetçe, sâlih amel işleyemez. Müslümanlar, zikir ibâdetini edâ ederek gafletten kurtulabilirler. Bir hususa işaret etmekte fayda vardır: Yeryüzündeki hilâfet vazifesini hakkı ile edâ etmeye niyet etmeyen kimselerin, bazı lafızları 'dudak servisi' ile tekrarlamalarına zikir denilemez. Kur'ân-ı Kerim'de zikir ehli, şeriati bilen ve ahkâmını

24 İmam Taberî, Taberî Tefsiri, c.8, s.464; Fahrudin Er-Râzi, Tefsir-i Kebir, c.4, s.520-522

25 Tirmizî, Tefsir, 277

26 Bu konuda siz okuyucularımıza aşağıdaki kitapları tavsiye ediyoruz:

- 1) İmam Nevevî, El-Ezkâr (Rasûlullahın Dilinden Dua ve Zikirler), Kahraman Yayınları, İstanbul, 2009.
- 2) İmam Nesâî, Efendimizin Dilinden Dua ve Zikirler, İz Yayıncılık, İstanbul.
- 3) Muhammed Saîd El-Kahtânî, Hısnul Müslim Şerhi, Guraba Yayınları, İstanbul, 2014.
- 4) Mehmet Kılıçarslan, Kur'andaki Dua Ayetleri ve Rasûlullahın Dilinden Dualar, Nida Yayınları.

hakkı ile edâ eden kimseleri ifade için kullanılmıştır: 'Bilmiyorsanız zikir ehlinde sorunuz.'^(16/Nahl, 43) âyet-i kerimesindeki incelik budur.²⁷

c) Teklifî açıdan zikir ikiye ayrılır:

1- Farz olan zikir: Özellikle insanımızın yoğunlaşması gereken zikir, farz olan zikirdir. Bunlar; beş vakit namaz, zekât, oruç, hac ve cihad gibi Allah'ın emirleridir. Müminlerin Allah'ın râzı olduğu ve olmadığı şeyleri bilip gereğini yapmaları gerekir. Önce kendisine ihtiyaç duyulan bu şer'i teklifleri öğrenmek gerekir. "Aslında zikir meclisleri; helal ve haramın, yani; nasıl satarsın, nasıl alırsın, nasıl namaz kılarırsın, nasıl oruç tutarsın, nasıl nikâhlar, nasıl boşarsın, nasıl hac yaparsın gibi şeylerin öğrenildiği yerlerdir. Kur'an-ı Kerim tefsiri, Rasûlullahın sünneti nakledilen ve dinin fikhî meseleleri öğrenilen ilmî toplantılar da zikir meclisleridir. Bunlar için toplanmak, meclislerde tesbih, hamd ve tekbirle yapılan zikrullah toplantılarından daha üstündür. Çünkü bunlar, farz-ı ayın ve kifâye ama sırf zikrullah tatavvudan, nâfileden ibârettir."

2- Tatavvu/nâfile olan zikir: Kelime-i tevhid, lafza-i celâl, salâtü selâm, bazı me'sûr duâlar ve belirli virdleri okumak suretiyle yapılan zikir. Günümüzde nâfile zikirlerin, farz zikirlerin önüne geçtiğini görmekteyiz. Hatta denilebilir ki; zikir sırf tatavvu olandan ibaret görülmekte, farz olan kısmı gündeme bile getirilmemektedir. Bidatsiz tasavvufun öncülerinden olan Cüneyd-i Bağdâdî (ö:297/910); "Bizim mezhebimiz iki asilla kayıtlıdır. Bunlar; Kitap ve Sünnettir. Kim ki Kur'an-ı Kerim'i ezberlemez, Hadis-i Şerif'leri yazmaz ve fıkıh öğrenmezse ona uyulmaz." demiştir. Gazzali de şöyle bir değerlendirme yapmıştır: "Kim önce Hadis öğrenir sonra da tasavvufu uğraşırsa o, kurtuluşa erer. Kim de ilim öğrenmeden önce tasavvufu uğraşırsa nefisini tehlikeye atmış olur."²⁸

(Devam Edecek)

27 Yusuf Kerimoğlu, Kelimeler Kavramlar, s. 326, 20. Baskı, İnkılâb Yayınları, İstanbul, 2004

28 Dr. Mehmet Sürmeli, Hayatı Zikir ile Anlamlandırmak, <http://www.mehmetsurmeli.com/kavramlar/hayati-zikir-ile-anlamlandirmak>

Taviz Verme!

İdris KERİMOĞLU

TDK sözlüğünde t a v i z : "Uzlaşmaya varabilmek için hak, istek veya savlarının bir bölümünden, karşı taraf yararına vazgeçme, ivaz, ödün" olarak geçer.

Taviz, ahiretten yırtıp Dünya'ya yamamaktır. Her taviz, takvadan bir parça azaltır. Bir Müslüman, dinde var olduğuna inandığı bir inancı, bir ibadeti, bir haram nesneyi veya fiili, karşı tarafla uzlaşabilmek için yok sayarsa, bunlardan vazgeçerse, dini bu eksikle yeniden tanımlarsa taviz vermiş olur.

Tarihte ve hayatın içinde çok farklı taviz şekilleri görülür. İnsanlık-tarihi bir bakıma sosyal-ekonomik-siyasi-tarihi-felsefi-bilim-din vs. üzerinde verilen "tavizler tarihidir. Bundan ancak, Peygamberler ve onların izinden giden toplumlar istisnadır.

Taviz, tahrifi başlatır ve yayar. Sonuçta din tahrip olur. Hristiyanlar teslise ilk başta karşıydılar fakat "ile-ride nasıl olsa değiştiririz, şimdilik ses çıkarmayalım" diyerek bu konuda Roma'ya taviz bir süre sonra dinleri oldu. Çünkü verilen tavizi geri döndürmek çok zordur.

Bu bağlamda hak dinden verilen taviz, bâtıl dinlerin kaynağıdır. Bâtıl dinler, hak dinden verilen tavizler üzerine kurulmuştur.

İslam, Allah'ın indirdiği ve kabul ettiği tek din olarak, başka hiçbir dünya görüşüyle, başka hiçbir fikirle amelle uzlaşmaya girmeye muhtaç değildir. O, kendi başına, insanın ihtiyacını karşılamaya muktedirdir. Bu bakımdan, zaaf İslâm'da değil, fakat onu yüklediğini söyleyen insandadır. Aslında insan, tanımının gerektirdiği davranış manzumesini hayatına geçirdiği an, dinden taviz vermesine gerek olmadığını kendiliğinden kavrayabilir.

Burada şu hususu vurgulamakta yarar var.

Müslümanın taviz vermesi, onun uzlaşmasız, katı bir insan olduğu anlamına gelmez. Taviz verilmeyecek husus, dinin hükümlerine ilişkin alandadır. Dinin hükümlerinden taviz vermeksizin küfürle mütarekeye girmek sulh akdetmek ayrı bir şeydir.

Halen kendine Müslümanım diyen bazı insanların kafası çağdaş putlarla donatılmıştır. Günümüzde, "ortalama" her Müslüman bu putlardan birini bir bahane olarak kullanıp İslâm'ın hükmünden kaçabilmenin "yolunu" bulabilmektedir. O kadar ki, İslam'dan taviz vererek İslâm yolunda mücadele yürüttüğünü zannedenlere bile rastlanmaktadır. Bu duruma İslâmî siyaset demek şöyle dursun, ortada tavizden bile fazla bir şey bulunmaktadır. Burada açıkça küfrün tuzağına düşmek, onun oyununa gelmek söz konusudur.

İslâm, "tavizsizlik" dinidir. Lâilâheillallah demek, "Allah'tan başkasına tapmam, yâni taviz vermem" ve "Allah'tan başkasının ilahlık

yapmasını taviz vererek desteklemem ve hatta "ve nahleu ve netrukü men yefcuruk"; "Sana isyan eden, fâsıklık yapan kişileri "hâl" ederim-ederiz" demektir. Zaten şirk, Allah'tan başkasına taviz vererek boyun eğmektir. Bu tavizi alabilenler ilahlığa soyunurlar zira. Şeytan da gücünü insanların tümünün verdiği tavizlerden alır. Şeytanın aldığı ilk taviz bilindiği gibi Adem-Havva'nın, Allah'ın emrine rağmen şeytanın vaatlerine kanarak verdikleri tavizdi. Bu nedenle taviz vermemek, Allah'ı hakkıyla takdir etmek ve ondan korkmakla (haşyet) mümkün olabilir. Aksi-hâlde insan herhangi bir sıkıntı-zorluk-güçlük-çıkarcık vs. karşısında taviz verebilir. Ancak ve ancak, gabya-ahirete inanıp,

ölümü "hak" olarak gördüğü için ölümden korkmayan kimseler bu tavizi vermezler malları ve canları pahasına da olsa. Zaten şehadet de budur. Şehit, vermediği taviz nedeniyle hayatını kaybeden kişidir. Yoksa işgal-sömürü-haysiyetsizlik vs. tavizini kabul edenlerin şehitlik-şehadetle bir ilgilerinin olması söz-konusu değildir.

Her taviz, yeni ve daha büyük tavizler doğurur. Amellerdeki tavizler, inançlardaki tavizlere yol açabilir. Taviz vererek inandığını yaşamayan, yaşadığı gibi inanmaya başlar.

Taviz, tahrifi başlatır ve yayar. Sonuçta din tahrip olur. Hristiyanlar teslise ilk başta karşıydılar fakat "ileride nasıl olsa değiştiririz, şimdilik ses çıkarmayalım" diyerek bu konuda Roma'ya taviz bir süre sonra dinleri oldu. Çünkü verilen tavizi geri döndürmek çok zordur. Bu bağlamda hak dinden verilen taviz, bâtil dinlerin kaynağıdır. Bâtil dinler, hak dinden verilen tavizler üzerine kurulmuştur.

Müşrikler Peygamberimiz (s.a.v)'e şu teklifi yapıyorlardı: "Ey Muhammed! Seni Arap Yarımadası'nın reisi yapalım; Kâbe'nin anahtarlarını sana verelim; seni en zenginimiz yapalım; kızlarımızın en güzelini sana verelim; sen yine Peygamberliğini yap ama bizim ilahlarımıza, putlarımıza laf deme, sâdece biraz taviz ver". Peygamberimiz (s.a.v) bunun üzerine; "başkanlığı, gücü, zenginliği, akraba bağlarını elimde bulundurursam, birazcık taviz versek de İslâmiyet'i daha çabuk yayarız, işlerimizi daha rahat hâllerimiz" demedi.

Tavizi, uzlaşmayı reddetmek, geçici bir protesto hareketi değil; ölüme kadar tevhid kelimesindeki "lâ"yı hayatıyla tefsir edip, eylemleriyle yorumlamaktır. Uzlaşmayı red, hak ve bâtil her şeye karşı çıkmak, farklı anlayıştaki mü'minlerle ve değişik İslâmî yaklaşımlarla da iyi geçinme yollarını aramayıp onlarla mücadele etmek, ya da isyankâr fakat marazî/hastalıklı bir psikolojik yapı değildir.

"Bir elime Güneş'i bir elime Ay'ı verseniz asla dâvamdan vazgeçmem, taviz vermem" dedi.

Uzlaşmacılık, çabuk yorulan, umutsuzluğa düşen, uzun soluklu mücadeleyi göze alamayan ve dolayısıyla tevhidi mücadeleyi gereği gibi kavrayamayanların kolaylıkla içine düştükleri bir tuzak olarak karşımıza çıkmaktadır. Uzlaşma ortak noktada buluşmadır; yani tarafların aralarındaki inanç, düşünce ya da menfaat farklılığını, karşılıklı tavizlerle gidererek uyuşturmak. İlk

etapta, biz taviz vermişsek, karşı taraftan da taviz aldık düşüncesi kulağa hoş gelmektedir. Oysa uzlaşma; düşüncelerde, değerlerde, ölçülerde, prensiplerde, sosyal ve siyasal tavirlarda çöküş içine girmektir. Uzlaşma, ilkesizliktir; olduğu gibi görünmemek, görüldüğü gibi olmamaktır. Uzlaşma, tevhidi mücadeleden ve tevhidi ilkelerden taviz vermektir. Uzlaşma, tevhidi/akidevi anlamda olmazsa olmazları pazarlık konusu yapmaktır. Peki, İslam'da bunun karşılığı var mıdır? Peygamber Efendimiz ya da Kur'an'da zikri geçen diğer peygamberler, kendi dönemlerindeki despotik ve oligarşik güçlere karşı verdikleri tevhidi mücadelede, bu oligarşik güçlerle, bu anlamda taviz vererek uzlaşmışlar mıdır?

Hz. Nuh (as) 950 senelik mücadelesinde (Ankebut, 29/14), gece-gündüz demeden ve müşriklerin bütün olumsuz tavir ve saldırılarına rağmen bıkmadan, usanmadan ve uzlaşmadan davet mücadelesini tavizsiz ve uzlaşmasız bir şekilde devam ettirmiştir.

Merhum Şehid Seyyid Kutub'un deyimiyle, "Hiç şüphesiz tevhid bir sistem, şirk ayrı bir sistemdir. Bunlar asla buluşup birleşemez. Tevhid, insanı bütün bir varlıkla birlikte ortağı olmayan tek Allah'a yönelir. İnsanların inanç sistemlerini ve hukuklarını, değerlerini ve ölçülerini, eğitim ve ahlâkını, hayat ve varlıkla ilgili tüm düşüncelerini kendisinden alacağı kaynağı belirler. Mü'minin kendisinden alacağı bu kaynak Allah'tır, sadece Allah, ortaksız olarak Allah. Bu nedenle müminin hayatı bütünüyle bu ilke üzerinde kuruludur. Gizli ve açık hiçbir şekilde şirkle karışamaz. Yolunun tüm aşamalarında böyledir. Böyle net bir ayrılık, hem davet edenler için bir zorunluluk, hem de davet edilenler için bir zorunluluktur... Hiç şüphesiz cahiliye cahiliyedir, İslam da İslam. Aralarında derin farklar vardır. Tek çare bütünüyle cahiliyeden sıyrılmak ve yine bütünüyle İslam'a girmektir... Yama yapmak yok. Orta yolda çözüm arama yok. Yolun ortasında buluşma yok. Cahiliye istediği kadar İslam kılıfına bürünsün. İsteddiği kadar İslam'ın adını kullansın... Öyle ise bu tam bir uzaklaşma, kesin bir ayrılık ve apaçık bir karşı tavidir. "Sizin dininiz size benim dinim bana."

Tavizi, uzlaşmayı reddetmek, geçici bir protesto hareketi değil; ölüme kadar tevhid kelimesindeki "lâ"yı hayatıyla tefsir edip, eylemleriyle yorumlamaktır. Uzlaşmayı red, hak ve bâtil her şeye karşı çıkmak, farklı anlayıştaki mü'minlerle ve değişik İslâmî yaklaşımlarla da iyi geçinme yollarını aramayıp onlarla mücadele etmek, ya da isyankâr fakat marazî/hastalıklı bir psikolojik yapı değildir. Hakk'ın mutlak doğruları ile beşerin göreceli doğrularını birbirine karıştırmak, itikadî olanlarla itikadî olmayanı aynı kefedey görmek, bir hata ile haramı, bir günah ile şirkî karıştırıp hepsine aynı şiddette reaksiyon göstermek değildir. Uzlaşmayı reddetmek deyince, insanca münasebetleri, sosyal ilişkileri kesip uzlet içinde yaşamayı, toplumsal bağları koparmayı kast etmiyoruz; İbrahimî ve Muhammedî tavrı

hayata geçirmeyi kast ediyoruz. Onlar küfürle/bâtıla uzlaşsalar diye ateşe atılır, memleketlerini terk etmeye mecbur kalır, ölümle burun buruna olurlar mıydı?

Hak davanın mensuplarından Cenab-ı Hakk'ın istediği şeyler: Hakkı eğip bükmeden söylemek, Allah'ın hükümlerini tebliğ edip uygulamak, emrolunduğu şekilde sırât-ı müstakim çizgisinde sapmadan dosdoğru hareket etmek, bâtila karşı net tavır koymak, takva, cihad ve sabır silâhlarını kuşanmak, taviz ve uzlaşmaya yanaşmamaktır. Bir Müslümanın vahiyle belirlenmiş herhangi bir prensipten vazgeçmesi, hakkında nass olan bir konuda pazarlık yapması inancıyla bağdaşacak bir tavır değildir. Allah'ın emirlerinin büyüğü-küçüğü, temeli-teferruatı, önemlisi-önemsizi, taviz verilecek olanı-olmayanı olmaz. İman esasları ve dinin ilkeleri, bölünme kabul etmeyen bir bütündür. Rasüller ve onların vârisleri âlimler başta olmak üzere İslâmî hareket mensupları, Allah'ın rızasından başka beklentileri olmayan ahireti dünyaya tercih eden dava erleridir. Onlar, etkin ve yetkin müşriklerin tehdit ve zulümlerinden korkmayacakları gibi, davalarını ve kendilerini pazarlık aracı yapamazlar, kiralayamaz ve satamazlar. Bir Müslümana Allah'ın vereceği karşılıktan/ödülünden daha büyük bir bedel icat edilememiştir, edilemeyecektir. Onlar, halktan bir karşılık istemezler, onların ücretlerini Allah verecektir (26/Şuarâ, 109, 127, 145, 164, 180; 11/Hûd, 29, 50-51, 80; 36/Yâsin, 21 vd.).

Evet... Her sistem taviz verebilir, başka sistemlerle uzlaşabilir, ama İslâm asla! Her insan, davasından taviz verebilir, başka davalarla uzlaşabilir, ama Müslüman asla! Her bâtil, başka bâtilarla kaynaşabilir, uyuşabilir, ama hak vasfını kaybetmeden hak asla!

Taviz, Tavizi Doğurur; Tavizsiz Olmalı Mü'minler!

Fatih PALA
fatihpalafatih@gmail.com

Müşriklerin, *Tevhid* tebliğcilerine attıkları çengellerin en tehlikelisi ve en etkilisi, onları uzlaşmaya çağırarak olmuştur. Özellikle Mekke müşriklerinin Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e yaptıkları uzlaşma teklifleri, siyer kitaplarını doldurmaktadır.

Tevhid ile şirk, uzlaşmaları mümkün olmayan iki zıt kutuptur; birinin olduğu yerde diğerinden en küçük bir parçanın bile bulunması imkânsızdır.

Bu bakımdan, *Tevhid* şirk'e en ufak bir ödün vermeye kalktığında ya da şirk, *Tevhid*'den en ufak bir taviz koparabildiğinde, o zaman her şey bitmiş demektir. Bunu çok iyi bilen müşrik mantığı, ilahlarının kötülenmemesi, dinlerine karşı çıkılmaması ve *Tevhid*'in bu kadar açık ve net anlatılmaması karşılığında, *Tevhid*'in tebliğcilerine çok büyük tavizler vermeye razı olmuşlar; ama Rasûller, bunu hiçbir zaman kabul

Tevhid ile şirk, uzlaşmaları mümkün olmayan iki zıt kutuptur; birinin olduğu yerde diğerinden en küçük bir parçanın bile bulunması imkânsızdır. Bu bakımdan, *Tevhid* şirk'e en ufak bir ödün vermeye kalktığında ya da şirk, *Tevhid*'den en ufak bir taviz koparabildiğinde, o zaman her şey bitmiş demektir.

etmemişlerdir.

Müşriklerin, uzlaşma açısından kullandıkları etkili silahlardan biri de Rasûlleri, kendi sosyal örgütleri içine, hatta bu örgütün en başına çekmek uğraşısı olmuştur. Ama Rasûller, hiçbir zaman bu tür teklifleri de kabule yanaşmamışlardır. Konuyu, Rasûlullah'ın hayatıyla örneklendirecek olursak;

Müşrikler, Rasûlullah'la konuşması için Rebia oğlu Utbe'yi görevlendirdiler ve Utbe, Rasûlullah'a gelip

şunları söyledi:

"Ey kardeşimin oğlu! Kendin de biliyorsun ki Kureyş içinde soyca, şeref ve itibarca bizden hayırlısın. Fakat buna rağmen sen, kavminin başına büyük bir iş açtın. Topluluklarını dağıttın, aralarında fesat çıkardın, akıllarını akılsızlık saydın, ilahlarını ve dinlerini yerdin, babalarını ve atalarını dinsizlikle karaladın. Sen, Abdullah'tan ve deden Abdulmuttalib'den daha

سُورَةُ قُرَيْشٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ۝١ إِهْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ
 ۝٢ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝٣ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ
 مِّنْ جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ۝٤

mı hayırlısın? Eğer bunlar, senden daha hayırlı idiyeler, bunlar da Kureyş'in şimdi tapmakta olduklarına tapmışlardı. Yok, eğer sen, onlardan hayırlı isen, o zaman söyle de dinleyelim. Araplar içinde rezil olduk. 'Kureyş'in içinde kâhin varmış, büyücü varmış' diyorlar. Şerefimizi kırdın. Sen, bizim, birbirimize kılıç çekip yok olup gitmemizi mi istiyorsun?

Bak, kardeşimin oğlu! Sana bazı tekliflerim olacak; belki bazısını kabul edersin ve böylece bu iş de burada biter. Eğer senin amacın, mal ve servet sağlamaksa sana bizimkinden daha çok oluncaya kadar mal toplayalım; yok, aramızda kimsenin erişemediği üne ve şerefe erişmek istiyorsan seni, kendimize büyük ve ulu tanıyalım, senin emrinden çıkmayalım. Eğer hükümdar olmak istiyorsan seni, başımıza hükümdar yapalım. Eğer bu halin, sana musallat olmuş bulunan cinlerden, şeytanlardan ve perilerden ileri geliyorsa seni, en iyi hekime tedavi ettirelim. Eğer güzel kadınlara sahip olmak istiyorsan seni, Mekke'nin en güzel kızıyla evlendirelim."

Utbe'nin teklifleri burada bitmişti. Korkunç bir tuzaktı bu; *Tevhid* tebliğcilerinin her zaman

önüne atılan büyük bir yemdi. Bu yemden kurtulmak, kuvvetli bir iman gerektiriyordu. Evet, müşrik için dünya; mal, servet, ün, kadın ve saltanat dünyasıydı. Herkesin de aynı yolda olduğunu sanıyorlardı müşrikler. Fakat insanın, bu tür dünyalıklara yaratılışından gelen bir eğilimi vardır. Bu bakımdan, *Tevhid* tebliğcilerine atılan en tehlikeli bir ağın düğümlerini oluşturuyordu bu teklifler. Ancak Rasûlullah'ın amacı, bunlardan hiçbiri değildi; onun görevi bambaşkaydı. Utbe'ye, uzunca, Fussilet Sûresi'nin ilk 44 ayetini okuyarak cevap verdi.

Rasûlullah, Kerim Kur'an'ın ayetlerini okurken Utbe, sarardı, halden hale girdi ve okumayı bırakması için ona yalvardı.¹ Müşrikler, bir başka vakit Rasûlullah'a yine başvurdu ve kendisine Utbe'nin yaptığı tekliflerin aynısını yaptılar. Rasûl-i Ekrem, bunlara da şöyle karşılık verdi:

"Sizin dediklerinizin hiçbirisi bende yoktur; ben, mal kazanmak, ün ve şan sahibi olmak ve başınıza hükümdar seçilmek için gelmedim. Allahu Teâlâ, beni, size elçi olarak gönderdi ve

¹ Ahmed Cevdet Paşa, Kısas-ı Enbiya ve Tarih-i Hulefa, 1. C, 562. S; İbn-i Kuteybe, el-İmame ve's-Siyase, 110; M. Asım Köksal, İslam Tarihi, 216.

bana da kitap indiriyor. Ben, sizi müjdelemek ve korkutmak için geldim ve Rabbimin bana vahyettiklerini size tebliğ ediyorum. Kabul ederseniz mükâfatını görürsünüz; reddederseniz azabını görürsünüz. Bana düşen, Allahu Teâlâ aramızda hükmünü verinceye kadar sabretmektir.”²

Müşriklerin uzlaşma teklifleri bitmeyecekti kuşkusuz. Muhammed aleyhisselatu vesselam, mal sahibi olmayı, hükümdar seçilmeyi, Mekke'nin en güzel ka-

dını almayı ve üne kavuşmayı reddetmişti. Müşriklerin gözünde hayatın amacı olarak görülen şeyler, onun için hiçbir zaman yaşamının amacı değildi. O, Allahu Teâlâ'nın tayin ettiği vakte kadar *Tevhid*'i yaymak için vardı yeryüzünde; müşriklerin yaptıkları teklifler, varlığının yegâne amacının önüne dikilmeye çalışılan engellerdi. O halde bunları nasıl kabul edebilirdi?

Alay, iftira, karalama, işkence, uzlaşma teklifi... Hiçbiri kâr etmiyor ve ne Muhammed aleyhisselam davasından vazgeçiyor ve bu konuda en ufak bir taviz vermeye yanaşmıyor ne de müşrikler *Tevhid*'i önlemek için ellerinden geleni yapmaktan vazgeçiyorlardı. Tarih boyunca süren savaş, bu kez de yine en keskin bir biçimde Mekke toprağında cereyan ediyordu.

Rasûlullah, kendisine teklif edilen tüm makam, mevki, ün, kadın ve servet gibi dünya hayatının geçimliklerini reddetmiş ve müşriklerle uzlaşmaya yanaşmamıştı. Müşrikler, bu kez yeni tekliflerle geldiler Rasûlullah'a: "Ya

Tevhid'le şirk'in en ufak çapta bir uzlaşması söz konusu olamaz. İkisi de birbirinin tam zıddı iki sistem, iki dünya görüşü, iki kâinat görüşüdür. İkisi arasında, ilk insandan beri süregelen mücadelede, herhangi bir uzlaşmanın söz konusu olduğu görülmemiştir: Bir uzlaşmaya gidildiğinde, artık ortada Tevhid değil, şirk olacaktır.

Muhammed! Gel, biz, senin ibadet ettiğine ibadet edelim; sen de bizim ibadet ettiklerimize ibadet et. Bu ibadet işinde ortaklaşalım. Eğer senin ibadet ettiğin, bizim ibadet ettiklerimizden daha hayırlı ise biz, ondan nasibimizi almış oluruz. Yok, eğer bizim ibadet ettiklerimiz, senin ibadet ettiğinden daha hayırlı ise sen de ondan nasibini almış olursun" dediler.

Davasından ve inancından emin olmayan insanlar, kabul edebilirdi böyle bir teklifi. Oysaki

Tevhid'in son tebliğcisi Rasûlullah, inancının ve davasının hakk olduğundan emindi. "Gel, bu teklifimizi kabul et; yanı sıra sana en zenginimiz olacak şekilde mal verelim, istediğin kadınlara evlendirelim" şeklinde arkasından gelen teklifleri de kuşkusuz geri çevirecekti Rasûlullah.

"Sen, bizim dinimize dön, üzerinde direndiğin şeyi bırak; dünya ve ahiretteki tüm ihtiyaçların için biz kefil olalım" dediler. Rasûlullah, yine tereddütsüz reddetti.³

Uzlaşma teklifleri, değişik biçimlerde geliyordu. Bu teklifler, *Tevhid* tebliğcilerinin her zaman karşılaştıkları ve **pek çoklarının ayaklarını kaydıran** tekliflerdi. *Tevhid* tebliğcisi, bu teklifleri kabul edebilir ve nefsinin lehinde gösterdiği şartlarla şirkle uzlaşma içine girebilir. Oysaki **Tevhid'le şirk'in en ufak çapta bir uzlaşması söz konusu olamaz.** İkisi de birbirinin tam zıddı iki sistem, iki dünya görüşü, iki kâinat görüşüdür. İkisi arasında, ilk insandan beri süregelen mücadelede, herhangi bir

2 M. Asım Köksal, 242-6; Muhammed Hamidullah, İslam Peygamberi, 81-2; Şibli Numani, Asr-ı Saadet, 8/164-6.

3 M. Asım Köksal, 249.

uzlaşmanın söz konusu olduğu görülmemiştir: Bir uzlaşmaya gidildiğinde, artık ortada *Tevhid* değil, şirk olacaktır. Çünkü *Tevhid*, şirk'ten en küçük bir yara aldığı anda, tüm temelini ve kendisini *Tevhid* yapan asliyetini yitirmiş olur.

Tevhid tebliğcisi, uzlaşma tekliflerini yön-tem açısından uygun bulma gibi bir hataya da düşebilir. Şirk'in egemen olduğu bir toplumda, hükümdarlık yaparak *Tevhid*'i hâkim kılacağını sanabilir. Hükümdarlığın, zenginliğin, ünün, servetin ve nüfuz sahibi olmanın vereceği avantajlarla daha iyi tebliğde bulunabileceği düşüncesine kapılabilir. Oysa Rasûlullah'ın hayatı, bu tür düşüncelerin tümüyle geçersiz olduğunu ortaya koymaktadır. O, önce *Tevhid*'in "la"ısıyla işe başlamış, Allahu Teâlâ'dan başka tüm sahte ilahları ve rableri reddetmiş, tüm şirkî niteliklere karşı çıkmış ve tüm açıklığıyla *Tevhid*'i ilan etmiştir. *Tevhid*, kendisini Mekke'de en duru bir inançla omuzlayacak bir cemaat bulacaktı ki şirk'i yıkma savaşına girebilsin ve Medine'ye kavuşabilsin. Bu bakımdan, *Tevhid*'i kabul edenler, gerçekte neyi, niçin kabul ettiklerini çok iyi bilecek; reddedenler de neyi, niçin reddettiklerinin tümüyle bilincinde olacaklardı. ***Tevhid'in tebliğ şeklini ve yolunu da Allahu Teâlâ çizmişti*** ve Rasûlullah, ancak O'nun çizdiği yoldan yürüyordu. Allahu Teâlâ, uyarıyordu her türlü uzlaşmacılığa karşı Rasûl'ünü:

"Onlar, neredeyse sana vahyettiklerimizden başkasını bize karşı düzüp uydurman için seni fitneye düşüreceklerdi. O zaman da seni dost edineceklerdi." (İsra Sûresi, 17/73)

"Onlar, isterler ki sen (onların dinlerine ve yaptıklarına) yumuşak davranasın da, onlar da sana yumuşak davransınlar." (Kalem Sûresi, 68/9)

Evet, Rasûlullah'ın yumuşaklık göstermesini ve kendileriyle uzlaşmasını istiyorlardı müşrikler. Onu kendilerine hükümdar bile yapacaklardı. Ama karşılığında ilahlarını kötülemedesini

ve üzerinde bulunduğu işten vazgeçmesini istiyorlardı. Hatta *Tevhid*'i tebliğ bile etse, kendi dinlerine çatmamasını istiyorlardı. Daha da fazlasına razı olacaklardı; "Bir yıl biz, senin ibadet ettiğine; bir yıl da sen, bizim ibadet ettiklerimize ibadet et" diyorlardı. Rasûlullah, "*Bir yıl içinde ben, bunları tümüyle Tevhid'e döndürebilirim*" şeklinde pragmatist bir düşünceye kapılabilirdi. Ama sonunda kaybeden yine kendisi olurdu; göz açıp kapayıncaya kadar bir süre için bile olsa Yüce Allah'tan başkasının önünde eğilmeyi kabul edemezdi O.

Bir yeni teklif daha getirdiler: "Sen, bizim ilahlarımıza bir gün ibadet et; biz, senin ilahına on gün ibadet edelim. Sen, bizim ilahlarımıza bir ay ibadet et; biz, senin ilahına bir yıl ibadet edelim" dediler. Rasûlullah, kesinlikle hiçbir uzlaşmaya yanaşmazdı. Şöyle cevap verdi müşriklere:

"Siz, bana Allah'tan başkasına ibadet etmemi emrediyorsunuz, de! And olsun ki sana da, senden öncekilere de vahyolundu ki 'Eğer Allah'a ortak koşarsan amelin elbette boşa gider ve hüsrana uğrayanlardan olursun.' Hayır, sen, yalnız Allah'a ibadet et ve şükredenlerden ol!" (Zümer Sûresi, 39/64-66)

Tevhid'le şirk'i, müşriklerle mü'minleri ayıran kesin sınırı okuyalım:

"De ki: Ey kâfirler! Sizin ibadet ettiklerinize ben, ibadet etmem; siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmezsiniz. Ben, sizin ibadet ettiklerinize ibadet edecek değilim; siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim de bana!" (Kafirûn Sûresi, 109/1-6)

O Geldiğinde Sen Gitmiş Olacaksın

M. Cihat BATMAZ - Ahmet MALCI

Kahvehanenin tavanı yukarıda küme-
lenmiş sigara dumanları sayesinde buğulu bir halde seçilebiliyordu. Otuz veya kırk santimetreyi bulan duman kalınlığı, zeminin renkleri yeşil olsa bir Karadeniz yaylasının sonbaharını anımsatabilirdi. Sıvaları dökülmekte olan duvarda "oyunlu çay 50 kuruş, oyunsuz çay 75 kuruş" yazısı, Atatürk ve cumhurbaşkanının yan yana kilimden dokunmuş portreleri, büyük ekran duvara monteli televizyon ve ünlem işaret ile agresifleştirilmiş bir "kahve zevktir, zevkin veresiyesi olmaz" yazısı vardı. Soba borusuna en yakın şekilde konuşlanmış orta yaşlılar masasında, okey taşlarının sesleri görece olarak daha seyrek duyuluyordu.

- Oyna artık Haluk emmi sabah oldu!
- Aynen ya, vedalaş şu taşlarla.
- Hadi oradan, emmi babandır, en fazla 8-9 yaş fazlam vardır senden. Ufal da cebime gir bari. Haluk'un yaş meselesini ciddiye alması masadakileri neşelendirmişti.
- O kadar genç olsan önündeki taşları hemen sayardım, seni beklerken biz de yaşlanıyoruz, amacın bu mu yoksa? Haluk'un karşısında oturan Osman Nuri, bu sözleriyle kahvehaneyi sarsacak kahkahanın fitilini ateşlemişti. Okey

oynayan masalar tebessümle bu masaya barken, kâğıt oynayanlar hiç dikkatlerini bozmamışlardı. Kahkahalar zayıflayınca masadakilerden bir kişi Haluk'un yüzünün kızardığını ve eliyle boğazını alttan yukarı doğru ovduğunu fark etti.

- Haluk abi, Haluk abi... Osman Nuri, bu sözleri yüksek sesle ve yardım isteyen gözlerle haykırmıştı. Kahvehanede mukim bir sessizlik olunca Haluk'un nefes alamıyorum dediği duyulur oldu. Sessizliği kısa bir süre sonra talimatlar ve varsayımlar bozacaktı.

- Ağzında kürdan vardı, boğazına kaçmış olmasın?

- Etrafı boşaltın, etrafı boşaltın, etrafı...

- Kürdan yerde abi, boşuna sırtına vurmayın, adamın kaburgalarını kıracaksınız.

- 112'yi arayın, 112... Dışarıda kimin arabası var, ambulans gelmezse...

Ambulans gelmişti, Haluk'u sedyeye sabitlemeye çalışan turuncu şeritleri olan beyaz kıyafetli gençlerin acele ama telaşsız hareketleri izlemeye değerdi. Şimdi kalabalık sanki hastayı merak ettiklerinden değil de, yapılan işin izlenmesinin büyüüne kapılıp pürdikkat ke-

silmişti. Birden bire hastanın yakınında türeyen "kalp krizi" sözü dalga dalga kahvehanenin içini doldurmaya başladı. Ağzına oksijen takılan Haluk, en azından yeniden nefes alıyormuş gibi olsa da, bu sözü duymasıyla tarifsiz bir acı hissetti; kendini garip bir şekilde yolun sonundaymış gibi düşündü. Yüksekçe bir uçurumdan düşüyormuş gibiydi, tutunacak hiçbir çıkıntı veya dal parçası olmamakla beraber, bildiği basit fizik kurallarının aksine düşerken hızlanmıyordu. Bu düşüşü daha

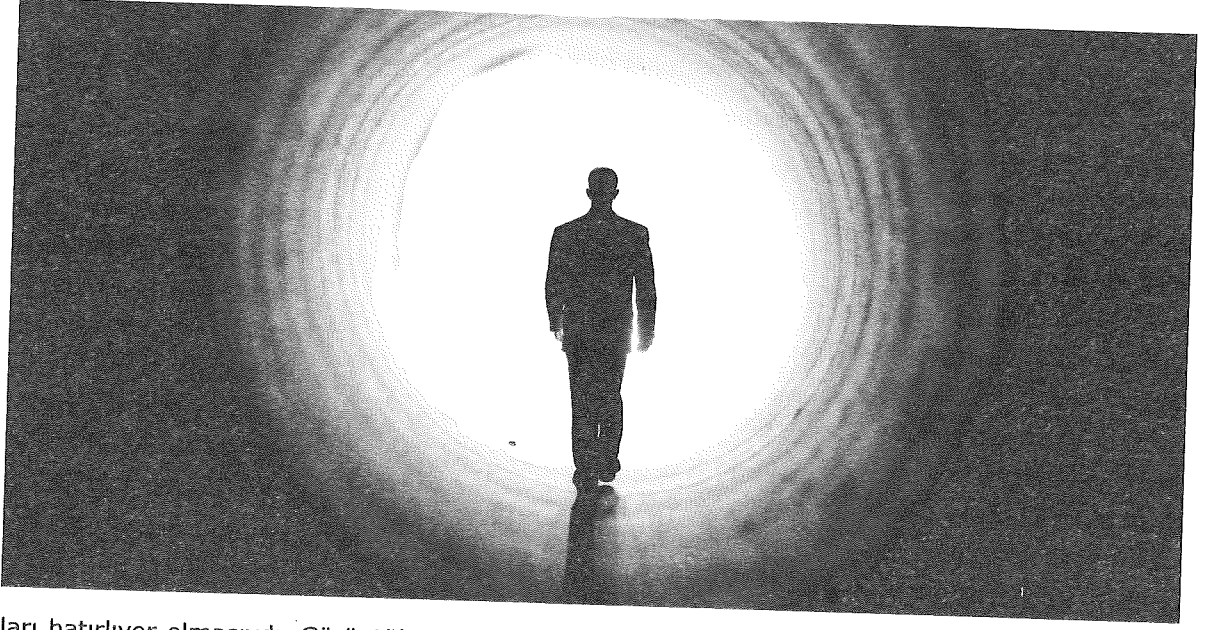
acı verici ve ürkütücü kılıyordu. Artık ambulansın içinde olduğunu ayımsadı, arabanın motorunu çalıştığını duymuştu. Bu daha ölmediğime işaret, diye içinden geçirdi. Gözleri hızlıca bir saat aradı. Nedense öleceği saati merak ediyordu. Karşısında duran küçük ekranda siyah zemin üzerinde hareketli, zikzaklı çizgiler anlamsız rakamlar ve bu imgeler arasında saati gösteren sayıları seçebiliyordu 14:23. Bu zaman dilimi onda korkunç bir suçluluk hissi uyandırdı. Günün en üretken ve en verimli saatinde kahvehanede zaman öldürüyordu. Şimdi ise zaman beni öldürüyor, diye sızlandı.

Erken emekli olmayı biraz da o istemişti; ama emekli olduktan sonra hayal ettiği yaşam kesinlikle bu değildi. Kendi kendine hep şöyle derdi: "Şimdi bütün emeğim ve zamanım başkasını zengin etmek için harcanıyor, ne kadar erken emekli olursam o kadar iyi, kalan uzun zamanımı kendimi zengin etmek için harcayacağım." Tabi bu yaştan sonra kastettiği zenginlik, manevi olandı. Maddi zenginlik trenini zaten kaçırdığına, en azından kalan hayatında

Erken emekli olmayı biraz da o istemişti; ama emekli olduktan sonra hayal ettiği yaşam kesinlikle bu değildi. Kendi kendine hep şöyle derdi: "Şimdi bütün emeğim ve zamanım başkasını zengin etmek için harcanıyor, ne kadar erken emekli olursam o kadar iyi, kalan uzun zamanımı kendimi zengin etmek için harcayacağım." Tabi bu yaştan sonra kastettiği zenginlik, manevi olandı.

manevi zenginliğin peşinden gitmeyi öngörüyordu. Çünkü Haluk'a göre dünyevi servetler için belli bir dinginlik ve enerji gerekiyordu, Yaratıcı, geriye kalan düşük enerjili yılları ise ruhsal hörgücümüzü doldurmak için bizlere vermiş olmalıydı. Ne var ki yaşamının ikinci kısmının bu kadar kısa olacağını hiç mi hiç düşünmemişti. Henüz maddi biriktirme yılları ile manevi depolama yılları arasında kalan küçük boşluk yıllarında yaşadığını düşünüyordu.

Ambulansın içinde bulunan iki görevlinin yanına üçüncü bir şahıs daha gelmişti. Hâlbuki araç hiç durmamıştı, şoför mahalli ile bu kısım arasında bir geçiş olmalı, diye düşündü. Üçüncü şahsın kıyafetleri farklıydı. Yüzünü görmeye çalışıyordu; fakat sureti yok gibiydi. Yüzünü sakınmıyordu Haluk'tan ama Haluk kesinlikle göremiyordu. Kendini ortamdaki soyutlamıyormuş gibi hissetmeye başladı. Sanki yanındaki nesnelere uzansa dokunamayacak, yanındaki kişilere seslense duyuramayacak gibiydi. Etrafındaki şeylerin gerçekten görüldüğü gibi mi oldukları konusunda şüpheye düştü. Üçüncü şahıs, alacaklı gibi baş tarafına dikilmişti. Yarıdimsever bir tavır da takınmıyordu. Karşısındaki ekran bütün yüzeyi kaplar gibi büyümüşü. Haluk, bu duruma çok takılmadı: "Ölüyorum galiba; bu kadarlık halüsinasyon olur" diye düşündü. Üçüncü şahıs onunla konuşuyordu, sesi gelmiyordu, dudakları da kıpırdamıyordu ama konuştuğundan emindi. Rüya olduğunu bilse bu şahsın karabasan olduğunu düşünecekti. Karşısındaki dev ekranda ardı ardına temsiller görünmeye başladı. Hepsinin ortak özelliği bun-

ları hatırlıyor olmasıydı. Görüntüler gayet netti; bu durum, Haluk'u yeterince şaşırttı. Çünkü bunlar, hatıra olsa akışta kopukluklar, görüntüde buğulanmalar olması gerekirdi. Hepsi kendi yaşanmışlıkları olmasına rağmen hiçbirinde kendi görüntüsü yoktu. Bu temsillerde Haluk, adeta kameraman rolündeydi. Haluk'un emekli olduğundan beri en sık yaptığı şey, geçmişini düşünüp, hatıralarını defalarca kafasında canlandırmış olmasıydı. Öyle ki son zamanlarda tüm hayatını zihninde tekrar tekrar düşlediğinden emindi. Kıyıda köşede hiç hatırı kalmamış gibiydi. Şimdi ise sonsuz bir yaşanmışlıklar silsilesi onu ıstıraba boğuyordu. Demek ki kendi iradesiyle düşlediği hatıralar, sadece hatırlamak istedikleriydi. Hatta düşünüp kederlendikleri, pişmanlık buhranlarına girdikleri bile... Şimdi kontrolsüz bir biçimde izlemek zorunda kaldığı bu görüntüler, bir işkence seansından başkası olamazdı; eğer ölüyorsa bu, ölüm için biraz uzun bir sonmuş gibi geldi. Yine de ölüyor olmalıydı; vücudunda vidaların gevşetildiğini, yerçekiminin azaldığını, artık bulunduğu fiziki ortama ait olmadığını duyumsamaya başladı. Başında duran üçüncü şahsın, bu yaşananlarla kesinlikle bir ilgisi olmalıydı. Görüntüler bitmek bilmiyordu; neredeyse ömrünü ikinci kez yaşamıştı. Tek farkı, bu sefer acı ve ıstırap dolu

olmasıydı. Bu kadar uzun süre boyunca yakınlarım başımda ölmemi beklediler, diye düşündü, ya da aylardır komada mıyım, diye... Bu ihtimalleri sildi; çünkü yanı başındaki garip şahıs hiç yanından ayrılmamıştı. Üçüncü şahıs, işkenceyle geçen bu uzun zaman diliminden sonra yine hiç konuşmadan, işaret etmeden nasıl olduğunu anlamadığı bir şekilde, ama bunun olduğuna emin olduğu bir şekilde "vakit geldi" diye buyurdu. Bu bir rica değildi, bir istek değildi, bir emir de değildi ama emirden daha kesin bir ifadeydi. Mutlak olacak olanı haber veren tebliğdi. Mütebelliğ, ekranın tekrar küçüldüğünü ve eski görünümüne geldiğini fark edince, geçen bu uzun süreden sonra saate bakmaya çalıştı. Zaman 14:23'ü gösteriyordu. Haluk'un hissettiği son şey, usulca üzerine örtülen beyaz çarşafın naftalin kokusu oldu.

İslamî Hareket/Cemaat ve İslamî Hareket/Cemaat Liderinin Özellikleri - II

Ahmed YASİN

İslami Hareketin Karşılaşacağı Muhtemel Problemler; Önündeki Tehlikeler

Egemen sistem(ler)in ya da cahiliyyenin ya da günümüzdeki müşahhas adıyla Yeni Dünya Düzeni'nin ve bu düzenin İslâm topraklarındaki şu ya da bu nitelikteki bölgesel maşa düzenlerini birincil konumda can düşmanı hiç şüphesiz İslâm'dır; İslâm'ı cahiliyyenin yerine ikame etmek sorumluluğunu duyan ve bu bilinci kuşanan Müslümanlardır.

Cahiliyye tam anlamıyla bunun bilincindedir, egemen sistemler bunun farkındadır.

Gerçeğin böyle olmasından ötürü, Müslümanlara dayatılmış bulunan cahili sistemler -demokratik olanıyla, totaliter olanıyla, monarşik olanıyla...-, her vesile ile Müslümanların ve amaçlarına doğru yol alışlarının önünde pek çok engeli çıkarmaktan, pek çok tuzaklar kurmaktan geri kalmazlar. Cahili sistemler bunu, nefsi

Müslümanlara dayatılmış bulunan cahili sistemler her vesile ile Müslümanların ve amaçlarına doğru yollarının önünde pek çok engeli çıkarmaktan, pek çok tuzaklar kurmaktan geri kalmazlar. Cahili sistemler bunu, nefsi müdafaa sevk-i tabiisiyle yapmaktadırlar ve bu doğrultuda hareket etmeyi, hile, tuzak, plan ve desiselerini hedeflerine ulaştırmayı kendileri için hayati bir mesele olarak kabul etmektedirler.

müdafaa sevk-i tabiisiyle yapmaktadırlar ve bu doğrultuda hareket etmeyi, hile, tuzak, plan ve desiselerini hedeflerine ulaştırmayı kendileri için hayati bir mesele olarak kabul etmektedirler.

Durumun böyle olması, günümüz İslâmî Hareketlerinin, bir taraftan kendi bünyelerinden kaynaklanan bir takım meselelerini tesbit ve teşhis etmelerini ve bunlara İslâmî çözümler arayıp bulmalarını gerektirdiği gibi; çevrelerini kuşatan cahiliyyenin İslâmî Hareketlerin başa-

rısızlığını sağlamak, sağlıklı yol alışlarını önlemek, hedeflerine varmalarını engelleyerek saptırmak için neler yapmak istediklerini, neleri ortaya koyduklarını çok iyi bir şekilde izlemelidirler. Bunları belirlemenin yanında bunlara karşı korunma yollarını ortaya koymalarını da gerektirmektedir.¹

A- İslami Hareketin Karşılaşabileceği

1 İslami Hareket Ve Problemleri, M. Beşir Eryarsoy

Muhtemel Problemler

1- Bilgilenme: Her bir hareketin yapısına uygun ya da o hareketi -teorik anlamda- ortaya çıkartan bir takım bilgi kaynakları vardır. İslâmî hareketin bilgi, eğitim ve dinamik kaynağı Kur'an- ı Kerim ve Sünnet-i Seniyyedir. Bilgilenmesi, eğitilmesi ve kimliğini bulması Kur'an ve Sünnet ile gerçekleşmiş nitelikli mü'minler, İslâmî Hareketin muteber sermayesidir. Yani İslâm adına ortaya çıkmış bir hareketin bu vassa sahip olmasının ölçüsü bu kabilden sahip olduğu nitelikli, şahsiyetini İslâm'la bulmuş, kimliğini İslâm ile kazanmış insan potansiyelidir.

2- İlim Ruhunun Kaybolması: İlim ruhunun en açık özellikleri şunlardır:

a) Şahısların ötesinden eşyaya, söz, fiil ve şartlara yerinde bir bakış. Bu konuda Hz. Ali şöyle buyurur:

"Hakkı şahıslara göre değil, sadece hakka göre al, böylece sahihlerini de tanırsın."

b) İhtisas sahiplerine saygı duymak: Kur'ân-ı Kerim'de **"Bilenlere sorun", "Ondan sor çok iyi bilir."** buyrulmaktadır. Bilen kadar yeterli bilgiyi başkası veremez. Dinin ehli, iktisadın ehli, askerliğin ehli özellikle asrımızda, ince ihtisas asrında her sanatın ehli vardır. Dinde, askerlikte, iktisatta ve diğer branşlarda, hasılı her alanda fetvâ veren kimse hakikatta hiçbir şey bilmemektedir.

c) Benlikten sıyrılma, hatayı itiraf etme ve ondan ibret alma, tarihe, menkibe ve iftihar hikâyeleri gözüyle değil, tecrübelerinden yararlanma gözüyle bakılmalıdır. Hatta düşmanın tecrübelerinden bile yararlanılır. Çünkü hikmet mü'minin kayıp malıdır. Nerede bulursa onu herkesten önce almağa layıktır.

d) Dinin ve aklın kesin prensipleri dışında insanın lehinde veya aleyhinde de olsa her şeyin inceleme ve araştırma esasına bağlanması ve sonuçlarından hoşnut olunması gerekir.

e) Sayım ve döküm, araştırma ve itinalı inceleme sonunda iyi ve kötü meziyetleri orta-

ya seren yapıcı bir tartışma ve müzakere neticesinde ancak kararlar almak, hükümler koymak ve şartları tesbit etmek gerekir.

f) Diğer görüşleri değerlendirmek: Tartışmayı önleyen ve ihtilâfı kaldıran kesin bir nass bulunmadıkça, ister fıkihta olsun ister başka şeylerde olsun herkesin delilini ve görüşünü ortaya koyduğu kapalı meselelerde muhaliflerin fikirlerine saygı duymak, kesin nass'la belirlenen mesele dışında herkesin fikrini ve delilini dinlemek ve muhterem saymak gerekir.

3- Ahlak: İslâm inandıklarını fiilî olarak uygulamayan, bildiklerini pratiğe indirgemeyen, oldukça bilgili ve bu bilgileri aracılığıyla yaptıkları sentez ya da türettikleri tezlerle yetinenler anlamında "aydın" ile aydınların ürettiklerini uygulamaya geçirmekle yükümlü değişik kademelerdeki "pratisyenler" ikilemini kabul etmez.

İslâmî bilgilenme öncelikle bilenlere bir ahlâkî sorumluluk yükler. Bu bakımdan yüce ahlâkın, zühd, takva, sabır, hakkı tebliğ ve Allah'ın dinini yaşayıp yüceltmek yolunda kınayanın kınamasından çekinmemenin, birinci derecede sorumluları hareketin âlim kadrosudur.

Unutmayalım ki sahipleri tarafından ihmal edilen öğütlerle, lafzıyla öğütleri belleyen yığınlar yetiştirilebilir belki ama inandığını yaşayan, söylediğini uygulayan "hayırlı bir ümmet" ortaya çıkartılamaz... Bildiklerinden uzak bir yaşayış sergileyen ikiyüzlü güruhlarla karşı karşıya kalınır...

4- Kavramlar: Bir düşüncenin, bir sistemin anlatılmasında açıklanmasında ve bir kültürün başkalarına taşınmasında kavramlar önemli olduğu kadar, bu kavramların doğru kullanılması da önemlidir. Ödünç kavramlar ödünç aldıkları düşünce sistemlerinin etkilerini tarihsel gelişim ve arka planlarını da beraberinde taşır. O bakımdan İslâmî Hareketin hareket olarak kendisini kendi kavramlarıyla ifade etmeye çalışması muhatapları tarafından doğru anlaşılması açısından önem taşır. İslâmî Hareketin, İslâmî kavramların yaygın ve etkin olmadığı bir or-

tamda kendi kavramlarıyla, kendisini izah etmesi elbetteki zordur. Ancak emin bir yoldur.

5- Ümmet Anlayışı:

İslâm yeryüzünde inancın belirlendiği iki ayrı beşeri topluluk olduğunu ortaya koyar. Bunlar İslâm ümmeti ya da milleti ile küfür milletidir. Mü'minler tek bir ümmettir, küfür de çeşitliliğine rağmen tek bir millet hükmündedir.

İslâm'ın beşeriyeti bu şekilde ayırımını gözden uzak tutarak başka beşeri tasniflere girmek İslâmî Hareketi "İslâmîlik" vasfından soyutlayacak kadar büyük bir tehlikedir. Ümmet anlayışına sahip olmak ümmetin problemleriyle ilgilenmeyi sıralamayı koyup ilgi alanına alırken -inanç ve stratejik fakirlerin dışında- beşerî karakterli her hangi bir fakire etkileyicilik şansı tanımamayı gerektirir.

Ümmetin her türlü problemini kucaklamayı önleyecek ya da problemlerin yanlış bir şekilde sıralanmasına ve öncelenmesine neden olacak hizb, mezheb ve meşreb taassuplarına karşı da dikkatli olmak gerekir. Bunlara müsamaha göstermemeli, bu tür taassupların ayırıcı, bölücü bir karaktere bürünmesine fırsat vermemelidir. İslâmî Hareketin hassas olması gereken önemli tehlikeler arasında bunlar da yer alır.

6- Ferdilik: Yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de, Hz. Peygamber'in hadis-i şeriflerinde ve hayatı boyunca ortaya koyduğu uygulamalarında mü'minlere hak üzere olanlar ve sadıklarla birlikte olmalarını emrettiğini görüyoruz. Esasen İslâm'ın mü'minlerden ayrı ayrı yerine getirmelerini istediği mükellefiyetlerin mahiyeti de aynı yükümlülüklerle muhatap olan fertlerin bir arada olmalarını gerektirmektedir. Mü'min bir kişinin fert olarak tek başına kalmamasını önlemektedir.

Unutmayalım ki sahipleri tarafından ihmal edilen öğütlerle, lafzıyla öğütleri belleyen yığınlar yetiştirilebilir belki ama inandığını yaşayan, söylediğini uygulayan "hayırlı bir ümmet" ortaya çıkartılamaz... Bildiklerinden uzak bir yaşayış sergileyen ikiyezli gruplarla karşı karşıya kalınır...

İslâm'ın mü'minlerin karşısına diktiği hedefler ancak mü'min fertlerin belli bir şekilde bir araya gelmeleriyle gerçekleşebilir. Bunun yanında mü'minlerin bütün hayırlı amellerinde adeta tek bir bedenmiş gibi Allah'a yönelmeleri istenen bir husustur. Namazımızı tek başımıza kıldığımız vakit bile, biz bu duygudan uzaklaşamayız. Çünkü çoğul kipiyle **"yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz"** diye sesleniriz. **"Bizi dosdoğru**

yola ilet" diye, niyaz ederiz. Her birimiz tek başımıza oruç tutar, ama oruca aynı zamanda başlar, aynı zamanda bitiririz...

Müslümanlar kumda kaybolup giden yağmur damlaları olmak yerine, görünen ve görünmeyen kollarıyla, besleyici sızıntılarıyla, gittikçe büyüyerek asfî yatağında hedefine doğru akan bir ırmak gibi olmalıdırlar.

7- Siyasal-Sosyal Ortam: İslâmî Hareketi kuşatan siyasal ve sosyal ortam ne olursa olsun, hareketin metod ve stratejisinde özünü etkileyecek değişikliklere, sebep olmamalıdır. Siyasal ve sosyal ortamın başka türüsüne elverişli olmamasını ileri sürerek yeni metod ve stratejiler üretmek, İslâmî Hareketi saptırmaktan başka bir sonuç veremez. Siyasal ve sosyal ortamda baştan beri var olan metod ve stratejileri benimsemek de hareketin sonuçta belli oranda kurulu düzene entegre olması gibi çok tehlikeli ve zararlı bir sonuç ortaya çıkartır. Diğer taraftan İslâmî Hareketi çok büyük çapta kendi öz dinamiklerinden mahrum bırakacağından hareketin sapmasına ve durağanlaşmasına, hatta kurulu düzen içerisinde ve genel şartlarda nitelik ve konumlardan yoksunlaştırılarak; sıradan bir hareket olmasına neden olacaktır.

8- Durağanlık: Hareket ile durağanlık bir-

birine zıt kavramlardır. Bir hareketin içinde bulunduğu şartları sistemli ve amaçlı bir şekilde değişime zorlamadan var olması söz konusu değildir. Belli rutin işleyişe kavuştuktan sonra, bu rutini korumaya çalışan bir hareket içine düştüğü bu kısır döngüde boğulur gider.

İslâmî Hareket etrafını kuşatan siyasal ve sosyal şartlara karşı inkılabî olmak zorunda olduğu kadar bu inkılabî süreç içerisinde gerek yapısında ve gerekse elemanlarında yeterli niteliksel ve niceliksel değişimi, daha doğrusu hareketin seyrine uygun tekâmülünü gerçekleştirmeli, kadro ve elemanlarıyla hareketin gerisinde kalmamalıdır.

9- Donukluk: Hareketin davette belirli bir üslûba, âmelde muayyen bir yola, teşkilâtta bir tek şekle taassubla bağlanıp kalması, etkisinin zayıf, başarısızlığı açık ve ondan faydalanmayı önleyen büyük engellerin önüne dikilmesi halinde bile metodundan sapmayı veya onu değiştirmeyi kabul etmemesidir. Hareketin düşüncede bir şekil üzerinde ısrar etmesi ve başkasını kabul etmemesi, hatta mücerred münakaşaya bile katlanamayacak şekilde donukluk da en az birinci şıktaki taassup kadar tehlikelidir. Bir düşünce tarzı üzerinde ısrar etmek, üzerinde veya etrafında bir tartışmaya tahammül etmemek, tartışanları bid'atçılık ve hıyanetle, fitne çıkarmak gibi mutaassıp muhitlerde yaygın lafızlarla itham etmek harekette donukluğun delilleridir.

Bunun anlamı içtihadın her türlüşünü haram etmek, içtihad kapısını kilitlemek, fıkhıta taklidi ve mezheb taassubunu vacip sayanların yaptığı gibi harekette taklidi ve mezhepçiliği şart koşmak, sadece naslarla gösterilen sözler ve ezberlenen hükümler üzerinde donup kalmaktır. Bir çok sözler ve hükümler vardır ki söyledikleri devir için geçerli olduğu halde sonraki devirler ve toplumlar için yararlı olmayabilir. Donukluk ölümün en açık delillerindendir. Hareket ise hayatın en bariz âlâmetlerindendir. Bu insanda ve canlılar âleminde tamamen açık bir seydir.

Canlı bir cemaat, yaşayan ferd gibidir. Ha-

diseler karşısında hareketli ve kendi kendine yenilenmedikçe canlılığının devam etmesi mümkün değildir. Bir çıkmaza girdiği zaman başka bir çıkış yolunu veya yolları bulur. Yüzüne bir kapı kapandığı zaman nüfûz edecek bir çok kapılar açar.

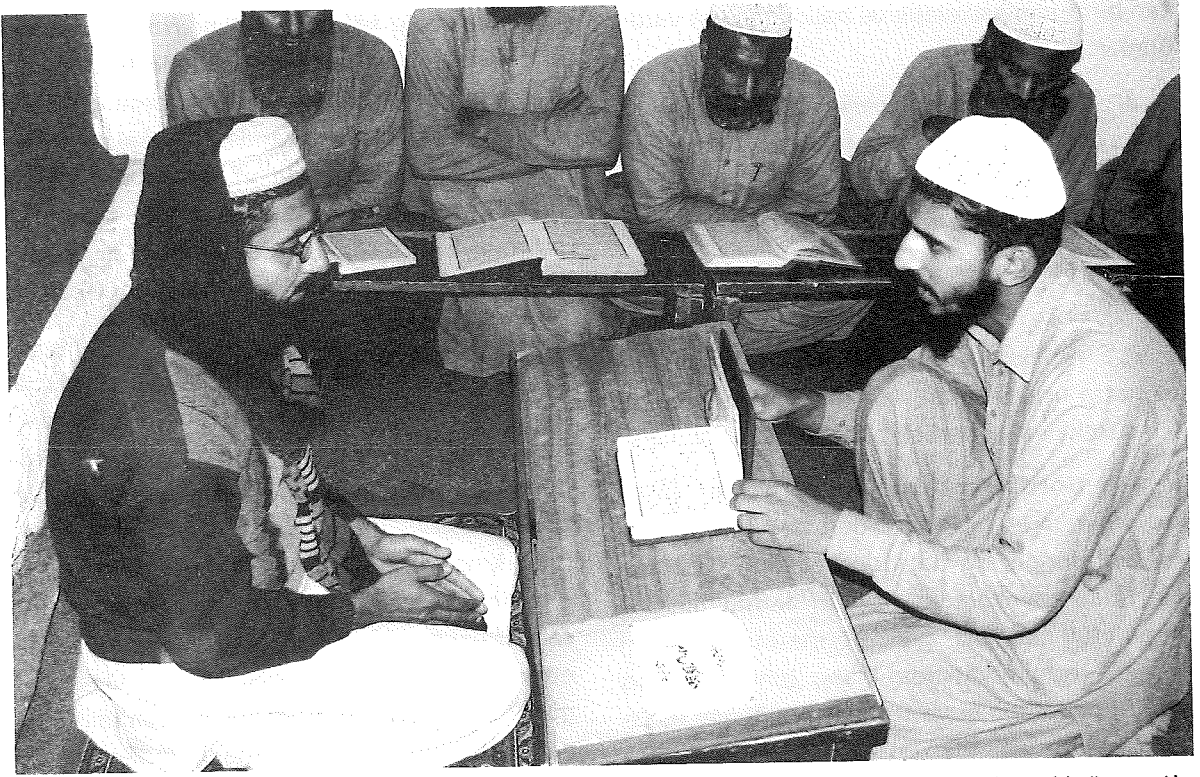
Üslûpta, vesilelerde ve şekillerde elastikiyet canlılığın, fikir bolluğunun, ufuk genişliğinin ve gönül huzurunun âlâmetidir. Kâfirleri çileden çıkararak, düşmanı şaşkına çeviren budur. İsrar edeceğimiz şeyler İslâm'ın ana prensipleri, üstün değerleri, insan ve hayat için belirttiği üstün hedefleri olmalıdır.

Hakka yapışmak, üzerinde sohbet etmek, ısrarla onu takip etmek, hakkında gevşeklik, feragat ve yılgınlık göstermemek, donukluk veya taassup değildir. Bilakis İslâm'ın ve iman gereğidir. Gerçek taassup ve donukluk isimler, şahıslar ve şekiller üzerinde ısrar etmektir.

10- Bağımlılık: Müslümanın itaat edilmesi gerekmeyen konumdakilere yani bu işe esasen ehil olmayan kişi ve makamlara İslâm'ın o konudaki emir ve hükümlerine rağmen itaat etmesi, uyması, bağlanması, şer'an otorite olmak vasıf ve ehliyetine sahip olmayan kişi ya da kurumları bu mevkiye bu vasıf ve ehliyetinde görmesi İslami olarak doğru bir yaklaşım değildir.

Müslümanların başlarına çöreklenmiş, hayatları ve zenginlikleri üzerinde tasallut kurmuş, ceberrut yönetim ve yöneticilerden tutun da çevrelerindeki insanları bid'at, hurafe ve türlü şaklabanlıklarla oyalayıp parsel parsel cennet vadeden hurafe tacirlerine kadar İslâmî ölçülere uymayan her türlü itaat şekli ve her tür körü körüne itaat ettiren mihraklar sağlıklı İslâmî Hareketin önünde önemli birer engeldir.

11- Aceleye Getirilmek: Egemen güçlerin ve kurulu düzenlerin kendileri için yakın gelecekte tehlike teşkil edeceğini gördükleri takdirde İslâmî Hareketi erken bir takım adımlar atmaya iteceğini yüce Rabbimiz "yakîn sahibi olmayanlar seni aceleye getirmesin" (er-Rum, 30/60) buyruğuyla işaret etmektedir. Bu hususun İslâmî Hareketlerce dikkatten uzak

tutulmaması gerekir. Çağımız İslâmî Hareketleri arasında egemen düzenlerin bu türden kurdukları tuzaklara düşmeyenleri, bundan dolayı türlü sıkıntılarla karşı karşıya kalmayanları yok gibidir. Bununla da kalınmayarak egemen düzenler "medya"larını da faaliyete geçirerek iftira, saptırma ve karalama kampanyalarıyla İslâmî Hareket ile halkı birbirinden koparmaya, uzaklaştırmaya, uçurumlar meydana getirmeye çalışırlar.

Herşeye rağmen İslâmî Hareket kendine has yolu üzerinde direnmeli, hangi adımını ne zaman ne şekilde atacağını belirleme yetki ve inisiyatifini karşısındaki güçlere asla terketmemelidir. Karşı mihraklar İslâmî hareketi acele-ye getirip erken doğumlar yaptırmak istemekle birlikte bunu başaramayacak olursa, taktik değiştirip saptırmaya, hedefini şaşırtmaya gayret edebilirler.

12- Müstekbirlere Meyletmek, Mustaz'aflara Uzak Kalmak: İslâmî Hareketin dikkat etmesi gereken noktalardan birisi de gayri İslâmî ve cahilî düzenlerde egemen güç odaklarını temsil eden müstekbir ve zalimlere

meyleyip yaklaşmamak, buna karşılık ümmetin çeşitli yollarla zaafa uğratılmış fertlerine gereken ilgiyi göstermek, problemlerine gerektiği şekilde eğilmektir. Yüce Rabbimiz **"zalimlere meyletmeyin, o taktirde ateş size dokunur."** (Hud, 11/113) diye buyurmaktadır. Zalimlere zulümlerini benimsemek, reddetmemek, karşı çıkmamak anlamıyla pasif bir yakınlık dahi kişiyi ateş azabına maruz bırakabilecek bir tehlikedir. Kâfirlere ve münafıklara herhangi bir şekilde itaat da Müslümanlara yasak kılınmıştır. (el-Ahzab, 33/1) İslâmî Hareketin hareket planında kalplerinde, kendi özel ilişkilerinde bu tehlikeye karşı gerektiği gibi hassas olmaları bir zorunluluktur.

Öte taraftan zayıf mü'minlerin problemleriyile ilgilenmek, bu problemlere edebiyat yaparak değil, çözüm üretmek eğilmek de İslâmî Hareketin ve bu harekete mensup olanların gözdardı etmemeleri gereken bir sorumluluktur.²

13- Halktan Doğacak Engeller: Müslümanların bir kısmını İslâmî harekete katılmaktan alıkoyan ve hesaba katılması gere-

2 İslami Hareket v e Problemleri, M. Beşir Eryarsoy

ken bir takım psikolojik ve halk engelleri vardır. Bunlar:

a) İslâm'ı, İslâmî hareketin gerçeğini ve İslâm'a yönelen yıkıcı hareketleri bilmemek; bundan habersiz olmak.

b) İslâmî hareketin başarıya ulaşmasından ümitsizliğe düşmek ve geleceğinden emin olmamak.

c) Aralıksız süren baskı, hareket üyelerine ve hatta uzaktan yardımcı dokunanlara yöneltilen sürekli vahşi darbeler.³

14- Görüş farklılığı ve bölünme: İslâm toplumunun en açık özelliklerinden biri, ferdlerin birbirlerine sıkı bağlarla bağlanmış olmasıdır. İman kaynağından fıskıran ve mü'minlerin birbirlerini kendisi gibi görmesini sağlayan manevî ruhun yanında inanç birliği, anlayış birliği, hedef birliği ve teşkilât birliği gibi esaslar üzerinde kaimdir. Bu özellikler kaybolunca İslâm toplumu kendi bünyesinde zayıflama ve gevşeme gediğini açmış olur. Bu boşluğu başka bir şeyin doldurması mümkün değildir. Anlayışların değişmesi, arzu ve emellerin gelişmesi halinde zahirde ahenkli görülen İslâmî hareket temelde ve gerçekte birbirinden uzak değişik kollara ayrılır. Bu ayrılık, hareketin düşünce ve anlayış yapısını dağıtır. Düzen ve yaşayış ruhunu öldürür. Bu da bozgunluğun kapısı ve çöküşün başlangıcı olur. Düşmanın rahatlıkla içinden geçmeyi umduğu ve dilediği gibi biçip geçmesi için kolladığı yolun anahtarıdır. Allah ve Rasûlü bu tehlikeden mü'minleri çokça sakındırmışlardır:

"Allah'a ve Resulüne itâat edin. Birbirinizle çekişmeyin. Sonra korku ile za'fa düşersiniz. Rüzgârınız (Kesilip) gider. Birde sabr edin, (katlanın) Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir." Enfal, 46

15- Dünya Sevgisi: Dünya sevgisi, hak davalarda her tehlikenin başıdır. Her kötülüğün kaynağıdır. Davetin esasında Allah'a Kul-luk, cihâd ve ibâdet görevini yerine getirmek ve

iyiliği emredip kötülüğü sakındırmak düşünce-si hâkimdir. Yani hepsi de ibâdetin bir türüdür. İbâdetin de her türlü şirk ve putperestlik pisliğinden uzak olması lâzımdır. **"İhlâsla ve dini Allah'a halis kılmakla ve Allah'a ibâdetle ancak emrolundum."** Putperestlik sadece bir puta veya taşa tapmak demek değildir. Paraya altına tapan, dünya zevki ve süsüne tapan da puta tapmaktadır.

16- Kendini Beğenmek: Dünya sevgisinin bir şubesi ve bir parçasıdır. Bundan, hareket üyelerinin şöhrete ve sivrilmeğe düşkün olmasını, ilk saflarda ve başta faaliyet göstermesini, nüfuz ve çıkar sağlamağa meyletmesini kastediyoruz. Biraz önemli bir mevkii ele geçirdiğinde onu elde tutmak için can atmaktır. Onun için rakipleriyle mücadele etmektir. Bu hastalık, geceleri namaz kılan, gündüzleri oruç tutan davetçilerden bir çoğu dahil Rabbanî davetin elemanlarından çoğuna musallat olan en korkunç afettir. Dâvalar, hadisi şerifin vasıflarını saydığı meçhul ve meşhur olmayan erlerle başarıya ulaşır. Hadiste şöyle buyrulur:

"Cenâb-ı Hakk muttaki ve sivrilmeğe çalışmayan iyi kullarını sever. Onlar hazır olduğunda tanınmaz ve kaybolduklarında da yoklukları duyulmaz."

17- Halk güzünden uzak kalma: İslâmî hareketin molozlaşması ve kendi kabuğuna çekilmesi durumunda kendisiyle halk arasında perdeler meydana gelmesine sebep olur. Bütün Müslümanları kapsaması gerekirken belirli bir gurubun hareketi durumuna düşer. İslâmın bütününden ve İslâm ümmetinden söz eder. Kur'ân'ın ve Sünnetin belirttiği İslâm kelimelerini dilinden düşürmez. Her devletteki bütün Müslümanların hamisi olduğunu söyler. Buna rağmen, yönü ve mezhebi muayyen dini bir fırkadan farkı yoktur. İslâmî hareket bu duruma düşer.

18- Plânlama ve Teşkilât Zayıflığı: Yönetim kademesi ile cemaat üyesi arasındaki bağın zayıflığı demektir. Yöneticilerin tabanda kitleler

arasında hâkim olan hareket ve düşünceden habersiz olması, ferdlere de yönetim merkezinden alâkasız, habersiz ve plânlamadan yoksun kalmasıdır. Bu zayıflık ya baştaki haberleşmenin noksanlığından doğmakta veya kumanda ile tabanın devamlı ilişki kurmamasından meydana gelmektedir. Karşılıklı haberleşme eksiksiz olabilir ve bilgiler, düşünceler ulaştırılabilir. Bununla beraber karşılıklı güven sağlam değildir. Güvensizlik her hâl ve kârda dinlemenin, anlamının ve itâat etmenin temelini sarsar. Ferdlere bu esasa bağlı kalmayan ve umumun menfaatine olan emri kendi görüşlerine aykırı da olsa yerine getirmeğe hazır vaziyette bulunmayan herhangi bir hareketin başarıya ulaşması mümkün değildir.

B- Yeni Dünya Düzeni'nin İslâmî Hareketlere karşı uygulamak istedikleri planlar/Engeller

1- Kuvvetli dış baskılar: özellikle asker gücünde temsil edilen yabancı nüfûzlar ne pahasına olursa olsun hiçbir zaman İslâmî harekete meydan vermezler. Bu sebepten İslâmî çözümü gerçekleştirmek için yabancı güçlerden

memleketin kurtarılması lâzımdır.

2- Lâik güçlü askeri yönetimin varlığı:

İslâmî hareketin başarıya ulaşması bir yana onun varlığına bile tahammülü yoktur. İslâmî hareketin başarıya ulaşması için zorba askeri yönetimin baskısından kurtulmak İslâmî bir görevdir.

3- Bölgede çatışan ve yarışan muhalif devletlerin varlığı:

Özellikle tehlikenin İslâm'dan ve düşmanın da İslâm olduğunda, yarışan ve boğuşan dış güçler anlaşabilmekte, bunu dağıtmak için yardımlaşmakta olduklarını biliyoruz. İslâm'dan veya Müslümanlardan gelecek her tehlikeyi sezdikleri anda birbirleriyle savaş halinde olsalar bile İslâm'a karşı bir güç haline gelmektedirler.

4- Gündem Saptırmak:

İslâmî Hareketlerin ya da İslâm adına hareket eden kesimlerin örgütsel anlamda dağınık, İslâmî Hareketi anlayıp yorumlama açısından da bütüncül ve net değil de kısmi ve belirsizliğin egemen olduğu anlayışa sahip olan kesimlerin, örgütsel birlikteliğe, bütüncül ve net anlayışa kavuşmalarını önlemek ve bunun devamını sağlamak için,

özellikle bu tür hareketler ile bütüncül ve net anlayışa sahip hareketlerin bir araya gelmelerini, diyaloga geçmelerini engellemek; aradaki engellerin, barikatların kaldırılmasına fırsat vermek şöyle dursun yeni uçurumların oluşturulabilmesi için çeşitli anlaşmazlık konularının, İslâmî Hareketi en azından içinde bulunduğu aşamada ilgilendirmemesi gereken birçok meselenin gündeme gelmesini sağlamak gayri İslami dünya ittifakının amacıdır.

Unutmayalım ki sahipleri tarafından ihmal edilen öğütlerle, lafzıyla öğütleri belleyen yığınlar yetiştirilebilir belki ama inandığını yaşayan, söylediğini uygulayan "hayırlı bir ümmet" ortaya çıkartılamaz... Bildiklerinden uzak bir yaşayış sergileyen ikiyüzlü guruhlarla karşı karşıya kalınır...

girer, diğer taraftan İslâm adına ortada olan, fakat net ve bütüncül anlayışa sahip bulunmayan hareket ve kesimlerin İslâmî bir hareket için asli olan çizgileri yakalamalarını önlemeye çalışır.

İşte net ve bütüncül anlayışa sahip olması gereken bir İslâmî Hareket, her zaman için düzenin önünde açacağı kaygan zeminlere karşı uyanık olmak zorundadır.

6- İslâm Adına Var Olan Hareketlerin Sağlıklı Bir Zemine

5- Hareketin Gerçek Kimliğine Kavuşmasını Önlemek: İslâmî anlamıyla bir kimliğe sahip bir İslâmî Hareketin belli bir aşamadan sonra İslâm'a aykırı ve Müslümanlara rağmen ayakta duran İslâm Coğrafyasındaki düzenler için ciddi bir tehlike oluşturması kuvvetle muhtemel olduğundan, böyle bir ihtimal fiilî bir vakia haline gelmeden önce, bu kimliğe sahip hareketlerin kimliklerinden uzaklaştırılması ya da yozlaştırılması veya hareketin bütünlüğünün türlü ihtilaflarla bozulmak istenmesi, İslâm düşmanı düzenler tarafından tabii olarak yerine getirilmesi gereken bir görevdir. Çünkü İslâm'ın istediği anlamda kimliğe sahip olan bir hareketin, zamanla net ve bütüncül anlayışa sahip olmayan diğer hareketleri her zaman için etkilemesi, onları da kendi yörüngesine çekmesi muhtemeldir. Bu ise kurulu düzenler açısından İslâmî Hareketin sağlıklı bir şekilde kitleleşme sürecine girmesi anlamına gelir. Bu da kolay kolay karşı konulamayacak hale gelmesi sonucunu doğurabilir. İşte böyle bir tehlikenin önüne geçebilmek için Müslümanlara dayatılan kâfir ve münafık rejimler, bir taraftan kurulu düzene karşı bir kimlik ifade eden böyle bir hareketi -varsa onu- yozlaştırmak, asli kimliğinden uzaklaştırmak için arayışlar içerisine

Gelmelerinin Önlenmesi: Hareketler arası ihtilafların İslâmî bir platformda ve İslâm'ın istediği anlam ve boyutlarda çözüme kavuşturulması, İslâmî hedeflere sahip her hareketin ve hatta her ferdin önemli bir arzusu, bir emelidir. Çünkü böyle bir hedefe doğru ilerlemek, her şeyden önce İlahî emirlerin, bir tek ümmet olma hedefinin bir gereğidir. Ancak böyle bir hedefe doğru yol almak, birinci derecede Yeni Dünya Düzeni'nin ve buna bağlı olarak da İslâm Coğrafyası üzerinde egemen olan kukla, kâfir ve münafık rejimlerin menfaat, hedef ve maksatlarına aykırıdır. Bu nedenle kurulu düzen ya da düzenlerin, Müslümanlar arası ihtilafların, pratikte de etkin olmalarını sağlamak için bir takım plan ve programlar ortaya koymak isteyecekleri pek tabiidir. Bunun için maşa varken elleriyle ateşi tutmamak gibi bir kurnazlık göstermek isteyeceklerdir. Yani İslâm adına ortada olan hareketlerin bir taraftan arzu edilen bir kimlik ve birlikteliğe kavuşmalarını önlerken, diğer taraftan aralarındaki ihtilafları derinleştirmekle de yetinmeyip İslâm adına alanda bulunan bu hareketleri birbirleriyle çarpıştırmanın birbirlerine kırdırmanın da yollarını aramak isteyeceklerdir ve bu tabii bir şeydir. **(Devam Edecek)**

İlmin Önemi- IV

Ömer KÖŞÜ

İlim, yüce Allah'ın nurudur, Peygamberimiz'in (s.a.s) mirasıdır; Efendimiz (s.a.s) ümmetine altın gümüş, bağ bahçe değil ilim bırakmıştır. Çünkü ilim Allahu Teâlâ'nın en büyük emanetidir. Bütün Allah dostlarının hedefi ilim sermayesini korumaktır; bunun için seferber olmak gerekir.

Rivayet edildiğine göre bir gün Ebu Hüreyre (r.a) Medine'nin çarşısına uğrayarak orada durup şöyle demiştir:

"Ey pazarcılar (alış veriş yapanlar) nasibinizi almaya engel nedir? dedi. Nedir o nasip ya Eba Hüreyre? dediler. Ebu Hüreyre:

"Resûlullah'ın (s.a.s) mirası bölüşülüyor, siz hala buradasınız. Gidip hisselenizi almak istemez misiniz?" dedi. Onlar:

"O miras nerede?" diye sordular. Ebu Hüreyre (r.a) mescitte dedi.

Bunun üzerine pazarda bulunanlar koşarak

Erkek-kadın her Müslüman'ın ilmi sevmesi, kitabı tanınması, ilim halkalarına ısınması, ilim için sabırlı olması gerekir. Önümüze çıkan bütün engeller ve başımıza çöken bunca felâketler karşısında bile ilim azmi sönmemelidir. Hatta her felâketin içinde dahi bir ibret ve hikmet arayarak acıları tatlı bir mârifete dönüştürebiliriz.

çıktılar (ve mescide girdiler) oradan dönmek üzere olan bu kişiler, Ebu Hüreyre (r.a) durdurdular. Ebu Hüreyre (r.a) **"Ne istiyorsunuz?"** dedi.

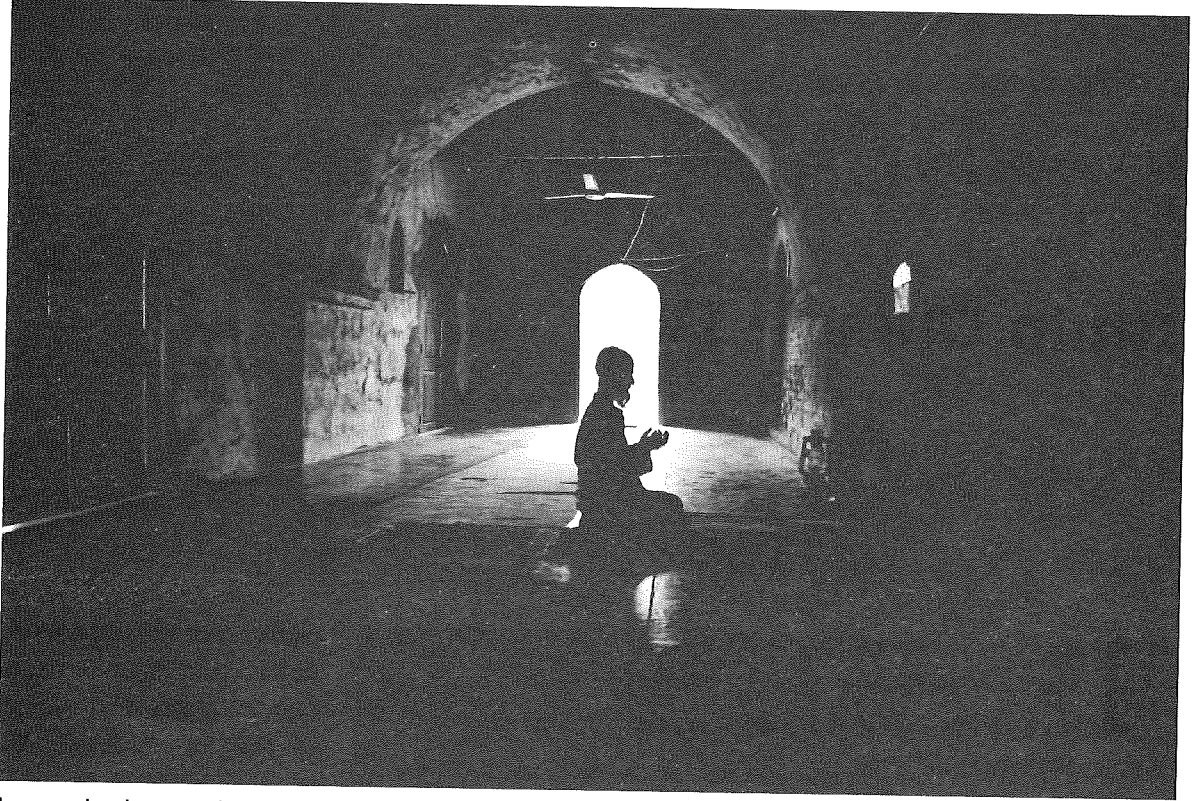
Onlar da: **"Biz mescide gelip girdik, fakat orada bölüşülen hiç bir şey görmedik"** dediler. Ebu Hüreyre (r.a) onlara:

Mescitte hiç kimseyi görmediniz mi? dedi: **"Evet gördük. Bir grup namaz kılıyor, bir grup Kur'an okuyor, diğer bir grup da haram ve helali tartışıyorlardı"** dediler.

Bunun üzerine Ebu Hüreyre (r.a):

"Yazıklar olsun size! İşte bu, Hz. Muhammed'in (s.a.s) mirasıdır."

Hz. Rasûlullah Efendimiz'den (s.a.s) ümmetine kalan bir tek miras var; o da zahiri ve batınıyla din ilmi. Birazcık akli ve imanı olan kimsenin bu mirastan azıcık payı bulunmalıdır. Kalbinde iman, halinde edeb ilmi bulunmayan kimse henüz insanlık makamına adım atmamıştır. Çünkü insan ancak iman ve edeble

hayvanlardan ayrılır. Onlar yoksa insanı insan yapan ne kalır?

Erkek-kadın her Müslüman'ın ilmi sevmesi, kitabı tanınması, ilim halkalarına ısınması, ilim için sabırlı olması gerekir. Önümüze çıkan bütün engeller ve başımıza çöken bunca felâketler karşısında bile ilim azmi sönmemelidir. Hatta her felâketin içinde dahi bir ibret ve hikmet arayarak acıları tatlı bir mârifete dönüştürebiliriz.

Ebu Alâ Sakafî (r.ah) şöyle de der: *"İlim, bilgisizliğe karşı kalp için hayat ve karanlığa karşı gözün ışığıdır."*

Yani bilgisizlik ölümüne karşı kalbe hayat veren şey ilimdir. Küfür karanlığına karşı yakîn kalp gözünün nuru da ilimdir. Dinin hükümleri noktasında bilgi sahibi olmayan kişinin kalbi bilgisizlik yüzünden ölmüştür. Gaflet içindedir. Çünkü böyle bir kalp, Cenab-ı Mevlâ hakkında cehalet içindedir. Allah'ın emirleri konusunda cehalet içindedir. O halde zamanın yıpratıcı unsurlarına karşı ilim hazinemizi korumalı, elimizdeki mirasın kıymetini bilmeliyiz. Bu şuura sahip nesiller yetiştirmeliyiz. Bu yolda adımlar

atmalı ve atılan her bir adımın hayır olarak bize döneceğini de bilmeliyiz. ¹

Geçmiş âlimlerimiz bu mirasa sahip çıkabilmek için ellerinden gelen gayreti göstermişlerdir.

Bir adam Abdullah bin Mübarek'e:

"Ya İmam! Günümün boş saatlerini neyle değerlendireyim. Kur'an'la mı, ilim öğrenmekle mi?" diye sormuştu. İbn-i Mübarek ona:

"Sen namaz kılacak kadar Kuran okuyabiliyor musun?" Diye sordu.

"Evet," cevabını verince, şu tavsiyeyi yaptı:

"Öyleyse, Kur'an'ı daha iyi anlamak için boş kalan saatlerini, ilim öğrenmeye ayır." ²

İlmin zahmetini çekmelidir. İlim için nefsini ezmeyen kimse, hiç bir zaman aziz olamaz.

1 Semerkand Dergisi, S. Mübarek Erol, İlim Bir Emanet, 2009 Temmuz

2 Ebu Nuaym el-İsfehani- Hilyetü'l-Evliya, İbnü'l-Cevzi-Sıfatu's-Safve

Yeni bir günü ya âlim, ya da talebe sıfatıyla beklemeliyiz. Hiç değilse ilim ehlini sevmeliyiz. Onlara en azından hayır dua desteği vermeliyiz. Eğer bunlardan hiçbiri bizde bulunmuyorsa kendimizi ölmüş kabul etmeliyiz. ³

Cehalet öyle büyük bir karanlık ki Hz. Ali r.a. **'Bana bir harf öğretenin kölesi olurum'** diyor. Yani köleliği cehalete tercih ediyor. Kölelikten daha alçaktan bir hayata mahkûm olmak, akıllı ve şahsiyetli bir mümine yakışır mı?

Bayezid-i Bestami şöyle buyurmuş: **"Hakikat odur ki, insan tabiatı ilimden çok cehalete meyleder. Zorluk çekmeden cehaletle çok iş yapmak mümkündür. Ama sıkıntı çekmeden ilme (Ve şer'i bilgilere) göre bir tek adım atmak dahi mümkün değildir."** ⁴

Başka bir sözünde ise Bayezid Bestami **"Mücahede** içinde otuz sene çalıştım. Benim için ilimden ve ilme tabi olmaktan daha çetin olan bir şey görmedim." ⁵

Ebu'd-Derda (r.a.) ise şöyle buyurmuş: **"Kim ki, ilim için sabah çıkıp akşam dönmek cihad değildir fikrinde ise onun akli ve fikri eksiktir."** ⁶

Fudayl b. İyad derki: "Çoğu kere geceleri oturur fıkıh müzakere ederdik. Çoğu kere sabah ezanı okununcaya kadar kalkmazdık". Hafız İbn-i Kesir Buhari'nin hayatını anlatırken şunları söyler: "Buhari gece uykudan uyanır, lambasını yakar, hatırına gelen faydalı bir şeyi yazardı. Sonra lambasını söndürür yatar. Tekrar kalkar, tekrar kalkardı. Hatta bir gecede yaklaşık yirmi defa kalktığı olurdu". Taberi yüz yıl yaşadı. Yazdığı eserler yetmiş beşi aştı. Zekvani diyor ki: "Taberaniye çok hadis rivayet edebilmesinin hikmetini sordular; "otuz yıl hasır üzerinde uyudum" diye cevap verdi.

3 Semerkand Dergisi, Nurullah Toprak, İlimsiz Nereye, 1999 Mart

4 Hücviri, Keşfu'l-Mahcub, 205

5 Allah Dostlarından Yaşayan Sözler, Muzaffer Taşyürek

6 Ebu Nuaym, Hilye, I/31, İbn Ebi Huzeyl'den

İslam'ın ihyası için çalışmak isteyen herkes ömrünü ilim yoluna adanmalı. Bu adanış kişiyi niyeti ve gayreti ölçüsünde marifetullahı ulaştıracaktır. Fen bilimleri dahi kişiyi şu kâinatın Yaraticısına götürecektir. Rabbim, bunu fark edebilecek göz, akli ve gönül versin. Ateizmin bilinen felsefi savunucularının en önemli ismi Antony Flew "Büyük Patlama" deneyinden sonra "Yanılmışım Tanrı Varmış" isimli kitabı ile artık bir Tanrı inancını kabul etmiştir.

Efendimiz (sav) Ebû Hüreyre'den rivayetle şöyle buyuruyor: "İbadetin en faziletlisi ilim talep etmek (yani ilim öğrenmeye, bilgi edinmeye gayret etmek)tir." Tabii bu yolda birçok engelle, sıkıntıyla karşılaşılacaktır. Ancak ilmin başının soğandan acı, sonunun da baldan tatlı olduğu unutulmamalıdır. Hz. Musa'nın (a.s) Hızır (as) ile birlikte yaptığı ilim yolculuğunda söylediği sözleri hatırlayalım: "...Gerçekten bu seyahatimizde epey yorgun düştük." (Kehf Suresi, 62) Burada da ilim yolunun güçlüklerle dolu olduğuna dikkat çekilmiştir.

Büyük hadis âlimi İbn-i Hacer-i Askalani de öğrenciliği esnasında zorlanarak memleketine geri dönmeye karar vermişken dinlenmek üzere bir mağaraya girince su damlalarının kayayı nasıl deldiğini görür ve : " Benim kafam bu taştan daha kalın ve sert değildir. Damlalar taşa iz bırakır da çalıştığım derslerim benim zihnimde neden iz bırakmaz. Öyle ise bu su damlaları gibi yılmadan, azimle devamlı bir şekilde çalışarak öğrenmeye devam etmeliyim!" der. Bundan sonra büyük âlim eserlerine İbn-i Hacer (Taşın oğlu) imzasını atarak aslında azmin imzasını atmıştır.

İlim talep edenin sıkıntılara ve belalara karşı sabırlı olmaları şarttır. Çok sıkıntı çeken istediği ihsan hazinesine ulaşır. Hz. Ali'ye nispet edilen bir sözde şöyle deniyor; "Dikkat! İlme ancak altı şeyle ulaşabilirsiniz! Birincisi zekâ, ikincisi sabır, üçüncüsü haris olmak, dördüncüsü yetecek kadar geçim imkânı, beşincisi irşad edici hoca, altıncısı uzun bir zamandır."

İmam-ı Azam Ebu Hanife'ye "ilmi nasıl öğrendin?" diye sorulduğunda şöyle cevap

vermiştir; "İlmi dört şeyle elde ettim; köpeğin yaltaklanması gibi ilim adamlarına yaltaklandım, kedinin tevazuu gibi alçak gönüllü oldum, kargalar gibi uykusuz sabahladım, merkebin sabrettiği gibi sabrettim."

Ebu'd-Derdâ Dünyadan el etek çekercesine ibadete sarılıp, susamış gibi ilme atıldı. Sözlerini ezberlemek, ayetlerini derinliğine incelemek üzere Allah'ın Kitab'ına yöneldi. Ticaretin kendisinde ibadetin tadını bulandırıp, ilim meclislerini kaçirttığını görünce, hiç tereddüt etmeden ve üzülmeden onu bıraktı.

Birisi ona bunu sormuş, o da şöyle cevap vermişti:

«—Allah'ın Rasûlü'ne inanmadan önce tacir idim. Müslüman olduğumda, hem ticaret hem de ibadet etmek istedim. Ama benim için istediğim şey gerçekleşmedi. Ben de ticareti bırakıp ibadete yöneldim.

Daha sonra bu soruyu soran kişiye bakıp şöyle dedi:

«— Ben, Aziz ve Celîl olan Allah alış-verişi haram kıldı demiyorum. Fakat ben, ticaret ve alışverişin kendilerini Allah'ın zikrinden alıkoymayan kimselerden olmak istiyorum».

Rabbim!"

Ensar'dan Müslüman olan son kişiydi Ebu'd-Derdâ. Fakat bu süre içerisinde öyle bir kâr zarar hesabı yapmıştı ki, dükkânını kapatan ilk kişi olmuştu Medine'de."Günde üç yüz altın kazanmak artık sevindirmez beni. Ben ticaret ve alış - verişin, kendilerini Allah'ı anmaktan

İlim talebesinin sabah-akşam okuduğu, Kur'an ve hadislerden müteşekkil bir vir-di olmalı, zikreden bir dile sahip olmalıdır. Elde edeceği ilimle kendisini bir şey zan-netmemesi ve önüne çıkan engelleri aşabilecek manevi dinamiklere sahip olabilmesi için bu gereklidir. Bugün zikretmek yalnız tasavvuf erbabının işiymiş gibi algılanır oldu. Hâlbuki Efendimiz (s.a.s.)'in her hali zikirdi.

alikoymadığı kimselerden olmak istiyorum!» diyerek, yeni bir güne başlamış, bütün kazancını Allah yolunda harcayacak olsa bile ticarete devam etmek istemediğini bildirmişti dostlarına. «Bunun nesini istemiyorsun!» diye sormuşlardı hayretle de iki kelimeyle mühürlemişti dudaklarını: «Hesabının çokluğunu!» Ah Ebu'd-Derdâ! Nasıl da değişmişti ölçüleri! Bir zaman dünyaya dört elle sarılırken şimdi, "Dünyaya sarılanın dünyası yoktur!" diyordu. Günü zararla kapatmaktan yine korkuyordu. Fakat "Neden bildiklerinle amel etmedin?" sorusundandı korkusu. Kur'ân'ı

öğrendi ve öğretti. Çünkü « En hayırlınız, Kur'ân'ı öğrenen ve öğreteninizdir!» demişti Hz. Peygamber. Mescidleri evi bildi. Çünkü "Mescitler takva sahiplerinin evleridir," dediğini duymuştu.

Bizler bugün rahatımıza maalesef çok düşkünüz, zora gelemiyoruz. Neden sabah kalkıp kitap okuma ve ilme vakit ayırırım ki? İlim öğrensem ne olacak ki? Hedef ve amacınız yoksa zorluğu, çile çekmeyi göze alamazsınız, benden uzak olsun deriz. Ebu Hureyre gece vaktini 3'e ayırmış, bir kısmını uyuyarak, bir kısmını namaz kılarak, bir kısmını okuyarak, ilimle meşgul olarak geçirmiş. Peki, Ebu Hureyre'nin ne derdi vardı da bu sıkıntıya, zorluğa katlanıyordu. Onların bir amacı vardı. Amaçları ayette belirtildiği üzere "Genişliği yerler ve gökler kadar olan cennetler ve Allah CelleCelaluhu'nun rahmeti muttakilere hazırlanmıştır"(Al-i İmran, 133.) Cenneti kazanabilmek de takvayı kuşanmakla olacaktır. "Kur'an takva sahiplerine yol gösterir"(Bakara, 2.)

Ömer b. Abdulaziz, bir hutbesinde şöyle demiştir: "Her yolculuğun kendine göre bir azığı vardır. Âhîret yolculuğu için de takvayı azık alın."⁸

İlim talebesi takva azığını elde etmek için neler yapmalıdır?

- Takvayı elde etmenin ilk yolu; imanla beraber Kur'an'a sarılmak, ayetleriyle tefekkürde dalmak, hükümlerine uymakla mümkün olur. Kur'an, bizzat kendisinin takvaya götürdüğünü ifade eder: "Biz onu böylece Arapça bir Kur'an olarak indirdik ve onda korkulacak şeyleri, ikazları türlü şekillerde açıkladık. Umulur ki onlar (bu sayede) ittika ederler. (korkup sakınırlar)" (Taha,113.) İlim talebesi Kur'an'la bütünleşmeli, tüm meselelere Kur'an penceresinden bakacak derecede Kur'an'a vakıf olmaya çalışmalıdır.

- İlim talebesinin sabah-akşam okuduğu, Kur'an ve hadislerden müteşekkil bir virdi olmalı, zikreden bir dile sahip olmalıdır. Elde edeceği ilimle kendisini bir şey zannetmemesi ve önüne çıkan engelleri aşabilecek manevi dinamiklere sahip olabilmesi için bu gereklidir. Bugün zikretmek yalnız tasavvuf erbabının işiymiş gibi algılanır oldu. Hâlbuki Efendimiz (s.a.s.)'in her hali zikirdi.

- İlim talebesi nafil ibadetlere de önem vermelidir. Teheccüd ve Duha gibi nafil namazların yanında, haftada bir iki gün oruç tutmalı, nafil ibadetlerin bir yandan farzları koruduğunu, diğer yandan kendisini Rabbine yaklaştırdığını unutmamalıdır.

- İlim talebesi nefis muhasebesi yapmalı, nefsi tezkiye etmenin yollarından olan; az konuşma, az uyuma, az yeme ve kısa süreli uzlet (yeniden harekete geçebilmek için kısa süreli yalnızlık) gibi yöntemleri kullanmaya çalışmalıdır. "Kim de Rabbinin makamından korkar ve nefsinin de hevâdan (kötü istek ve tutkular) sakındırırsa, artık hiç şüphesiz Cennet onun için bir barınma yeridir." (Nâziât, 40-41.) Yine Allah Celle Celaluhu'nun kendisine

bahsettiklerinden imkân nispetinde Allah yolunda tasadduk etmeye (harcamaya) çalışmalı, rızık konusunda kanaatkâr olmalı, alan el değil veren el olmaya çalışmalıdır.

Allah'a kulluk ancak ilimle olur. Onunla ancak Allah tevhid edilir ve onunla ancak Allah yüceltilir. Onun sayesinde ancak takva sahibi olunur... Akraba hukuku onunla gözetilir... Helal ve haram ancak onunla tanınır. Ve yine şunu da unutmayın ki; Önce ilim onun ardından amel gelir. Bahtiyar olanlar ona sahip olanlar, bedbaht olanlar ise, ondan mahrum kalanlardır.⁹

Bu zikredilen delillerden açıkça anlaşılıyor ki, Allah için ilimle meşgul olmak; namaz, oruç, tesbih, dua ve benzeri bedeni nafil ibadetlerden daha üstündür... Çünkü ilmin faydası, sahibiyle birlikte diğer insanları da kapsar. Oysa nafil ibadetler, sahibiyle sınırlıdır.

Bütün ibadetler öncelikle ilme muhtaç ve ona bağılıdır. Ama ilim onlara bağı değildir... Bununla beraber ilmin eseri, sahibinin ölümünden sonra da bakidir... Ama bedeni nafil ibadetler, sahibinin ölümüyle kesiliverirler. Ve en önemlisi de, ilmin baki kalmasında dinin diriltilmesi ve onun yüce değerlerinin korunması söz konusudur.

Bizler maalesef ilim öğrenmek noktasında istekli değiliz, heyecanımızı yitirmişiz. Sahabe-yi sahabe yapan en önemli faktörlerin başında heyecan yüklü olmaları geliyordu. Pilinin şarjı full dolu bir telefon gibi, telefonunuz İslami program ve bilgilerle ne kadar dolu olursa olsun ama şarjı yok ise hiçbir işe yaramaz. Sahabenin şarjı full yüklüydü tuşları aktifti cihad tuşuna basıyorsun buyur ya Rasulullah diyorlar, sabah namazı tuşuna basıyor Lebbeyk Allahümme Lebbeyk diyorlar, Rasulullah infak edin deyince her şey senin ya Rasulullah diyorlardı. Onlara Peygamberimiz(s.a.s.) yirmi brifing vermedi hiçbir zaman bir şeyi iki defa söylemedi. Ama bugün biz Müslümanlar onlarca panel, konferans yüzlerce sohbetlere katılmamıza rağmen onlar gibi olamıyoruz. Neden? Çünkü Pilimizin

8 Kuşeyri Risalesi, s. 200.

9 Ebu nuaym hilye: 1 / 239 - camiu'l'beyani'ilim: 1 / 70

العلم حياة القلوب

şarızı o kadar azalmış ki neredeyse bitmek üzere ama farkında değiliz, heyecanımızı yitirmişiz kendi kabuğumuza çekilmiş sadece namaz ve bazı sohbetlere katılmakla kendimizi yeterli görüyoruz. İmam Buhari'ye bakıyoruz bir şahista hadis olduğunu duyar duymaz hadisi öğrenilemek için deve sırtında (ne uçak, ne de araba olmadan) 6 ay yolculuk yaparak hadisi almaya gittiğini biliyoruz.

Şimdi bir düşünelim; bir otomobilimiz var ve bu otomobil ile 5 saatte varabileceğiniz bir yerde bir şahsın elinde Allah Resulü(s.a.s)'in sahih bir hadisi olduğunu öğrensek, biz bu hadisi almak için bu yolculuğa çıkar mıyız? Elimizin altında hem binlerce çeşit İslami kitaplar hem de bir tıkla milyonlarca bilgiye ulaşabileceğimiz internet olmasına rağmen buna bile tenezzül etmeyip boş işlerle vaktimizi maalesef zayi ediyoruz. Normalde Ankara'dan İstanbul'a yürüyerek 20 günde gidilebileceğimizi var sayalım. Bize deseler ki "İstanbul'a 18 günde yürüyerek gideceksin ve bunun karşılığında 500 bin TL vereceğiz". Ne yapardık? Muhtemel kabul ederdik, kabul ettikten sonra da hemen yola çıkar, yolda alacağımız ödülü düşünür, o parayla neler yapabileceğimize dair hayaller kurar ve ödülü almak için heyecanla daha hızlı hareket etmeye çalışırdık her halde. İşte sahabe âlimlerimizin durumu bunun gibiydi. Onların bir kaygısı vardı; kaygıları, asıl meseleleri İslam sancağı-

nı taşımaktı ve bununda öncelikle ilimle elde edileceğini 'OKU' emrinin gereği olarak gayet iyi biliyorlardı. Bunun içinde 6 ay deve sırtında yolculuk yapmayı göze alabiliyorlardı. Bizler de onlar gibi ne zaman kaygılanmaya başlar, kaygılarımız üzere yaşamaya başlarsak ancak o zaman bir hadis almak için 5 değil 10 saat ve daha fazla yol kat etmeyi göze alabiliriz.

Bizlerin ilim ayağımıza kadar gelmiş fakat onun kıymetini maalesef bilmiyoruz. Muâz bin Cebel (r.a) ölüm döşeğinde iken uzun ömrü sadece ilmî susuzluğu gidermek, güçlülere göğüs germek, ilim meclislerinde dizleri şişinceye kadar âlimlerle oturmak için istediğini ifade etmesi de dikkate şayandır.

Âlimler gibi ilmimizin olmasını isteriz, fakat fedakârlığa gelince bir uğraşa girmeyiz. Bu kendi içimizde bir tezattır. Meyliniz neye ne kadarsa onu elde etmek içinde gayretiniz o kadar olacaktır. Öncelikle neye talip olduğumuzu bilmeliyiz. Bizler bize bırakılan Peygamber(s.a.s)'in mirası olan ilme talip olmalıyız ve bunun gereği üzere hareket etmeliyiz. Bunun için "Şu halde boş kaldığın zaman, durmaksızın (dua ve ibadetle) yorulmaya devam et." (İnşirah 94/7) ayeti üzere her vaktimizin kıymetini bilip ilimle hayatı inşa etme yoluna koyulmalıyız. Boş vaktini ilme harcayan

kurtulur. ¹⁰ Elde edeceğimiz ilim inşaallah bizler ölsek de amel defterimizin kapanmamasını sağlayacak bir amel olarak karşımıza çıkacak.

Ebû Hureyre (r.a.) Peygamberimizin şöyle buyurduğunu nakletmiştir: "Mü'min, ölümünden sonra hayatta iken öğrettiği ve **yayınlandığı ilimden**, geride bıraktığı iyi evlattan, **miras olarak bıraktığı mushaftan**, yaptırdığı mescidden, **yolcular için inşa ettiği misafir evinden**, akıttığı sudan, **sağlıklı iken malından çıkardığı sadakadan** kendisine sevap ulaşır." ¹¹

Talep edilmeden, ilim öğrenilmez. Peygamberimiz (s.a.v.) buyurmuşlar ki; "**Kim ilim talebi peşinde olursa ilim öğrenme yolunda onu elde etmek için çalışma uğrunda niyetini, gayretini sarf ediyor olursa cennet de onu ister. Cennet de onun peşine düşer, cennet de onu talep eder.**"

Muâz b. Cebel (r.a) şöyle demiştir: "İlim öğreniniz! Çünkü ilmi Allah için öğrenmek, Allah korkusunu bilmek demektir. İlim tahsili için çabalamak bir ibadettir. İlim müzakere etmek Allah'ı tesbih etmek demektir. İlmî bir mevzu-yu araştırmak cihaddır. Bilmeyenlere ilim öğretmek sadakadır. İlmî ehline öğretmek Allah'a yakınlık vesilesidir.

Bizler için önemli olan husus her işimizi bilinçle ilmi verilere dayanarak yapma zorunluluğumuzdur. Her yapacağımız işi Kur'an ve sünnet çerçevesinde değerlendirip ona göre yapmalı, hareket etmeliyiz. Bunun dışındaki hareket tarzları zanna dayanacaktır ki bu gerçeği ifade etmez. Bir olayla karşılaştığımız zaman o konuda bir bilgi sahibi değil isek bence-ler başlar, bana göre, bence demeye başlarız ki bu bizim en büyük yanılığımız olacaktır. Bu da zandan başka bir şey değildir. Oysa onların bununla ilgili hiç bir bilgileri yoktur. Onlar, yalnızca zanna uymaktadırlar. Oysa gerçekte zan, hak-tan yana hiç bir yarar sağlamaz. (NECM 53/28)

Akıl düşünmek içindir, düşünmekte sorum-

luluktur. (Maturîdi) Okumamak sorumluluktan kaçmak aynı zaman da mükâfattan da kaçmak anlamına gelir ki bu da bizlerin ahirette hüsrana uğramasına sebep olacaktır. Bizler şimdi burada dünyada okumaz okumaktan yüz çevirsek bile okuma eylemini ahirette yapmak zorunda kalacağız. Kendi kitabını oku; Bugün nefsin hesap sorucu olarak sana yeter." (İsra/14)

Akılı insanlar öğrenmeye açıktır ve bu yolda gayret gösterir. Bildiğiniz kadar insan ve Müslümansınız. Bildiğiniz kadar yaşarsınız bildiğiniz kadar hayatı anlamlı kılarırsınız. "Ey akıl sahipleri! İbret alın." (Haşr, 52)

Câfer-i Sadık (ra) "**Allah'ın dinini iyice öğrenin ve bu konuda ilim sahibi olmaya çalışın. Çünkü yarın kıyamet gününde Allah dini öğrenmeyenin ne yüzüne bakar, ne de onunla konuşur ve ne de onu temize çıkarır**" demiştir.

Günümüzde maalesef ilim, iman ve irfandan, edep ve ahlaktan, sorumluluk duygusundan uzak kalındığından dünya ve ahirette saadeti elde etmek ne mümkün. Rabbimize en kalbi duygularımızla yalvarmak zamanıdır: "Ya Rabbi, bizleri ilim aşkıyla yandır, içimizdeki bu yangını yine Sen bu dünyada yaşamış ve yaşayan sevdiğilerine verdiği hakikat ilmine vasıl eyle. İlmimizi arttır, o ilimle âmil olmayı nasib eyle. Sevdiklerimizle birlikte ayaklarımızı dinin yolunda sabitle."

Selam ve dua ile

KAYNAKLAR

Okuma Psikolojisi -Dr. Hamdi KALYONCU, Dr. Fikrîye OVAK

Nureddin YILDIZ - İlmin Alt Yapısı (<https://www.youtube.com/watch?v=YldwsB8ZhDQ&nhtml5=False>)

Muhammed Emin YILDIRIM - Evet İlim! Ama Kimin İçin? <https://www.youtube.com/watch?v=ix6g9sxnQ8M&nhtml5=False>

¹⁰ İ.Maverdi

¹¹ İbn Mâce, Mukaddime, 20.

Şeytanın Taktikleri-IV

Hakverdi DOĞRU

Kuruntulara ve Kuş- kulara Düşürür

Şe y t a n ı n kullandığı bir başka yöntem ise kuşku ve kuruntu vermektir. Gerçekte hiç var olmayan olayları insanların kafalarında sanki varmış gibi gösterir. Kalplerinde hastalık bulunan, zayıf karakterli kişiler bir süre sonra tamamen bu kuruntuların etkisi altına girerler. Her olayı kendi aleyhlerine planlanmış bir hareket olarak görürler (Münafikun Suresi, 4). Hatta elçi tarafından aldatıldıkları zannına kapılırlar. Sürekli tedirgin, korku içinde, ne yapacaklarını bilemeyen bir karakter sergilerler. Şuurulu bir insanın aklına bile getirmeyeceği olmadık kuruntulara düşerler.

Onları —ne olursa olsun— şaşırtıp-saptıracağım, en olmadık kuruntulara düşüreceğim... Kim Allah'ı bırakıp da şeytani dost (veli) edinirse, kuşkusuz o, apaçık bir hüsrana uğramıştır. (Şeytan) Onlara vaadler ediyor, onları en

Mal-mülk hırsı vererek tuzak kurmak şeytanın çok eski bir yöntemidir. Hatta Hz. Adem'i kandırıldığında da "sana sonsuzluk ağacını ve yok olmayacak bir mülkü haber vereyim mi?" (Taha Suresi,120) yalanını söylemiş, mülk vaadinde bulunmuştur. Bu yüzden Allah, mü'minlere mal sevgisine karşı birçok uyarıda bulunur.

olmadık kuruntulara düşürüyor. Oysa şeytan, onlara bir aldanıştan başka bir şey va'detmez. (Nisa Suresi, 119-120)

Mü'min şeytanın en büyük düşmanı olduğu için, kendisini böyle bir tehlikeye müstağni göremez. Zira göstereceği en küçük bir gevşeklik, şeytanın kuruntu vermek, şüpheye sevk etmek gibi taktiklerle üzerine saldırmasına imkan tanır. Ancak kesin bir bilgiyle ahirete inanan, her an katıksızca Allah'a yönelen bir mü'mine karşı bu kuruntular kesinlikle etkisiz kalır.

Sapkın Amelleri Süslü ve Çekici Gösterir

Şeytan etkisi altına giren kimselere, yapmakta oldukları sapkın işleri süslü ve çekici gösterir. Bu yüzden içinde buldukları sapıklığa tutkuyla bağlanırlar.

...Şeytan onlara yaptıklarını süslemiştir, böylece onları (doğru) yoldan alıkoymuştur;

bundan dolayı onlar hidayet bulmuyorlar. (Neml Suresi, 24)

....Onların kalpleri katılaştı ve şeytan onlara yapmakta olduklarını çekici (süslü) gösterdi. (En'am Suresi, 43)

Kalpleri katılaştıran kimseler iyi ve kötüyü ayırtedecek duyarlılığı kaybettiklerinden, şeytan işledikleri kötülükleri onlara süslü gösterir. Bu katılaşma yüzünden de şeytanın etkisi altındaki kimseler, kendilerine çekici gösterilen sapıklıklarında büyük kararlılık gösterirler. Bu kararlılık kimi zaman geleneklerle bozulan ve Kur'an'da "ataların dini" olarak adlandırılan sapkın dinin temsilcilerinde, kimi zaman da Allah'ın elçisine isyan eden, ona karşı mücadele eden münafıklarda görülür. Kimi zaman da inkarcıların mü'minlerin aleyhine yürüttükleri faaliyetlerde ortaya çıkar. İster müşrik olsun ister kafir, tümünün ortak özelliği şeytan tarafından kandırılmış ve oyuna getirilmiş olmalarıdır. Bir Kur'an ayetinde bu insanlar üzerindeki şeytani etki şöyle bildirilir:

O zaman şeytan onlara amellerini çekici göstermiş ve onlara: "Bugün sizi insanlardan bozguna uğratabilecek kimse yoktur ve ben de sizin yardımcınızım" demişti... (Enfal Suresi, 48)

Fakirlik Korkusu Verir

Şeytan ahirete karşılık insana dünya hayatını sunar. Bu yüzden şeytanın etkisi altındaki insanlar sanki sonsuza dek ölmeyeceklermiş gibi dünya için çalışır, ahiret için hiçbir çaba harcamazlar. Şeytan binlerce yıldır insanlara bu tuzağı kurar. Bugüne kadar milyarlarca insan yaşamları boyunca çalışmış, çabalamış, para, mal mülk kazanmış, sonra bunların hepsini arkalarında bırakarak ölmüşlerdir. Şu an yaşayanlar ise, kendilerinden önce ölen bu insanların durumlarından hiçbir ders almaz, sanki kendileri hiç ölmeyeceklermiş gibi mal mülk biriktirirler.

Şeytan dünya hayatını değerli ve kalıcı göstererek mü'minlere de zarar vermeye çalışır. İmanı zayıf olanlara ve münafıklara fakirlik korkusu verir. Bu sayede onları, dünya hayatı

için daha çok çaba harcamaya, cimrilik yapmaya iter. Bir Kur'an ayetinde şeytanın çabası şöyle bildirilmiştir:

Şeytan, sizi fakirlikle korkutuyor ve size çirkin-hayasızlığı emrediyor. Allah ise, size kendisinden bağışlama ve bol ihsan (fazl) vaadediyor. Allah (rahmetiyle) geniş olandır, bilendir. (Bakara Suresi, 268)

Mal-mülk hırsı vererek tuzak kurmak şeytanın çok eski bir yöntemidir. Hatta Hz. Adem'i kandırıldığında da "sana sonsuzluk ağacını ve yok olmayacak bir mülkü haber vereyim mi?" (Taha Suresi,120) yalanını söylemiş, mülk vadede bulunmuştur. Bu yüzden Allah, mü'minlere mal sevgisine karşı birçok uyarıda bulunur. Bir Kur'an ayetinde şöyle bildirilir:

İşte sizler böylesiniz; Allah yolunda infak etmeye çağrılıyorsunuz; buna rağmen bazılarınız cimrilik ediyor. Kim cimrilik ederse, artık o, ancak kendi nefesine cimrilik eder. Allah ise, Ğaniy (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan)dır; fakir olan sizlersiniz. Eğer siz yüz çevirecek olursanız, sizden başka bir kavmi getirip-değiştirir. Sonra onlar, sizin benzeriniz de olmazlar. (Muhammed Suresi, 38)

Her kim olursa olsun, dünya çapında ünlü ve zengin bir işadaminin veya bir dilencinin, Allah rızasına uygun olarak harcamadığı her kuruştta, farkında olmadığı güçlü bir ortağı vardır. Allah inkar edenlerin mallarına şeytanı ortak kılmıştır. Bu ortaklık emri ayette şöyle geçer:

"Onlardan güç yetirdiklerini sesinle sarsıntıya uğrat, atlıların ve yayalarınla onların üstüne yaygarayı kopar, mallarda ve çocuklarda onlara ortak ol ve onlara çeşitli vaadlerde bulun." Şeytan, onlara aldatmadan başka bir şey vaatmez. (İsra Suresi, 64)

Kibir Verir

Kibir şeytanın en önemli özelliklerinden biridir. Allah'ın huzurundan da kibiri ve itaatsizliği yüzünden kovulmuştur:

Yalnız İblis hariç. O büyüklük tasladı ve ka-

firlerden oldu.

(Allah) Dedi ki: "Ey İblis, iki elimle yaratığıma seni secde etmekten alıkoyan neydi? Büyüklendin mi, yoksa yüksekte olanlardan mı oldun?"(Sad Suresi, 74-75)

Şeytanın bu önemli hastalığı insanlar için de büyük bir tehlikedir. Çünkü şeytan bir insanı kendisine yakın kılmak için öncelikle kendi hastalığını o insana bulaştırmaya çalışır. Bu hastalığa yakalanan bir kimsenin akli örtülür, şuuru kapanır. Bu tehlike nedeniyle Kur'an'da mü'minler alçak gönüllü olmaları için uyarılmıştır:

Yeryüzünde böbürlenerek yürüme; çünkü sen ne yeri yarabilirsin, ne dağlara boyca ulaşabilirsin. (İsra Suresi, 37)

(Lokman dedi ki) İnsanlara yanağını çevirip ve böbürlenmiş olarak yeryüzünde yürüme. Çünkü Allah, büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez. Yürüyüşünde orta bir yol tut, sesinden de (yüksek perdeleri) eksilt. Çünkü, seslerin en çirkin olanı gerçekten eşeklerin sesidir. (Lokman Suresi, 18-19)

Mü'min, şeytanın vasfı olan kibirden mümkün olduğunca sakınmalı ve bunun için büyük bir dikkat sarf etmelidir. Aksi takdirde ecir kaybına uğrar, imanı büyük bir tehlike içine girer.

Şeytanın etkisi farklı şekillerde ortaya çıkabilir. Örneğin bir insan İslam'a büyük hizmetlerde bulunmuş olabilir. Ama bu hizmet, yalnızca kendisine Allah tarafından lütfedilmiş bir ecir kazanma imkanındır. Kişi Allah'ın kontrolü dışında, kendi başına bir hareket yapamayacağı için, herhangi bir başarısıyla övünmesi söz konusu olamaz. Bunun tersini yapanlara Kur'an'da çok büyük bir tehdit vardır:

Getirdikleriyle sevinen ve yapmadıkları şeyler nedeniyle övülmekten hoşlananları (kazançlı) sayma; onları azaptan kurtulmuş olarak sayma. Onlar için acı bir azap vardır. (Al-i İmran Suresi, 188)

Nitekim sahip olduğu zenginliği kendi kişi-

sel özelliklerinin bir sonucu sayan ve "bu, bende olan bir bilgi dolayısıyla bana verilmiştir" (Kasas Suresi, 78) diyen Karun, Allah tarafından şiddetli bir cezaya çarptırılmıştır.

Şeytan kibir telkini vererek aynı zamanda mü'minler arasındaki huzuru bozmaya çalışır. Çünkü kibir yalnızca Allah katında değil mü'minler arasında da hoş gitmeyen bir ahlak zayıflığıdır ve bu tür bir tavra sahip bir insan onları son derece rahatsız eder.

Şeytanın kendisini fark ettirmeden, insana çok sinsice yaklaşacağı unutulmamalıdır. Şeytanın acelesi de yoktur. Kendini üstün görme telkinini, uzun vadede, birçok farklı olay için yavaş yavaş yapar. Eğer kişi bu yöneme karşı çok uyanık olmazsa, bu telkinlerin etkisi zamanla katlanarak büyür. Örneğin kazanılan küçük bir başarının ardından şeytan mutlaka telkin yapmak isteyecektir. Eğer kişi, başarının tek sahibinin Allah olduğunu kalben hissetmezse, şeytanın fısıltısını da kendi teşhisi zanneder ve başarı sahibinin kendisi olduğuna zamanla yürekten inanır.

Şeytan başka taktikler de izler. Örneğin bir mü'min hata yapabilir. Böyle bir durumda diğer mü'minlere düşen, hatayı yapan mü'mine şefkatle yaklaşmak ve o mü'minin de kendileri gibi aslında aciz bir kul olduğunu unutmamaktır. Çünkü şeytan, hata sahibine karşı öfke duymayı veya onu küçük görmeyi telkin eder. Bir mü'mini yaptığı hatadan veya başka bir sebepten dolayı içten içe küçük gören kişi, kendini üstün görme fısıltısının etkisi altında kalmaya başlamıştır.

Bu ruh hali devam ederse kibir insanın kişiliğine yerleşir ve diğer mü'minlere karşı şefkat ve merhamet duygusu azalır. Artık yalnız-

Gösteriş yapmanın şekli insanın içinde bulunduğu ortama göre değişir. Paranın ön planda olduğu bir ortamda zenginlik, saygınlığın geçerli olduğu bir toplulukta makam övünme konusudur. Şeytan bu tutkuyu dindarlığın ön planda olduğu topluluklarda da kullanır.

ca kendi bildiğini okuyan, kendi başına buyruk, aklını diğer mü'minlerin akıllarından üstün gören bir insan ortaya çıkar. Kişinin içindeki kendini üstün görme fısıltısı sesini yükseltir ve o, bunun kendi üstün teşhislerinden biri daha olduğunu zanneder. Bu psikolojiye giren kimsenin imanında zamanla çok ciddi yaralar oluşur. Bir süre sonra kalbi, Kur'an'da da bildirildiği gibi, Allah'ın ayetlerine karşı duyarsızlaşır:

Bizim ayetlerimize, ancak kendilerine hatırlatıldığı zaman, hemen secdeye kapananlar, Rablerini hamd ile tesbih edenler ve büyüklük taslamayan (müsteğbir olmayan)lar iman eder. (Secde Suresi, 15)

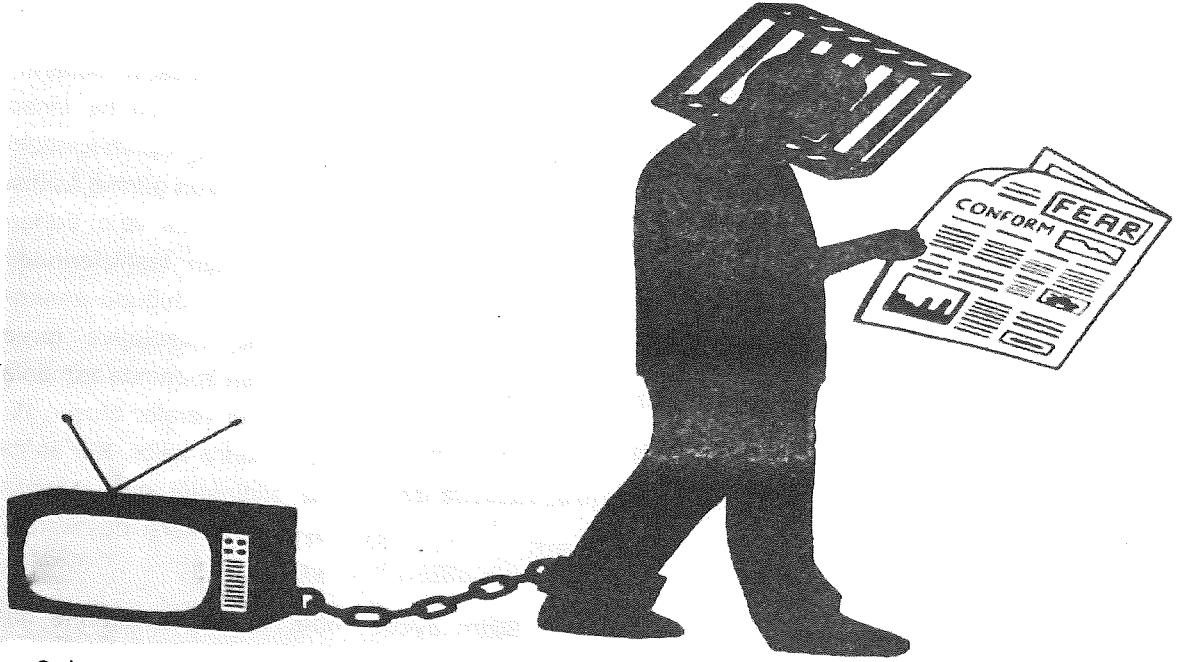
Ayetten anlaşıldığı üzere, ancak büyüklük taslamayan kimseler, Allah'ın ayetlerine iman edebilirler. Kendisini üstün görüp kibirlenen bir kimsenin ayetleri gerektiği gibi anlaması ise imkansızdır.

Gösteriş İçin İbadet Etmeye Zorlar

Dünya hayatının en aldatıcı tuzaklarından biri, insanların birbirlerine gösteriş yapma ve sahip olduklarıyla övünme tutkusudur.

Gösteriş yapmanın şekli insanın içinde bulunduğu ortama göre değişir. Paranın ön planda olduğu bir ortamda zenginlik, saygınlığın geçerli olduğu bir toplulukta makam övünme konusudur. Şeytan bu tutkuyu dindarlığın ön planda olduğu topluluklarda da kullanır. Kalbinde iman olmayan kimseler için ibadet etmek, Allah'ın rızasını kazanmak için değil, dindar toplulukta itibar elde etmek için yapılan bir harekettir. Kur'an bu tür kimselerden şöyle bahseder:

İşte (şu) namaz kılanların vay haline,
Ki onlar, namazlarında yanılığdadırlar,

Onlar gösteriş yapmaktadırlar. (Maun Suresi, 4-6)

Şeytanın gerçek amacından saptırıp bir gösteriş aracı haline getirebileceği önemli ibadetlerden biri «infak»tır, yani insanın malını Allah yolunda harcaması. Bu ibadeti yaparken Allah'ın rızasını aramak yerine, insanların hoşnutluğunu gözeten kimseler aslında şeytana arkadaş olmuşlardır:

Ve onlar, mallarını insanlara gösteriş olsun diye infak ederler, Allah'a ve ahiret gününe de inanmazlar. Şeytan, kime arkadaş olursa, artık ne kötü bir arkadaştır o. (Nisa Suresi, 38)

İnfak, mü'mine arınması ve ahiretini kazanması için tanınmış en önemli fırsatlardan biridir. Böylesine önemli bir ibadete, şeytanın pislği —gösteriş yapma— karışır, mü'minin ihtiyacı olan arınma gerçekleşmez, ahiret için çok önemli olan bir fırsat kaçırılmış olur. Bu yüzden mü'min olan bir kimse, infak ederken, şeytana karşı çok uyanık olmalı, her ibadetini olduğu gibi bunu da yalnızca Allah'ın rızası için halis bir niyetle yapmalıdır. Kur'an mü'minleri bu konuda şöyle uyarır:

Ey iman edenler, Allah'a ve ahiret gününe inanmayıp, insanlara karşı gösteriş olsun diye

malını infak eden gibi minnet ve eziyet ederek sadakalarınızı geçersiz kılmayın. (Bakara Suresi, 264)

Ayetlerden Uzaklaştırmaya Çalışır

Allah'ın kitabına tabi olmak büyük bir sorumluluktur. Böylesine önemli bir sorumluluğu ihmal etmenin cezası da aynı derecede şiddetli olur. İnsanın böyle bir cezaya çarptırılması ise bilindiği gibi şeytanın en büyük amacıdır.

Şeytanın etkisiyle Kur'an'dan uzaklaşan bir kimse, gerçekte Allah'tan uzaklaşmış olur. Çünkü Kur'an, Allah'ın sözüdür. Hem mü'minlerin hidayete ermelerini sağlayan, hem de onlara ömür boyu yol gösterici olan bir 'nur'dur.

Kur'an'dan uzaklaşmak, Kur'an'a tabi olmuş kimseleri —mü'minleri— tehdit eden bir tehliktir. Çünkü müşrikler ve kafirler zaten Kur'an'dan tamamen gaflet içindedirler. Ayetlere karşı perdelenmiş oldukları için, Kur'an'dan daha fazla uzaklaşmalarına imkan yoktur. Fakat ayetler vesilesiyle iman eden ve ayetlerin bildirdiği şekilde yaşayan mü'minler, Kur'an'dan uzaklaşırlarsa, çok büyük bir tehlikeyle, şeytanla yüz yüze kalırlar. Dahası bunun farkına varmadan, kendilerini hala doğru yolda zanne-

derek, şeytan tarafından kontrol altına alınırlar. Kur'an'da bu durum, şeytanın insanın üzerine kabuk gibi bağlanması olarak ifade edilmiştir:

Kim Rahman (olan Allah)ın zikrini görmezlikten gelirse, biz bir şeytana onun "üzerini kabukla bağlattırırız"; artık bu, onun bir yakın dostudur.

Gerçekten bunlar (bu şeytanlar), onları yoldan alıkoyarlar; onlar ise, kendilerinin gerçekten hidayette olduklarını sanırlar. (Zuhruf Suresi, 36-37)

Böyle bir gaflete de ancak, ahireti terkedip dünyevi çıkarlara yönelen, nefsinin istekleri doğrultusunda hareket eden biri dalabilir. Aslında Allah'ı değil, nefsini tatmin etmeye yönelip şeytanın peşine takılan bu kimse, insandan çok hayvana benzer. Çünkü hayvanın da, insanın da temel fiziksel ihtiyaçları (yemek, içmek, cinsellik) ortaktır. İnsanı üstün yapan kendisini Yaratan'a bilinçli bir biçimde kulluk etmesidir. İşte bu nedenle Kur'an'da nefsinin hevasına uyan ve bir zamanlar tabi olduğu ayetlerden uzaklaşan kimse, köpeğe benzetilir.

Onlara kendisine ayetlerimizi verdiğimiz kişinin haberini anlat. O, bundan sıyrılıp-uzaklaşmış, şeytan onu peşine takmıştı. O da sonunda azgınlardan olmuştu.

Eğer biz dileseydik, onu bununla yükseltirdik. Ama o yere meyletti (veya yere saplandı), hevasına uydular. Onun durumu, üstüne varan dilini sarkıtıp soluyan, kendi başına bıraksan dilini sarkıtıp soluyan köpeğin durumu gibidir. İşte ayetlerimizi yalanlayan topluluğun durumu böyledir. Artık gerçek haberi onlara aktar. Ki düşünsünler. (Araf Suresi, 175-176)

Bir mü'min yıllar boyunca, birçok defa Kur'an'ı okumuş olabilir. Ama bu onu şeytanın oyunlarından müstağni kılmaz. Şeytan birçok oyunla karşısına çıkar. Mü'minin Kur'an'ı inkar etmeyeceğini bildiğinden, çeşitli hilelerle, mü'minleri günlük hayatlarında Kur'an'ın emrettiği yaşam tarzından uzaklaştırmaya çalışır.

Örneğin Kur'an'da, yaşanan ve yaşanacak her anın Allah tarafından bir kader çerçevesinde önceden yaratıldığı bildirilmiştir. Bu bilgiye rağmen başına gelen olaylar karşısında sıkıntılı, tevekkülsüz bir ruh hali sergilemek, Allah'ın ayetlerini gözardı ederek hareket etmek anlamına gelir. Uzun süre bu ruh halinde kalan bir kimsenin kalbi, Kur'an'ın temiz ve berrak ruhunu yitirir ve giderek kararmaya başlar. Sonunda bu kimse Kur'an'dan etkilenmeyen, duyarsız bir hale gelir.

Kur'an'ın emrettiği gibi bir hayat sürme gayretindeki herkes bu tehlikeyle karşı karşıyadır. Her kim olursa olsun, kendisine kitap verildikten sonra bu yükümlülüğü hakkıyla yerine getiremezse, kalbi katılaştır. Kur'an'da, daha önce kendilerine kitap verilen ancak bu sorumluluğu taşıyamayan kimselerin durumu hatırlatılmaktadır:

İman edenlerin, Allah'ın ve haktan inmiş olanın zikri için kalplerinin «saygı ve korku ile yumuşaması» zamanı gelmedi mi? Onlar, bundan önce kendilerine kitap verilmiş, sonra üzerlerinden uzun bir süre geçmiş, böylece kalpleri de katılaşmış bulunanlar gibi olmasınlar. Onlardan çoğu fasık olanlardı. (Hadid Suresi, 16)

Allah mü'minlere, şeytanın bu oyununa düşmemeleri için Kur'an'a sınıksız sarılmalarını emreder. Çünkü Kur'an hayatının her anında mü'mine yol gösterici olacak bir kılavuzdur. Dahası mü'minler ayetleri yalnızca düzenli olarak okumakla değil, gün boyu akılda tutmakla, üzerlerinde düşünmekle ve her olayda Kur'an'la hükmetmekle yükümlüdürler:

Evlerinizde okunmakta olan Allah'ın ayetlerini ve hikmeti hatırlayın. Şüphesiz Allah, latiftir, haberdar olandır. (Ahzab Suresi, 34)

Kendilerine verdiğimiz Kitabı gereği gibi okuyanlar, işte ona iman edenler bunlardır... (Bakara Suresi, 121) (**Devam Edecek**)

İlme Dair

Halil ALANOĞLU

Beyan, burhan, irfan çerçevesinde ele alınması elzem gibi görünen bu terimin geniş bir mana zenginliğine sahip olduğu muhakkaktır. Genel anlamda; insanın zihnine ve gönlüne konu olan her şey demektir. Kimilerine göre ise; değişime uğramayan zan, hüküm ile hikmet ayrımını yapan, kesin doğru ile hüküm hikmet olan, delile dayanan kendisi ile amel edilen bilgidir. Olgu, ilgi, algı ile olaylara uygulanan eşyanın tabiatına uygun olan özüne ilişkin hüküm ifada edendir. Zira bilgiyi olguda kullanmayı beceremezsen

bilgelik olmaz. Yani asıl hedef olan hikmeti yakalayamazsın. İslam düşüncesinde ise; hayat sisteminin tümünü kapsar. Yani olgusal, duyu-sal, duygusal durumun tamamını içerir. İslam âlimlerinin genel kanaatine göre ise; bir şeyin hakikatini idrak etmek, malum olanın olduğu hal üzerine bilinmesidir. Yani bir şeyin ifsad olmadan olduğu sekliyle değerlendirme sonucu varılan kesin kanaattir.

Kısacası bilgi imanda esastır. Gözlemleyeceksin, okuyacaksın, düşüneceksin ve doğruya ulaşmaya çalışacaksın. İmanla ilim arasındaki ilişki böyledir. "Onlar gerçekten seni yalanlamıyorlar, fakat o zalimler Allah'ın ayetlerini (bile bile) inkâr ediyorlar. "Küfürde de bilgisizlik yoktur. Kişi bilir ve inkâr eder. Şeytan Allah'ı bilir, ama kibir ve hasedinden inkâr etmiştir. Dolayısıyla küfürde de bilgisizlik söz konusu değildir.

(35/28)

"De ki hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" (39/9)

"İşte bu temsilleri biz insanlar için getiriyoruz. Onları ancak bilginler düşünüp anarlar." (29/43)

"Fakat onlardan ilimde derinleşmiş olanlar" (4/162) gibi daha birçok ayet ilmin ne denli

Kur'an-ı Kerim'de ise ilim; bir şeyin şuûrda hâsıl olması ve onun gerçeğine vakıf olmaktır. Bir şeyin kesin ve sağlam olarak bilinmesidir. "Seni bütün eksikliklerden uzak tutarız. Senin bize öğrettiğinden başka bir bilgimiz yoktur. Şüphesiz her şeyi hakkıyla bilen, her şeyi hikmetle yapan sensin." (2/32)

İşte bu hakkıyla bilmek, hikmetle yapmak. Aslında bütün tanımlar burada toplanır. O zaman bunu kim ve kimler pratize eder, cevap son derece açıktır.

"Allaha karşı ancak; kulları içinden âlim olanlar derin saygı duyarlar."

önemli olduğuna vurgu yapar. İlim İslam literatüründe imanla direkt irtibatlıdır. İmanın ilme dayalı olması hem naklen hem de aklen sabittir. Zira Kur'anı Kerim kendini ilim olarak tanımlar.

"Sana gelen bu ilimden sonra eğer sen onların heva ve heveslerine uyarsan..." (13/37)

Tabi ki Kur'anı Kerim şifa, nur, furkan anlamlarına da gelir. Kur'anı Kerim, hak ve batılın ayırımının konu edildiğinde furkan, vahyin hakikati ile ilgili olduğunda ilim kavramını kullanır. Yani hakikati arıyorsan o Kur'anı Kerim'dedir. Tabi burada kalbin selim olması lazım. Niyeti inanca olmayanın bilgiyle ve zorlamayla hidayete ermesi mümkün değildir. Zira iman kalbin bildiği şeyden kesinlikle emin olup yatıştığı şeydir. Kur'anı Kerim ilim merkezli bir imanı kalplere yerleştirmek istemektedir.

"Sözleşmede imzayı attıktan sonra okumadım deseniz de okudum deseniz de suçlusunuz. Okumadıysan niye imzayı attın, okuduysan niye itiraz ediyorsun."

"Onlara Allah'ın indirdiğine uyun, iman edin denildiğinde" hayır biz atalarımızın üzerinde bulunduğu yola uyarız " (2/170), eğer ataları yanlış ise de mi?

Kıscacası bilgi imanda esastır. Gözlemleyeceksin, okuyacaksın, düşüneceksin ve doğruya ulaşmaya çalışacaksın. İmanla ilim arasındaki ilişki böyledir. "Onlar gerçekten seni yalanlamıyorlar, fakat o zalimler Allah'ın ayetlerini (bile bile) inkâr ediyorlar. "Küfürde de bilgisizlik yoktur. Kişi bilir ve inkâr eder. Şeytan Allah'ı bilir, ama kibir ve hasedinden inkâr etmiştir. Dolayısıyla küfürde de bilgisizlik söz konusu değildir. Peki onun varlığının teklifi ve emirlerinin doğruluğunu bilmeden nasıl yakinen inanırsın?

İman en basit anlamıyla inanmak demektir. Onun varlığının yegâne teklifi, sonra emirlerinin doğruluğuna iman etmektir. Böyle bir inancın oluşması için ilim olmazsa olmaz etkenidir. O zaman neyi kimden öğreneceksin? Öncelikle şu ayrımı yapmak zorundayız. Kur'an-ı Kerim ile beşerin ürettiği düşünce kesinlik noktasında aynı değildir. Kur'an'ın kendisi mutlak hakikat, Kur'an'ın yorumu türev hakikattir. Beşerin bulguları şüphe taşır, Kur'an her şeyi bilenden geldiği için mutlak bilgidir. "De ki hak Rab-

bınızdandır; 18/29 ve " Madem onu bir insan yazdı diyorlarsa o halde onun bir benzerini getirsinler." (10/38)

İşte tam bir meydan okuma, mutlak hakikat ve tek kesin bilgi kaynağı olduğunu son derece kendinden emin ifade etmektedir Allah'ın kelâmı. " Sana indirilen bu ilimden sonra onların heva ve heveslerine uyarsan .." (13/37)

Ve madem bu ilâhi emrin ta kendisidir. Ki öyledir. Allah'ta onu edinenleri ayrıcalıklı kılmıştır.

"Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" (39/9) kıyasında bulunmuştur. O halde ne yapılmalı? Her şeye rağmen otorite âlime ihtiyaç duyulma yolu gözükmemektedir. "Bilmiyorsanız bilenlere sorun " (16/43) "Allah'a karşı ancak; kulları içinde âlim olanlar derin saygı duyarlar." (35/28) "Onları ancak bilginler düşünüp anarlar." (29/43) Belki de sembolik otorite yerine ilmi otoritenin gerekliliği vurgulanmaktadır.

Toplumun en azından hatırı sayılır bir kesiminin bilgi düzeyi ciddi bir seviyeye yükseltilmelidir. Bu hatırı sayılır kitlenin tabii seyri içinde ilmi otoriteye zemin açılmalıdır. Bu bir kişi olabileceği gibi, şûrayı oluşturan fertlerde olabilir. En bariz vasıfları belli bir bilinç temelinde ve doğrultusunda, düşünce, fikir ve yapılar üretmelidir. Bu otorite kitlelerin kalplerini kazanabilen, konuşulmayı konuşan, bilinmeyi ortaya çıkaran, değişimi kolaylaştıran veriler üretmelidir. Neyi gözetlemek gerekiyorsa ona odaklanmalı, usul ve üslûpta evrensel frekans yakalamalıdır.

Bilginin iç tutarlılık içerisinde sistematik bir şekilde ifade edilmesinin sağlanması, yani düşüncenin okullaşması oturtulmalıdır. Mensuplarının aklını ve kalbini ikna edecek değişimin üretildiğine yakın bir inanç sağlanmalıdır. İlmi otorite pratikle ilgili detaylı izah vermeli, güveni tesis etmelidir. Bilimsel doğrular mutlaklaştırılmamalı, bunların istihbari olduğunu, zamanla değişebileceğini, dolayısıyla Kur'an-ı bilimsel verilere onaylatmamalıdır.

Özellikle toplumsal bazda Müslümanların sosyal yaşamda karşılaştığı tikanıklığı gidermelidir. Fülûya mahal bırakılmamalı, anlaşılır bir dil ile meram açık bir şekilde anlatılmalıdır. Yani

fertten ve toplumdan gelen ve gelebilecek sorulara kendi içinde tutarlı cevaplar verilmelidir.

"Yoksa onu uydurdu mu diyorlar? De ki; doğru söyleyenler iseniz, Allah'tan başka çağırabileceğiniz kim varsa onları da yardıma çağırarak benzeri bir Sûre getirin " 10/38 gibi ikna metodları kullanılmalıdır. Taban ise; ilmi otoriteye itiraz edebilecek bilgi birikimini yakalamalı, Hz. Ömer'e itiraz eden ve hakkını sonuna kadar savunup alan kadın cesaretinde özgüven duymalıdır.

Söz konusu otorite ve taban küresel dil (yani geniş kitleleri ürkütmeyecek, ancak hakkı gereği gibi temsil eden ve karşılığı olan bir dil) kullanılmalı.

İslam'a davet mektuplarının içeriği çok iyi irdelenmeli; o mektupları götürenlerin söylem ve duruşları gerektiğinde referans alınmalıdır. "Biz insanları kula kulluktan Allah'a kul olmaya çağırıyoruz" derken takındıkları duruş dikkate alınmalı, muhatabı rencide etmeyecek tarz ve söylemleri es geçilmemelidir. Zira onlar karşısındakini direk muhatab almıyorlar, herkeşe şamil genel ve seviyeli bir ifade tarzı kullanıyorlardı. Diklenmeden dik duran, kendini öne çıkarmadan, mesajının temel kavramlarını merkeze koyan (kulluk gibi) bir yöntem geliştirilmelidir.

Bir başka örnek Yasin Sûresindeki şehrin öbür ucundan gelen "hem ben niye beni yaratana kulluk etmeyeyim" diyen adam gibi, genel ifadelerle muhatabı ürkütmeyecek üsluplarla hak ifade edilmelidir. Buna benzer Müslümanların hayat serüveninde pek çok örnek baz alınmalıdır.

Hak bir iddiadır ve iddia doğru bir bilgi ile ispatlanmalıdır. Doğru bilgi her şeyin başıdır. Aynı zamanda güven artırıcıdır.

İşte mutlak hakikatin ilmiyle donatılanların, usûl ve uslûpta nasıl zirve yaptıklarını müşâhede ediyoruz. İlmi bir yaşam sağlanılmayınca, birlikte yaşamayı beceremezsiniz. Birlikte yaşamayı beceremezseniz, medeni bir hayat sürdüremezsiniz. Medenice bir hayat sürdüremeyenler evrensel bir medeniyet kurduramazlar. Evrensel bir medeniyet hedeflemeyenler, başkasına yem olmaktan kurtulamazlar. Başka-

sına yem olanlar, köle olmaktan kurtulamazlar.

Sevgili dostlar biz haksız olabiliriz, siz de haklı olabilirsiniz. Hepimiz birbirimizi dinleyerek doğruya biraz daha yaklaşabiliriz. Ne olursunuz gelin bu dini, bu dinin kendisinden öğrenelim.

Kur'an-ı Kerim'in biyografik tarihi ve epistemolojik (bilgi) olarak elbette incelenmiş, belki her kelimesi binlerce defa incelenmiştir. Lakin hayata yön veren sosyal tarihinin çok sağlıklı bilinmesi gerekir. Sözlü bir inişle hayatın içine indiğinde, sosyal yaşama nasıl dokunuyordu. Ferdi ve toplumu nasıl etkiliyordu.

"Seninle kocası hakkında tartışan kadını Allah (duyuyor) duydu" ayeti kime ne kadar dokunuyor. Sosyal hayatta nasıl değişiklikler yapıyordu. Bu gün neden o dokunuştan uzağız. Belki diyeceğiz ki; o gün Müslüman olmayanlar, Kur'an-ı çok iyi anlıyorlardı ve tepkileri de ona göre idi. Müslüman olanlar da Kur'an-ı anlıyorlar ve hayatlarındaki değişiklik buna paralel bir görüntü veriyordu. Bugün ne o çapta bir tepkiden ne de Müslümanım diyenlerin hayatında bir değişiklikten söz edilebilir.

İlim malumatla değer kazanır. "Allah, melekler ve ilim sahipleri, ondan başka ilâh olmadığına adaletle şahitlik ettiler..." (3/18) Eylem hayata tercüme olmayınca neye yarar ki...

Ne yani; sürekli dilde Allah'ı anmasına, her gün dini etkinlikler yapmasına rağmen, kendisi gibi olmayanlar üzerinde, bir saygı ve imreniş uyandırmayan Müslümanlığın Allah'ın muradıyla örtüşebileceğini düşünmek ne kadar gerçekçidir. Şu kadar yüzyıldır ezikliğin ve gericiiliğin girdabından kurtulamayacaksınız, hangi kültür seviyesinde olursa olsun, hem en mükemmel dine mensup iddiasında olacaksınız, hem de müzmin yenilmişliğin ruh haliyle dengeli yaşayacaksınız...

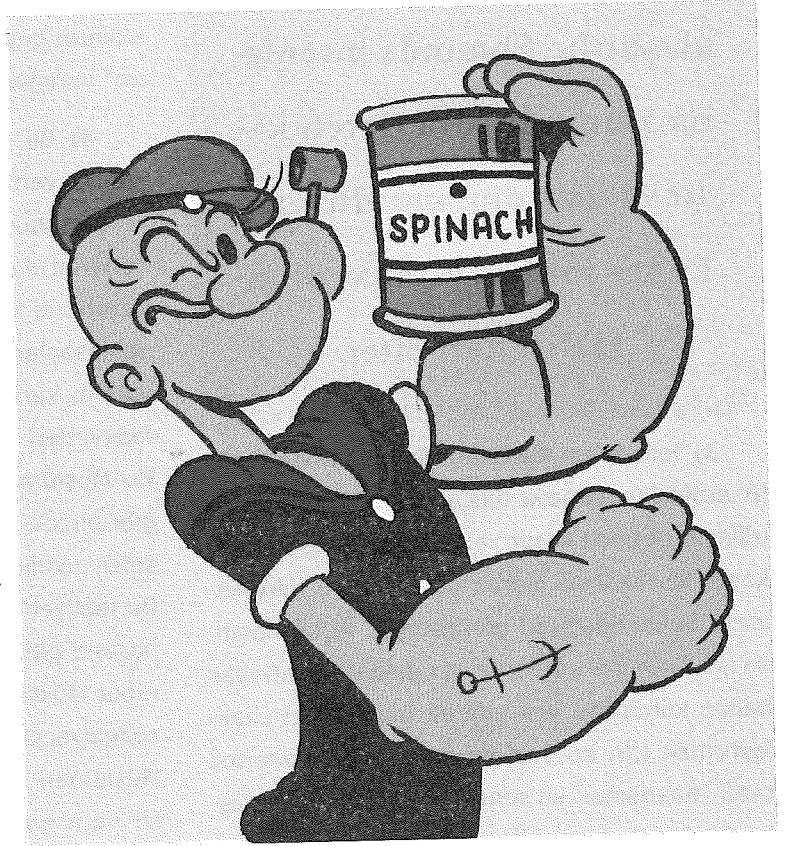
Böyle birinin kendisi ile barışık olabilmesi, sağlıklı bir yaşam sevinci içinde hayatını sürdürebilmesi pek de mümkün görünmemektedir. Hem biricik hak dine mensup olacaksınız, hem de dünya ölçeğinde zelil durumda olacaksınız. Bu yaman bir çelişki olsa gerek. Bu ve benzeri dayanaklar, hangi ölçüde bizim kimlik özgüvenimizi sağlayabilmektedir. Yoksa bu iddia sahipleri Allah tarafında yer almıyorlar mı?

Emperyalist Güçlerin Manipülasyon Teknikleri

Mustafa GÜLDAĞI
mustafaguldag@gmail.com

1) ABD tarafından yaptırılan "Temel Reis" çizgi filminde içinde çok fazla demir bulunduğu için ispanağın insanı çok güçlü yaptığı anlatılıyordu. Fakat gerçek, İkinci Dünya Savaşı sonrası Amerikan savaş depolarında biriken tonlarca ispanak konservesini Amerika'nın hem halkına ve dünyaya satması gerekiyordu. Çizgi filmden sonra ispanağın sadece ABD'de tüketimi %33 oranında artmıştır. Bunu yaparken çizgi filmi kullanarak en çok demir, ispanaktaymış gibi gösterdiler. Hâlbuki birçok sebze ve meyvede ispanaktan daha fazla demir vardır.

2) Çok meşhur bir doktor bir anda televizyonlara çıkarılır ve "Eğer kafanız çok ağrıyorsa beyin kanaması ve kalp krizi geçirme olasılığınız var" der. Bunu birçok kiralık gazetede yayınlarlar ve televizyonlarda oynatırlar. Bunu dinleyen veya okuyan insanlar soluğu hastanede

alır. Doktorun reçeteye yazacağı ilaç ise "ilaç lobisi" tarafından çoktan belirlenmiştir bile. Meşhur doktora, ilaç lobisi tarafından insanları hastaneye gitmelerini teşvik etmek için verilen paradan haberiniz bile yoktur.

Bir sabah haberlerde dünyanın birçok yerine yardım götüreren Müslüman bir yardım kuruluşunun yolsuzluk yaptığı, para çaldığı haberlerini duyarsınız. Bu haber, bir anda kiralık gazete ve kanallarla herkese ulaştırılır. Sonunda insanların zihninde soru işareti kalır ve o yardım kuruluşuna kimse yardım yapmaz olur, faaliyetleri biter.

3) Televizyon kanallarında aynı anda gençlik dizileri oynamaya başlar. Bu dizilerde ya kız oğlanın peşinde koşar ya da oğlan kızın peşinde koşar ve nikâhsız olarak gayri meşru hareketlerde bulunulduğunu görürsünüz. Arka planında ise, "küresel emperyalist odaklar" tarafından halkın kültürünü yok ederek inancından uzaklaştırmak için bu yozlaştıran gençlik dizilerine ciddi "finansman ve senaryo" yardımı yapılmıştır. Bunu asla bilmenizi istemezler.

4) Ortadoğu coğrafyasında bir anda radikal-tekfirci, sözde İslamcı bir örgütün kurulmasının önü açılır. Bu örgüt çok geçmeden "hilafetini" ilan edip bir "İslam devleti" kurduğunu söyler ve "cihad" çağırısı yapar. Aradan çok kısa

bir zaman geçmeden örgütün orijinal çekim "kafa kesme, adam yakma" videoları yayınlanır ve bir güç tarafından tüm dünyaya servis edilir. Amerika ve Avrupa kanallarında örgütün canilikleri, vahşeti anlatılır durulur. Tüm bunların arka planın da ise şunlar vardır: Bir, özellikle Avrupa ve Amerika'da Müslüman olanların sayısı artmaktadır. Bunun önüne geçmek için sözde İslamcı bir örgütün canilikleri anlatılarak, örgüt üzerinden İslam'ın kötü bir din olduğu algılara yerleştirilir. Müslüman olmalarının önüne geçilir. İki, "Hilafet, İslam devleti ve cihad" kavramları bu vahşi örgülle bağdaştırılıp bilinçaltlarına kötü kavramlar olarak yerleştirilir. Artık bu kavramları duyunca canilik ve vahşet aklınıza gelir. Bu operasyonda "küresel odakların" varlığından haberiniz bile olmaz.

5) Bir sabah haberlerde dünyanın birçok yerine yardım götüreren Müslüman bir yardım kuruluşunun yolsuzluk yaptığı, para çaldığı haberlerini duyarsınız. Bu haber, bir anda kiralık gazete ve kanallarla herkese ulaştırılır. Sonunda insanların zihninde soru işareti kalır ve o yardım kuruluşuna kimse yardım yapmaz olur, faaliyetleri biter. Arka planında ise şu vardır: Bu Müslüman yardım kuruluşu özellikle Afrika gibi birçok yere gıda yardımı götürüp, medreseler, okullar açar. Birçok kişi Müslüman olur. Bu faaliyetler Hristiyan misyoner kuruluşlarının hoşuna gitmez. Bir anda küresel odaklarla beraber Müslüman yardım kuruluşunun "itibarını" zedeleyecek bir operasyon başlatırlar. Böylece Müslüman yardım kuruluşunun itibarı zedelenir ve kimse o kuruluşa para yardımı yapmaz. Sonunda yardım kuruluşu da Afrika'ya yardım götüremez ve Hristiyan misyonerler daha rahat çalışır.

Bu Ne YEMEN Bir Çelişkidir!..

Mehmet ADIGÜZEL

Yemen’de her on dakika da bir çocuk açlıktan ölüyor. Düşünsenize bir futbol maçı başlıyor, herkes ekrana kilitleniyor, topa ve futbolcuya odaklanıyor. Maç heyecanla, dikkatle izleniyor. Ve sen maçın skoru hakkında yorum yapmaya başlamadan tam 9 çocuk Yemen’de açlıktan ölmüş oluyor. Veya bi sinema filmi izlemeye başlıyorsun, film bittikten sonra yine aynı çocuklar açlıktan ölüyor.

Geçtiğimiz günlerde BM 18 milyon Yemenlinin insani yardımlara ihtiyacı olduğunu bildirmişti. Söz konusu rakam 27 milyonluk Yemen nüfusunun yarısından fazladır. Bu veriler içerisinde yer alan 7 milyon Yemenli ise bir sonraki gün için gerekli yemek ihtiyacını karşılayamamaktadır. UNICEF ise savaştan en çok Yemenli çocukların etkilendiğini belirterek her 10 dakikada Yemenli bir çocuğun açlıktan hayatını kaybettiğini bildirdi.

İslam ümmeti daha önceki asırlarda hiç bu kadar zor bi imtihandan geçmemişti. Evet, zor bir imtihan fakat fırsata dönüştürene, bunu bilene bu zorlu süreç Allah’ın büyük bi ikramıdır inanan kullarına. İnanıp amel eden, inanıp cenneti hak eden kullarına...

Arap baharı ile başlayan ve sonrasında çocukların açlıktan öldüğü, kadınların namuslarına göz dikildiği, Arap’ın bir daha asla yazı göremediği, göremeyeceği bir hal alan bu çelişki, ne yaman bir çelişkidir! Ümmetin kanayan yarasına kıtalararası uzaklıkta bir dal parçası taşıyıp yüreklerdeki bu ateşi alevlendiren bu savaşın katilleri kadar, bu savaşın sağır ve dilsizleri de

aynı oranda suçludur.

Arap Yarımadası’nın en fakir ülkesi olan Yemen, 2015’e büyük bir siyasi krize girdi. Ülkenin kuzeyindeki Şii Husi hareketi Eylül 2014’te başlayan ayaklanmanın sonucunda ülkeyi neredeyse tamamen ele geçirdi.

Uluslararası toplumun Cumhurbaşkanı olarak kabul ettiği Abdurrabbu Mansur Hadi ise ülkeden kaçmak zorunda kaldı. Yemen krizinde ismi geçen aktörler arasında Husiler ve Cumhurbaşkanı Hadi’nin yanı sıra, El Kaide’den İran’a, Suudi Arabistan’a ve eski devrik lider Ali Abdullah Salih’e kadar çok sayıda kişinin ismi geçmektedir.

Bununla birlikte ismi geçmeyip, bu işi organize eden ve bu felaketi finanse eden karanlık eller amaçlarına ulaşmışlardır. Sonuç olarak, İslam coğrafyası açlık ve sefalet içinde, kan ve gözyaşı her zaman akmakta, nasımlar ayaklar altında...

Yazıyor Yazıyor Bir Avuç İnsanın Dünyaya Karşı Nasıl Durduğunu Yazıyor!..

Savaş KİMYA

BAKARA-153: Ey iman edenler! Sabrederek ve namaz kılarak Allah'tan yardım dileyin. Şüphesiz ki, Allah sabredenlerle beraberdir.

İslam dünyası halifelik makamını kaybettiği günden beri çok ciddi imtihanlara maruz kalmıştır.

İslam dünyasının toprakları işgal edilmiş ve çok ciddi ahlaksızlıklara maruz bırakılmıştır. Ve bununla da yetinilmeyip düşünme yetenekleri ve hayalleri gasp edilmiştir. Yetim çocuklar gibi ortada bırakılmıştır.

Gün gelip de yetim olan bu çocuklar kendi geçmişlerinde kim olduklarını yavaş yavaş öğrenmeye başlayıp ve geçmişlerine dönmek için arayışa girmeye başlamışlardır bu arayışlar hem çok meşakkatli hem de zorluklarla doluydu. Bu arayışlar dünyanın birçok yerinde mevcuttu bunlardan biride Suriye idi bu ülkede yıllardır. Müslüman halk azınlık bir grup tarafından yönetilip işkenceye maruz kalıyordu.

Suriye’de, “politik özgürlüğe kısıtlama, mezhep temelli ayrımcılık, düşünce ifade ve basın özgürlüğüne kısıtlama, işkence ve adil yargılanma sorunu, kitlesel gözaltı, katliam ve infazlar, sosyal adaletsizlikler (Sünni çoğunluk aleyhine, Nusayri, Dürzi ve Hıristiyan azınlık lehine), yüksek işsizlik oranı, askeri yönetim, sivil örgütlenmenin engellenmesi’ iç savaşın çıkmasına bu eksikler neden olmuştur.

Ta ki tarihler 2011 yılına gelene kadar bu tarihte Arap baharı ile birlikte bölgedeki denklemler değişmeye başladı. Arap-İslam coğrafyasını kasıp kavuran ve çoğu kez silahlı çatışmaya dönüşen isyanlar Suriye’ye sığırdı. Suriye’de, “politik özgürlüğe kısıtlama, mezhep temelli ayrımcılık, düşünce ifade ve basın özgürlüğüne kısıtlama, işkence ve adil yargılanma sorunu, kitlesel gözaltı, katliam ve infazlar, sosyal adaletsizlikler (Sünni çoğunluk aleyhine, Nusayri, Dürzi ve Hıristiyan azınlık lehine), yüksek işsizlik

oranı, askeri yönetim, sivil örgütlenmenin engellenmesi’ iç savaşın çıkmasına bu eksikler neden olmuştur. Der’a kentinde iki bayan doktor arasında geçen konuşmada, biri diğerine “Mübarek devrildi” demiş, diğeri ise “darısı bizimkinin başına” cevabını vermiştir. Telefonları dinlenen doktorlar tutuklanıp işkence görmüş, ceza olarak saçları traş edilmiştir. Kültürel bir aşağılama anlamına gelen bu uygulama sonucu

doktorların akrabaları olan 15 çocuk, 6 Mart 2011 tarihinde, Der'a duvarlarına "Halk rejimin düşmesini istiyor" sloganını yazmaları üzerine tutuklanarak ağır işkencelerden geçirilmiştir. Der'a aşiretleri çocuklarını almak için kolluk kuvvetlerine gittiklerinde ağır hakaretlere maruz kalmışlar ve bu olaya merkezi yönetimin müdahale etmesi üzerine 15 Mart'ta protestolar patlak vermiştir. Bu olay bardağı taşıran küçük bir damla oldu. Nitekim toplumsal ve siyasi çekişmelerin silahlı çatışmalara dönüşmesi için küçük nedenler yetmektedir. Bu tarihte birçok kez yaşanmıştır. Örneğin, Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması için Avusturya-Macaristan veliahdının öldürülmesi yetmiştir. Bunları krizin iç faktörleri olarak sıralamak mümkündür. Peki ya dış faktörlerinde en az iç faktör kadar karmaşık olduğu ortadadır. Amerika'dan Asya'ya geniş bir yelpazede gelişmeleri takip eden yerel ve global aktörler söz konusudur. Karşıt gruptaki global aktörler olarak ABD, Rusya ve Çin gibi küresel güçler ön plana çıkmaktadırlar. ABD, genel olarak Batı Blokluyuz diyebileceğimiz, AB ülkeleri, Türkiye, Suudi Arabistan ve Katar

gibi ülkelerle aynı kampta yer alırken, Asya ve Doğu bloğun işbirliği esasında gelişen karşıt bloğun öncü gücü olarak Rusya görünmektedir. Bu blokta başta Rusya olmak üzere Çin, İran, Irak ve bir dereceye kadar Lübnan yer almaktadır. Aynı grupta görünmelerine rağmen ABD ve Türkiye'nin öncelikleri birbirlerinden oldukça farklıdır. Her iki güç de Beşşar Esad'ın artık meşruiyetini yitirdiğini ve bir an önce iktidardan gitmesi gerektiğini savunuyor, ancak daha sonraki güç dengesinin nasıl olması gerektiği konusunda farklı düşünmektedirler. Türkiye Sünni çoğunluğun iktidarda olacağı ve ülkedeki Kürtlerin ilerde kendisi için bir tehdit oluşturamayacağı birleşik bir Suriye görmek isterken, ABD'de Ortadoğu'daki petrol ve doğalgaz kaynaklarının güvenliğini esas almaktadır. Batı kampında yer alan İsrail'in farklı bir gündeme sahip olduğu ve kendi öncelikleri doğrultusunda politikalar geliştirdiği bilinmektedir. İsrail Suriye'de Beşşar Esad yönetimin yıkılmasının ardından iktidara gelecek yeni yönetimin kendileri açısından daha riskli olacağını hesaplamaktadır. Beşşar Esad

yönetimin iktidardan ayrılmasıyla başa geçecek yönetimin İsrail konusunda bu gibi inceliklere sahip olup olmayacağı belli değildir Beşşar Esad'ın düşmesi durumunda, Suriye'nin toprak bütünlüğünü koruması ve hele hele Türkiye'nin talep ettiği Sünni çoğunluklu bir iktidar İsrail'in asla istemeyeceği bir durumdur.

ABD, AB ülkeleri, Türkiye, İsrail, Suudi Arabistan ve Katar gibi devletlerin Rusya, Çin, İran, Irak ve Suriye karşısında mevzilenmesinin diğer bir unsuru enerji Joe-politikalarıdır. Özellikle doğalgaz, temiz bir enerji kaynağı olarak kömür ve nükleer enerji yerine tercih edilmektedir. AB öncü ülkelerinden Almanya'nın Fukushima felaketinden sonra aşamalı olarak nükleer enerjiden vazgeçme kararı, "çevre dostu" bir kaynak olarak doğalgazı ön plana çıkartmaktadır. Almanya, İtalya, Fransa ve İspanya gibi AB ülkelerinin 2020 yılına kadar CO2 gazının düşürülmesi yönündeki hedeflerine ulaşabilmesi ancak kömür yerine doğal gaz kullanımıyla mümkün olabilecektir. Kömür yerine doğal gazın kullanılması CO2 emisyonunu %50-60 oranında azaltmaktadır. Böylece AB

doğalgaz talebi anlamında en büyük pazar durumuna gelmiş bulunmaktadır. Uluslararası güç çekişmesinde Batı Bloğu Suriye'deki rejimin düşüşü konusunda tahminlerde bulunurken, Temmuz 2011'de bir araya gelen Suriye, İran ve Irak yönetimleri, kendileri açısından tarihi bir olay olarak nitelendirilebilecek bir doğalgaz boru hattı antlaşmasını imzaladılar. Yaklaşık 10 milyar dolara mal olacağı hesaplanan doğal gaz hattı, İran Körfezi'nden, Güney Pars doğalgaz sahasına yakın olan Port Assalouhey'den başlayarak Irak üzerinden Suriye'ye, Şam ve Lübnan'ın Akdeniz'deki limanı üzerinden Avrupa pazarlarına ulaşımını hedeflemektedir. Katar, İran ve Körfez arasında bölünmüş olan Güney Pars doğalgaz rezervleri, dünyadaki en büyük doğalgaz sahasını oluşturmaktadır.

Bu arada Ağustos 2011'de Suriye'nin Lübnan sınırlarına yakın Qara bölgesinde de geniş doğalgaz sahaları keşfedildi. Suriye için büyük bir önem arz eden bu gazın da, yapılması planlanan hatta eklenmesi düşünülmektedir. Bu hattın istenilen şekilde hayata geçirilmesi durumunda Şii Hilali olarak adlandırılan bölge

daha çok kenetlenecektir. Bu girişimin diğer bir amacı da, Washington'un desteklediği Nabucco Boru Hattı'nı işlevsiz kılmaktır. Öte yandan, İran'dan gelip Suriye'deki ile birleşecek bu 'Şii Boru Hattı' her durumda Rusya'nın Tarsus limanındaki üssü üzerinden geçecektir. Böylece Rusya'nın doğalgaz pazarındaki eli daha da güçlenmiş olacaktır. Bütün devletlerin Suriye üzerinde farklı hesapları var, hepsi pastadan bir şeyler kapma peşinde. Peki ya orada yaşayan halk, onlar ne olacak? Ayaklanmaları başkaları onların toprağını işgal etsinler diye başlamadı, daha rahat yaşayabilmek için başladılar, ama ne yazık ki dışarda aç kurtlar gibi hesap yapan o kadar devlet var ki bölgedeki yeraltı kaynakları için terör bahanesi de hazır.

Kimin ne hesabı varsa hepsi batsın, bütün dünyanın kendi çıkar ve menfaatleri için üşüştüğü Suriye'de insanlık katlediliyor, mazlumlar öldürülüyor, teknolojik gelişmeler sayesinde daha hiç denenmemiş silahlar Suriye de mazlum halk üzerinde deniyor, bu silahlardan bazıları hemen öldürürken bazıları ömür boyu felç ya da sakat bırakıyor. Peki bu halkın günahı neydi, orda ölen çocukların suçu neydi.

Bu çocuklar (ABD, Rusya, İran, Çin ve diğer AB) ülkelerine tehdit mi oluşturuyordu! Yoksa bu çocuklar son model teknolojik silahlarla onlara karşı savaşıyor muydu? Veya bu çocuklar doğal gaz ve kömürden kendi paylarını mı istiyorlardı! Hâlbuki o çocuklar masum, savunmasız ve zavallıydılar.

Kimin ne hesabı varsa hepsi batsın, bütün dünyanın kendi çıkar ve menfaatleri için üşüştüğü Suriye'de insanlık katlediliyor, mazlumlar öldürülüyor, teknolojik gelişmeler sayesinde daha hiç denenmemiş silahlar Suriye de mazlum halk üzerinde deniyor, bu silahlardan bazıları hemen öldürürken bazıları ömür boyu felç ya da sakat bırakıyor. Peki bu halkın günahı neydi, orda ölen çocukların suçu neydi.

Ama elhamdülillah Şam ehli bize imanımızla topları, bombaları nasıl yenebileceğimizi gösterdi.

Bölgede kimin ne hesabı varsa hepsini ters tepmeyi başardılar, ölüme koşa koşa yürüdüler, ölüme koşarak giden bir orduyu kim yenebilmiş ki? Cephelerde kaybeden Esad ve yandaşları; başarısızlıklarının faturasını mazlum halkın üzerine kimyasal silahlarla saldırmaya başlayarak örtmeye çalıştılar. Ama vallahi biz gördük ki o halkın yılmaz cesaretini değil kimyasallar, değil son model silahlar hiçbir şey yıldıramıyor. Ve bu

halkın dünyaya karşı direnişi tarihe şu satırlarla yazılıyor ve yazılma ya da devam ediyor. "Gece ve gündüz demeden halk yapılan katliamlar karşısında aslanlar gibi kükredi, hak ve batıl olan bu savaşta cömertçe feda ettikleri kanlarını kalemlerle satırlara dip not olarak tuttu. Şam'ı, Halep'i, İdlip'i ve Guta'yı yazdı. Oranın çocukları, halkı adamdır ve oradaki zincirleri nasıl kırdıklarını ve aslanlar gibi savaşmak için nasıl saf tuttıklarını tarih yazdı. Tüm nesiller bunu böyle bilsin. Çocukları katleden, evleri yerle bir eden füzelerin hesabını tarih tutsun, dile gelsin, günler yönetici ve komutanların ihanetini, maymunlar gibi bu katliamlara nasıl eşlik ettiklerini haykırınsın. Halkın gök gürlemesi misali iman ile ilerlediğini, fevkalade hazırlığıyla, fikirlerin aydınlığıyla, kalplerin basiretiyle, sebat silahlarıyla işte böyle ilerlediğini tarih yazsın. And cennetlerine onlar böyle ulaştılar, kanları zakidir, onurludur ruhları. Rablerinin yoluna hediye olan tek silahları imandır, duaları Rahmana cihatlarının kabul edilmesidir. İnşallah

İmtihan

Hüseyin DURMAZ

**Yolu ve yolculu-
ğu doğru anlarsa
mü'min, her durumda
kazançlı çıkacak-
tır. Ama asıl mesele
doğru okumak ve
anlamak.**

Yüce Allah'a sonsuz
hamdolsun.

Salat ve selam Allah'ın
Rasulüne ebediyen....

Değerli dostlar!

Hayatı doğru okumak
zorundayız. Başlangıcı ve sonu
belli olan bir yaşamda yolcuuz.

Yolu ve yolculuğu doğru anlarsa mü'min, her
durumda kazançlı çıkacaktır. Ama asıl mesele
doğru okumak ve anlamak.

Aslında olay net. Yaşamın anlamı bariz.
Yüce Allah'a kulluk vazifesi ile görevlendirildik.
Dünyadaki bütün meselemiz, Allah'ın rızasını
kazanabilmektir. Bunun yolu da Kur'an ve
Sünnete uymaktan geçer. Bu perspektiften
olayı değerlendirmeliyiz. Buraya kadar her şey
açık gibi ama bu kadar kolay olmuyor her şey.

İnsan, akıl baliğ olunca birtakım hedefler ve
düşünceler belirir zihninde...

Bu düşünceler, mü'min genç için ideallere
dönüşür. Allah'ın rızasını kazanmaya dönük
idealler...

Ancak yaşamı boyunca karşılaştığı
durumlar idealleriyle örtüşmeyebilir.

Ümit ettiği, hayal ettiği ve arzu ettiği
hayattan çok farklı bir yaşama sürüklenebilir.

İşte kilit nokta burası; peki, ne olacak böyle
bir durumdaki insan?

İman ve doğru bilgi, burada devreye giriyor.

Değerli dostlar!

Yüce Allah azze ve celle, bizleri yaratırken
kimi, nasıl imtihan edeceğini de belirlemiştir.

Burada bizim tercih hakkımız
yoktur. Dünyevî bakış açısının
empoze etmek istediği,
"istediğin hayat senin ellerinde"
gibi sözlere aldanmamak
gerekir. Eğer burada bu inanç
devreye girerse

Mü'min rahat edecek.
Neticede kulu için cennete

gidecek yolu O belirler.

Detaya inerek; Allah, maddi ve manevi
zenginlik verirse kul, bu durumu Allah katında
sevildiği, değer gördüğü, düşünce ve zannına
kapılmadan bunun imtihan olduğunu ve
nimete cinsinden şükür eda etmesi gerektiğini
düşünecek ve bu şekilde cenneti kazanma
yolunda yürüyecektir. Genelde bu kısımda
sorun yok. Esasında imtihanın en tehlikeli
sahası; insanın farkında olmadan Allah indinde
değerli olduğu zannıyla şükür konusunda
yetersiz kalmasıdır.

Yüce Allah, maddi ve manevi darlık verirse
kul, bu durumda da sabır gösterip, Rabbine
yönelecek; onur ve iffetini muhafaza ederek
O'ndan isteyecektir. Böylelikle Rabbinin rızasını
kazanır. Burada da tehlikede olanlar, yüksek
ideal ve hedef koyan gençlerdir. Çünkü hiç
ummadığı bir yerden imtihana tabi tutulabilirler,
düşünün ki okuma - yazma, dava için koşma
arzusu ve gücündeki bir genç için hastalıkla
(elini kolunu bağlayan) karşı karşıya kalmak...
Şeytan burada birçok farklı açıdan yaklaşabilir.
Ama iman şunu gerektirir:

Allah'a yönel, yapman gerekenin en iyisini
yap, daima sabır göster ve dua et.

ÇÜNKÜ SEN GAYBİ BİLEMEZSİN.

İslâm Dini Oyun Hamuru Değildir!

Taha Oğuzhan KILAVUZ

Müslümanlar, davet çalışmalarını veya İslami noktada bazı işleri gerçekleştirmek isterken korkarak hareket etmeye başladı veya buna kendine güvenmeden özgüven eksikliği ile hareket ediyorlar da diyebiliriz.

Örneğin bu günlerde sosyal medyada oldukça meşhur olan ve videoları yüz binlerce kez tıklanan, İslami çalışmalar içerisinde olan, gençlere İslami bir bilinç aşımak ve gayrimüslim insanların İslam'a yönelmesi için gayret gösteren bir grubun videolarını inceleme fırsatım oldu ve bu incelemem esnasında cihad ile ilgili tek bir video dahi göremedim; bunun sebebi nedir, gerçekten merak ediyorum. Evet, İslam'da namaz önemlidir; hatta çok önemlidir. Diğer ibadetler de bilakis Müslümanlar için büyük önem teşkil eder; ancak İslam bir bütündür. Namazla beraber cihad da anlatılmalıdır veya İslam'ın diğer emir ve yasaklarından da bahsedilmelidir.

İnsanlar rahatsız olur, diyerekten bazı noktalarda tavizler vermeden hareket etmemiz gerekmektedir. Ne diyor Müslüman yazar "Sizi rahatsız etmeye geldim!" Bu arada bu söylediklerim, İslam'ın rahatsız edici bir din olduğu manasına kesinlikle gelmez. Çünkü İslam, uhuvvet, muhabbet dinidir. Kardeşlik, sevgi dinidir. İslam, yalnızca zalimleri ve İslam'dan bihaber yaşayan, zevk ve arzularından vazgeçemeyen insanları rahatsız eder. Gerçi yine rahatsız eden İslam değildir, insanlar İslam'dan rahatsızlık duyar. Bunun sebebi de açık bir şekilde şudur ki, zevk ve

İnsanlar rahatsız olur, diyerekten bazı noktalarda tavizler vermeden hareket etmemiz gerekmektedir. Ne diyor Müslüman yazar "Sizi rahatsız etmeye geldim!"

arzularından vazgeçemeyen insanlar, İslam'ın insanlık adına koymuş olduğu yasakları kabul etmek istemez; bu yüzden İslam ile aralarına mesafe koymak isterler. Bunun en önemli örneği, Ebu Cehil'dir. Ebu Cehil, İslam'ın hak din olduğunu gayet iyi bildiği halde, zevk ve arzularından vazgeçemediği için İslam'dan rahatsızlık duydu ve İslam'ın karşısında müşriklerin safında yer aldı hatta birkaç kişi ile

beraber önderlik etti. Müşriklerin birçoğu da Ebu Cehil ile aynı durumdaydı. Zevklerinden vazgeçemedikleri için İslam'ı benimsemедiler. Lakin Rehberimiz ve Önderimiz Hz. MUHAMMED (as) ve ashabı, hiçbir zaman onlar, İslam'a ısınsın, İslam'a yönelsin diye İslam'ı olduğundan farklı göstermedi. Bilakis İslam'ın şiarlarını gayet net ve tavizsiz bir şekilde anlattılar insanlara. Raşit Halife dönemlerinde de bu çerçevede yapıldı davet çalışmaları. Ancak bugün bir kısım Müslüman, özellikle televizyon ve benzeri ortamlarda İslam'ı anlatırken, İslam'ın ilkelerinden fazlasıyla taviz veriyor ve bence oldukça korkak görünüyorlar.

Söylemek istediğim şey şu; İslam dini, nettir; oyun hamuru gibi şekilden şekle sokulamaz. Davet çalışmalarımızı gerçekleştirirken hoşgörülü, İslam'ın ilkelerini gayet açık ve net bir şekilde anlatmalı, kimseden korkmadan ve çekinmeden hareket etmeliyiz. İslam'ın ilkelerinden taviz vermemeliyiz. Bir duruşa ve tavra sahip olmalı, bu duruşu da İslam ile oluşturmaliyiz.

Selam ve Dua ile...

Sözünde Durmak Ne Kadar da Önemli

Rüveyde Bera PALA
İHO 6. Sınıf Öğrencisi

Es selamu aleyküm. Bildiğiniz gibi rahmetli Cahit Zarifoğlu amcanın birçok çocuk kitabı var. Ben, geçen yaz tatilinde hepsini okumaya çalıştım. Bu kitapların içinden Kuşların Dili adlı kitabı sizlere tanıtmak istiyorum.

Bu kitapta, birçok kuşun bir toplantısı anlatılıyor. Bunlar, kendilerini yöneten varlığın yanına gitmeye karar veriyorlar. Başkanları da Hüthüt. Hüthüt, bu kuşlara yol boyunca hikâyeler anlatıyor. Hikâyeleri çok etkileyici. Ben, birini size anlatayım.

Bir kâfirle bir mü'min savaş yapıyorlar. Mü'min, kâfire "izin verirsen ben ibadetimi yapayım. Sonra devam ederiz" demiş. Kâfir de "peki, izin veriyorum" demiş. Mü'min ibadetini yapmış ve savaşlarına devam etmişler. Bu sefer, kâfir "benim de putuma ibadet etmem gerekiyor" demiş. Mü'min de izin vermiş. Kâfir, cebinden bir put çıkarıp ona tapmaya başlamış. Mü'min, o sırada içinden şöyle demiş: "Şu kâfiri öldüreyim de bir sevap alayım." Tam kılıcını kaldırıp ona vuracakken, gaipten bir ses

**İşte böyle...
Verdiğimiz her sözü
tutmalıyız. Yoksa her
ibadetimizi yapsak
bile, Müslüman olsak
bile sözümüzü tut-
mazsak bu yaptığımız
şey bizi cehenneme
sürükleyebilir. Allah
korusun.**

gelmiş. O ses mü'mine şöyle demiş: "Ey kulum! O, senin ibadet etmene izin verdi. Ama sen verdiğin sözü tutmadın. O, kâfir olduğu halde teklifini kabul etti. Ama sen, müminsin. Sen yalan söyledin." Mümin, kıpkırmızı kesilmiş. Kâfir ibadetini bitirince, ne olduğunu

sormuş. Mü'min, olup biteni anlatmış. Kâfir de "ben böyle bir yaratıcıyı neden tanımadım" deyip oracıkta Müslüman olmuş. Biraz önce kılıçlarla savaş yapan iki insan, şimdi kucaklaşıp ağlamışlar.

İşte böyle... Verdiğimiz her sözü tutmalıyız. Yoksa her ibadetimizi yapsak bile, Müslüman olsak bile sözümüzü tutmazsak bu yaptığımız şey bizi cehenneme sürükleyebilir. Allah korusun.

İşte Kuşların Dili. Kuşlar, böyle devamlı sohbet ederler. Bütün Müslüman arkadaşlarıma bu kitabı tavsiye ediyorum. Tabi rahmetli Cahit Zarifoğlu amcanın diğer kitaplarını da tavsiye ediyorum. Hepsi birbirinden güzel. Diğer kitaplarda buluşmak üzere Allah'a emanet olun.

Ey Kardeşim

Abdulkadir İSLAM

Beni affet ey kardeşim...

Âlemlerin Rabbi olan Allah (c.c) insanlığa hidayet kaynağı olarak indirdiği Yüce Kur'an'da şöyle buyurdu: **"Mü'minler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını bulup-düzeltilin ve Allah'tan korkup sakının umulur ki esirgenirsiniz"** (el-Hucurat 49/10). Rabbim bizi kardeş ilan etti. Oysa kardeş denilince benim aklıma hep aynı anne ve babadan doğanlar

geldi. Soy sop kardeşliğini yaratan da Allah(c.c)'tı, müminleri kardeş ilan edende... Ama ben hep tek taraflı baktım, kardeşliğimin gereklerini yerine getiremedim. Kan bağımlı önüme koydum, milliyetimi önüme koydum, menfaatlerimi önüme koydum... Günde kırk defa Fatıha'yı okudum ve dedim ki Rabbime; (ben ve kardeşlerim) **"Yalnız Sana ibadet ederiz ve Yalnız Senden yardım dileriz"**. Hep biz dedim; biz yaparız, biz aslında biriz, bir

Irk, soy sop, yaşanılan ülke, ten rengi konuşulan dil üstünlük vesilesi gibi geldi bana. Sen Kürt'sün ben lazım dedim, sen Arap'sın ben Zaza'yım dedim, sen doğulusun ben batılıyım dedim, sen siyahsın ben beyazım dedim. Hep bir fark aradım üstün olmak için, hep ne olmadığımı söyledim. Kardeş olduğumuzu bir türlü söyleyemedim.

bedenin parçaları gibiyiz. Birimiz incinse hepimizin canı acır, hepimiz ateşleniriz. Çünkü biliriz ki dertler paylaşıldıkça azalır, mutluluk ise paylaşıldıkça çoğalır. Ancak hayatımın her alanını hücrelerime kadar doldurması gereken o **"BiZ"**i bir türlü yakalayamadım nedense.

Irk, soy sop, yaşanılan ülke, ten rengi konuşulan dil üstünlük vesilesi gibi geldi bana. Sen Kürt'sün ben lazım dedim, sen Arap'sın ben Zaza'yım

dedim, sen doğulusun ben batılıyım dedim, sen siyahsın ben beyazım dedim. Hep bir fark aradım üstün olmak için, hep ne olmadığımı söyledim. Kardeş olduğumuzu bir türlü söyleyemedim. Hiç aklıma gelmeyen bir husus vardı aslında; bunların hiçbiri benim seçimim değildi. Babamı ben seçmedim nerede doğacağımı da. Neden ölçü olarak bunları seçtim ki? Rahman ve Rahim olan Allah demiyor muydu; **"Hiç kuşkusuz, Allah katında en üstün olanınız, takvaca**

en ileride olanınızdır..."(el-Hucurat, 49/13) diye. Kuran ve Sünnet ölçüsü varken başka ölçüler niye?

İman etmeyen kişiler bana ne kadar yakın olurlarsa olsunlar onlara sevgi beslemem gerekirdi. Çünkü ben Mümin olduğumu iddia ediyorum ve kayıtsız şartsız Rahmanın emrine teslim oldum. Rabbimin şu sözünü asla unutmamam gerekirdi; **"Allah'a ve ahiret gününe iman eden hiçbir topluluk bulamazsın ki onlar Allah'a ve Resulüne karşı başkaldıran kimselerle bir sevgi (ve dostluk) bağı kurmuş olsunlar, bunlar ister, babaları, ister çocukları, ister kardeşleri, isterse kendi aşiretleri olsun. Onlar, öyle kimselerdir ki, (Allah) onların kalplerine imanı yazmış ve onları kendinden bir ruh ile desteklemiştir"** (el-Mücadele, 58/22). Dost ve arkadaş bildiklerimi şöyle bir gözden geçirince bu ayeti defalarca okumam gerektiğini anlıyorum. Sadece gözüm ve dilimle değil aklım ve kalbimle okumam gerektiğini... Acaba bana bir faydası olur mu, bir dünyalık elde eder miyim, diye kimleri dost edindim. Paraya tapan bir Yahudi'yi mi? Yoksa Allah'a şirk koşan bir Hristiyan'ı mı? Yoksa şeytan bana sağdan yaklaştı da dinler arası diyalog vesaire masallarla beni aldattı mı? Öz kardeşimin derdini görmezden gelip bir Yahudi için mi ağladım... Müminleri katletmekten zevk alan bir şeytani vazgeçilmez olarak addettim.

Kardeş olmak, sadık dost olmak; sevinçte ve kederde beraber olmayı göze almak demektir, bunu fiili olarak göstermek demektir, sevmek, saymak, güvenmek, merhamet etmek, yardımlaşmak ve dayanışmak demektir. Ben biliyorum ki Müminler birbirlerine karşı merhametli kâfirlere karşı ise şiddetlidirler. Bunlar olmadan kardeşlik iddiasının bir anlamı olmaz.

Örneğimiz ve önderimiz olan Peygamberimiz (s.a.s) ve onun eşsiz ashâbı kardeşlik şuurunu ne güzeldi ortaya koymuşlardı. Ensar ve

Muhacir kardeş ilan edildiğinde varını yoğunu paylaşmıştı. Harp meydanında bir bardak su, şahadeti bekleyen sahabeler arasında dolaşıp durmuştu da ölüm anında bile kardeşini düşünen ümmetin yıldızları bir bardak suyu içmeden şahadet şerbetini içmişti. İhtiyacım olmadığı halde belki bir gün ihtiyacım olur diye senden neleri esirgedim ey kardeşim beni affet... Kâinatın Efendisi bir hadisinde şöyle buyurmuştu: **"Hiçbiriniz kendi nefsiniz için arzu ettiğinizi kardeşiniz için etmedikçe iman etmiş olmaz"** (Buhari, İman, 7). Hep nefsim dedim bizden alıp bana verdim. Hani biz bir vücudun azaları gibiydik. Birimiz hasta olsa diğerlerimiz de ateşlenir, titrer ve onun derdine ortak olurduk. Ama sen hasta olduğunda ben seni ziyarete bile gelemedim. Ya işlerim yoğundu zamanım yoktu, ya arabamın yakıtı yoktu ya da keyfim yoktu. Hep bir bahane buldum. Kardeşim için çözümsüzlük değil çözüm aramam gerekmez miydi?

Peygamberimiz bir hadisinde; **"Zalim de olsa, mazlum da olsa Mü'min kardeşine yardım et!"** diye buyurmaktadır. Zulüm konusunda nasıl yardım edileceğini ise şu çarpıcı sözlerle dile getirmektedir: **"Onu zulümden el çektirirsin. Ona yapacağın yardım işte budur"** (Buhârî, Mezalim, 4; Müslim, Birr, 62) buyurdu. Bense yardım etmekten çok uzak durmayı, seyretmeyi seçtim. Benimle ne ilgisi var diye düşündüm. Düşünmedim mahşer gününü, kişinin eşinden çocuklarından kaçacağı o dehşetli günü.

Bana hakkını helal et kardeşim!!!

Hatırlat ey kardeşim, kardeş olduğumuzu hep hatırlat ve vazgeçme kardeşliğimizden, kıymetini bilinmese de Allah ve Resulünün çağrısı gereği gibi anlaşılmasa da sen vazgeçme. Hatırlat! Umulur ki hatırlatman yarar sağlarda Müminler öğüt alırlar.

Selam ve dua ile...